

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК СТАТИСТИКА КОМИТЕТИ**

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
АЙЛАНА-ЧӨЙРӨСҮ**

2018-2022

Статистикалык жыйнак

Бишкек – 2023

УДК 502/504

ББК 20.1

О-51

Редакциялык-басмалык кеңеш:

Төрага - Б. Кудайбергенов
Мүчөлөр: - Н. Керималиева
- Б. Шокенов
- З. Жумалиев
М. Эшкожоев
- Ч. Турдубаева
- Э. Исенкулова
- В. Бирюкова

Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө

О-51 Кыргыз Республикасынын Улутстаткому, 2023-97 б. жыйнагы

Ушул басылмага байланыштуу суроолор боюнча төмөнкү дарекке кайрылыңыздар:

Бишкек ш., Фрунзе көчөсү, 374;

телефон: 996 (312) 62-56-07;

факс: 66-01-38;

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети

Туруктуу өнүгүү жана айлана-чөйрө статистикасы башкармалыгы

ISBN 978-9967-27-254-5

Басылма республикасындагы айлана-чөйрөнүн абалын, ошондой эле акыркы беш жыл ичиндеги аны коргоо боюнча жүргүзүлгөн иш-чараларды мүнөздөгөн статистикалык маалыматтарды камтыйт.

Пайдалануучулар расмий статистиканын маалыматтарын жана тиешелүү метамаалыматтарды пайдаланууда алардын булагына шилтеме берүүгө милдеттүү («Расмий статистика жөнүндө» Мыйзамдын 30-беренеси).

Бул басылманын маалыматтарын жаңылоонун акыркы күнү: 2023-ж., октябрь.

Шарттуу белгилер:

- кубулуш болгон эмес;

. . . маалымат жок;

0,0 анча чоң эмес өлчөм.

Айрым учурларда жыйынтыктын кошулган суммаларынан бир аз айырманын чыгышы алардын тегеректелиши менен түшүндүрүлөт.

О 1502000000-13

ISBN 978-9967-27-254-5

УДК 502/504

ББК 20.1

Интернет: www.stat.kg

e-mail: nsc_mail@stat.kg

© Нацстатком КР, 2023

Улуттук статистика комитетинин башка негизги басылмалары

“Кыргызстан цифраларда 2018-2022”

Ыкчам маалыматтардын негизинде өлкөнүн 2022-ж. социалдык-экономикалык абалын мүнөздөөчү негизги көрсөткүчтөр мурдагы жылдар менен салыштырылып берилди. Калк, анын жумуштуулугу жана жашоо деңгээли, социалдык чөйрөнүн өнүгүүсү, ошондой эле экономиканын айрым тармактарынын абалдары жөнүндө маалыматтар берилди.

“Кыргыз Республикасынын статистикалык жылдыгы 2018-2022”

Жалпысынан республика жана анын региондору боюнча такталган дайындарга негизделген кеңири маалыматты камтыйт. Социалдык чөйрө, илим жана инновациялар, маалыматтык-коммуникациялык технологиялар, баалар жана тарифтер жөнүндө дайындар көрсөтүлдү. Улуттук эсептер тутуму, республиканын чарба жүргүзүүчү субъектилери, чакан жана орто ишкердик, инвестициялар жөнүндө маалыматтар камтылды. Экономиканын айрым тармактарындагы абал чагылдырылды. Тышкы экономикалык ишмердик республиканын тышкы соодасы жөнүндө маалыматтар менен берилди.

“Кыргызстандагы туризм 2018-2022”

Кыргыз Республикадагы туризмдин өнүгүшү жөнүндө маалыматтар, анын ичинде келүүчүлөр, туристерди жайгаштыруу каражаттары, ушул кызмат көрсөтүүлөргө карата баалардын жана тарифтердин тейлөөлөрдүн көлөмү ж.б. маалымат берилет.

“Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкерлик 2018-2022”

Чакан жана орто ишканалардын, дыйкан (фермердик) чарбаларынын жана жеке ишкерлердин ишмердиктеринин негизги экономикалык көрсөткүчтөрү боюнча статистикалык маалыматтар берилди.

“Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиги 2018-2022”

2022-ж. чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердигинин негизги экономикалык көрсөткүчтөрү боюнча кыскача талдоо жана статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырылып берилди.

“Кыргыз Республикасынын улуттук эсептери 2018-2022”

Улуттук эсеп тутумундагы көрсөткүчтөрдү түзүүнүн жана өз ара байланышуунун принциптери, негизги түзүмдөрү жана алардын айрым компоненттери баяндалат, республиканын ички дүң продуктун өндүрүү, түзүү, бөлүштүрүү жана пайдалануу жөнүндөгү жалпыланган маалыматтарды камтыган эсеп тутуму берилет.

“Кыргыз Республикасынын өнөр жайы 2018-2022”

Басылмада 2022-ж. өнөр жайдын жалпы республика боюнча өнүгүшүн мүнөздөөчү негизги көрсөткүчтөр мурдагы жылдарга салыштырылып берилди. Продукциянын айрым түрлөрүнүн республика жана аймактар боюнча өндүрүлүшү жөнүндө маалыматтар берилди.

“Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы 2018-2022”

2022-ж. республиканын айыл чарбасынын негизги тармактарынын абалын өнүгүүсүн мүнөздөгөн статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырып берилди.

“Кыргыз Республикасындагы инвестициялар 2018-2022”

2022-ж. республиканын инвестициялык жана курулуш ишмердиги боюнча статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырып берилди.

“Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу 2018-2022”

Жыйнакта Кыргыз Республикасынын жана региондорунун ички соодасынын абалы жөнүндө статистикалык маалыматтар, ошондой эле методологиялык түшүндүрмөлөр берилди.

“Кыргыз Республикасынын маалыматтык-коммуникациялык технологиялары 2018-2022”

Жалпысынан республика жана анын региондору боюнча юридикалык жактардын маалыматтык-коммуникациялык технологияларынын абалын жана пайдаланылышын талдоону камтыйт. Тиркемелерде экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана менчик формалары боюнча МКТнын абалы туурасында толук маалыматтар берилди.

“Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансысы 2018-2022”

Экономиканын реалдуу жана финансы секторундагы ишканалардын финансылык көрсөткүчтөрүнүн кыскача талдоосун камтыйт. Тиркемелерде кеңири маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди.

“Кыргыз Республикасынын тышкы жана өз ара соодасы 2018-2022”

Товарлардын тышкы жана өз ара сооданын өнүгүшүндө түзүлгөн тенденциялардын талдоосун, кызмат көрсөтүүлөрдүн соодасы, импорт жана экспорт бааларынын индекстери, валюта курсу жөнүндө маалыматтар камтыйт. Тиркемелерде кеңири статистикалык маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди.

“Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы 2018-2022”

Административдик-аймактык бөлүнүү, калктын санынын, жаш курактык жана улуттук курамынын өзгөрүшү, анын Кыргыз Республикасынын аймагында жайгашуусу, төрөлүү жана өлүм, никелешүү жана ажырашуу, миграция тууралуу маалыматтарды камтыйт.

“Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо деңгээли 2018-2022”

Улутстатком тарабынан үй чарбаларга жыл сайын өткөрүлүүчү изилдөөлөргө ылайык, кедейчилик көрсөткүчтөрүнүн, калктын кирешелери жана чыгымдары, тамактануунун энергетикалык баалуулугу жөнүндө маалыматтардын талдоосун камтыйт. Калкты социалдык жактан камсыздоо жөнүндө маалыматтар көрсөтүлдү. Тиркемелерде кеңири статистикалык маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди.

“Иш менен камсыз кылуу жана жумушсуздук”

Басылма 2022-ж. өткөрүлгөн үй чарбалардын бюджеттерине жана жумушчу күчүнө интеграциялык тандалма изилдөө жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча даярдалды. Аймагы, жынысы, билим деңгээли, экономикалык ишмердигинин түрү, иштеген жумушу ж.б. боюнча бөлүштүрүлгөн жумушчу күчтүн, иштеген жана жумушсуз калк жөнүндө маалыматтарды камтыйт.

“Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери 2018-2022”

Калктын саны жана түзүмү, жашоонун узактыгы, оорулар, билим берүү, экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча жумуштуулук, башкаруу органдарындагы өкүлчүлүк жөнүндө маалыматтар гендерлик аспектке берилди.

Мазмуну		Бет
Кириш сөз		11
2018-2022-жылдардагы Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөсүнүн абалы жөнүндө (экологиялык баяндама)		12
1. Жер ресурстары		15
1.1-таблица:	Кыргыз Республикасынын жер аянты	16
1.2-таблица:	Айыл чарба жерлеринин аянты	16
1-график:	2023-жылдын 1-январына карата айыл чарба жерлеринин түзүмү	17
1.3-таблица:	Айыл чарба жерлеринин аймактар боюнча аянты	17
1.4-таблица:	Жайыттардын аймактар боюнча аянты	17
1.5-таблица:	Көп жылдык өсүмдүктөрдүн аймактар боюнча аянты	18
1.6-таблица:	Айдоо жерлеринин аймактар боюнча аянты	18
1.7-таблица:	Айдоо жерлеринин пайдаланылбаган себептери боюнча аянты	18
1.8-таблица:	Шордонуу жана сазга айлануу себептери боюнча пайдаланылбаган айдоо жерлеринин аймактар боюнча аянты	18
1.9-таблица:	Сугаттын жоктугу жана сугаруу тарамынын бузуктугу себеби боюнча пайдаланылбаган айдоо жерлеринин аймактар боюнча аянты	19
1.10-таблица:	Табигый кырсыктарга (көчкү, сел) кабылуу себеби боюнча пайдаланылбаган айдоо жерлеринин аймактар боюнча аянты	19
1.11-таблица:	Саздардын аймактар боюнча аянты	19
1.12-таблица:	Жыгач-бадал бактарынын аймактар боюнча аянты	19
1.13-таблица:	Сугат жерлеринин аймактар боюнча аянты	20
1.14-таблица:	Жер семирткичтердин аймактар боюнча киргизилиши	20
1.15-таблица:	Пестициддердин аймактар боюнча пайдаланылышы	20
1.16-таблица:	Жер ресурстарын коргоо менен байланышкан укук бузуулардын саны	21
2. Суу ресурстары		22
2.1-таблица:	Колдонуу үчүн суу объекттеринен суу алуу	23
2.2-таблица:	Аймактар боюнча суу объекттеринен суунун алынышы	23
2.3-таблица:	Сууну колдонуу	23
2.4-таблица:	Сууну аймактар боюнча колдонулушу	24
2.5-таблица:	Суунун өндүрүштүк муктаждыктарга аймактар боюнча колдонулушу	24
2.6-таблица:	Суунун чарбалык-ичүү муктаждыктарына аймактар боюнча колдонулушу	24
2.7-таблица:	Суунун сугатка жана айыл чарбаны суу менен камсыздоого аймактар боюнча колдонулушу	25
2.8-таблица:	Сууну ташуу учурундагы аймактар боюнча жоготуулар	25
2-график:	Сууну ташуу учурундагы жоготуулар	26
2.9-таблица:	Калктын сууну пайдалануу жерлериндеги суу объекттеринин санитардык абалы	26
2.10-таблица:	Суунун булактарына булганган саркынды сууларды төгүү	26
2.11-таблица:	Суунун булактарына булганган саркынды суулардын аймактар боюнча төгүлүшү	26
2.12-таблица:	Суу ресурстарын булгоо менен байланышкан укук бузуулардын саны	27
3. Ичүүчү суу менен камсыздоо жана суу чыгаруу		28

3.1-таблица:	Суу өткөрүүчү тарамдардын ишинин көрсөткүчтөрү	29
3.2-таблица:	Аймактар боюнча суу өткөрүүчү тарамдардын болуусу	29
3.3-таблица:	Аймактар боюнча суу өткөрүүчү тарамдары менен берилген суулардын көлөмү	29
3.4-таблица:	2022-жылы шаар жерлеринде керектөөчүлөргө берилген суунун өлчөмү	30
3.5-таблица:	2022-жылы айыл жерлеринде керектөөчүлөргө берилген суунун өлчөмү	30
3.6-таблица:	Суунун агып кетиши жана эсепке алынбаган чыгымы	30
3.7-таблица:	Жашаган жерине жараша үй чарбаларды суу менен камсыздоонун булактары	31
3.8-таблица:	Үй чарбаларды суу менен камсыздоонун булактары жана суунун булагына чейинки аралык	31
3.9-таблица:	Аймактар боюнча турак жай фондунун суу өткөрүүчү түтүк менен жабдылышы	31
3.10-таблица:	Ичүүчү сууну коопсуз булактан алуу мүмкүнчүлүгү бар калктын аймактар боюнча үлүшү	31
3.11-таблица:	Ичүүчү жана чарбалык-тиричиликтик суу пайдалануу катары пайдаланылган объекттердин санитардык абалы	32
3.12-таблица:	Канализациялык тарамдардын иштеринин көрсөткүчтөрү	32
3.13-таблица:	Канализациялык тарамдардын аймактар боюнча болушу	33
3.14-таблица:	Аймактар боюнча канализация системасы аркылуу саркынды суулардын өтүшү	33
3.15-таблица:	Аймактар боюнча турак жай фондунун канализация менен жабдылышы	33
3.16-таблица:	Канализацияга туруктуу жеткиликтүүлүгү бар калктын аймактар боюнча үлүшү	34
4. Биологиялык ар түрдүүлүктү сактоо боюнча ишмердиктин көрсөткүчтөрү		35
4.1-таблица:	Кыргыз Республикасынын экосистемалары	36
4.2-таблица:	Биологиялык ар түрдүүлүктүн компоненттеринин түрлөрүнүн түрдүк ар түрдүүлүгү жана концентрациясы	36
4.3-таблица:	Токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун аймактар боюнча жалпы аянты	37
4.4-таблица:	Токой чарба иши боюнча отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	37
4.5-таблица:	Аймактар боюнча токойлорду калыбына келтирүү	37
4.6-таблица:	Аймактар боюнча жаш бак-дарактарды баалуу токой бак-дарактары категориясына киргизүү	37
4.7-таблица:	Токойго кам көрүп кесүү жана тандама-санитардык кесүү	38
4.8-таблица:	Аймактар боюнча токойго кам көрүп кесүү жана тандама-санитардык кесүү	38
4.9-таблица:	Токой өрттөрү	38
4.10-таблица:	Мамлекеттик токой фондунун аймагында иш жүргүзгөн токой пайдалануучулардын саны	38
4.11-таблица:	Мамлекеттик токой фондунун токой пайдалануучулар тарабынан ижарага алынган аймагынын аянты	38
4.12-таблица:	Мамлекеттик токой фондунун аймагында иш жүргүзгөн токойду пайдалануучулар төлөгөн ижара акынын өлчөмү	39
4.13-таблица:	Мамлекеттик токой фондусунун аймагында иштеп жаткан токой пайдалануучулар тарабынан продукциянын айрым түрлөрүн даярдоо	39

4.14-таблица:	Отчет берүүчү коруктардын жана жаратылыш парктарынын аймактар боюнча саны	39
4.15-таблица:	Мамлекеттик жаратылыш коруктарынын жана жаратылыш парктарынын жайгашуулары жана негизги мүнөздөмөлөрү	40
4.16-таблица:	Мамлекеттик жаратылыш коруктары жана жаратылыш парктары	41
4.17-таблица:	Аңчылык чарба иши боюнча отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	41
4.18-таблица:	Аң уулоодо атылган жаныбарлардын жана канаттуулардын түрлөр боюнча эсепке алынган саны	41
4.19-таблица:	Аңчылык жаныбарларынын негизги түрлөрүнүн саны	41
4.20-таблица:	Аңчылык жерлеринин аймактар боюнча жалпы аянты	42
4.21-таблица:	Аймактар боюнча жапайы жаныбарларды коргоого жана кайта өстүрүүгө кеткен чыгымдар	42
4.22-таблица:	Биологиялык ар түрдүүлүктү коргоого байланышкан укук бузуулардын саны	43
5. Атмосфера абасы		44
5.1-таблица:	Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолорун ишке ашырган отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	45
5.2-таблица:	Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолорун ишке ашырган отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча саны	45
5.3-таблица:	Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору	46
5.4-таблица:	2021-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолорунун экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча көлөмү	46
5.5-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору	47
3-график:	Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору	47
5.6-таблица:	Булгоочу заттардын түрлөрү боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору	48
5.7-таблица:	Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору	48
5.8-таблица:	Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу жайылган заттардын таштоолору	48
5.9-таблица:	Айрым шаарлар боюнча 2021-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору	49
5.10-таблица:	2021-жылдагы атмосферага эң көп жайылган спецификалык булгоочу заттардын абага таштоолору	49
5.11-таблица:	Аймактар боюнча 2021-жылдагы эң көп жайылган спецификалык булгоочу заттардын абага (атмосферага) таштоолору	49
5.12-таблица:	Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттарды аймактар боюнча кармоо жана жок кылуу	50

5.13-таблица:	Аймактар боюнча 2022-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттарды кармоо жана кайра иштетүү	50
5.14-таблица	2022-жылдагы айрым шаарлардагы атмосфера абасынын сапатынын көрсөткүчтөрү	50
5.15-таблица:	Азот диоксидинин жол берилген концентрациясынын чегинен (ЖЧК) ашкан учурларынын саны	51
5.16-таблица:	Атмосфера абасын булгоо менен байланышкан укук бузуулардын саны	51
6. Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктары		52
6.1-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	53
6.2-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны	53
6.3-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын болуусу	54
6.4-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын аймактар боюнча болуусу	54
6.5-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын аймактар боюнча пайда болушу	54
6.6-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы	55
6.7-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча 2021-жылдагы ишканалардагы жана уюмдардагы өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы	55
6.8-таблица:	2022-жылдагы аймактар боюнча өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы	56
6.9-таблица:	2022-жылдагы коркунуч класстары жана аймактар боюнча калдыктардын болуусу	56
6.10-таблица:	Аймактар боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу	57
6.11-таблица:	Калдыктардын пайда болуу түрлөрү боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу	57
6.12-таблица:	2022-жылдагы аймактар боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу	57
6.13-таблица:	Аймактар боюнча таштандылардан арылуу	58
7. Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдар		60
7.1-таблица:	Мамлекеттик бюджеттин айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары	61
7.2-таблица:	Жаратылышты коргоо чыгымдары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	61
7.3-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоо кеткен инвестициялары	61
7.4-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен инвестициялары	62
7.5-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары	62
7.6-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары	62

7.7-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын аба жана климатты коргоого кеткен чыгымдары	62
7.8-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын агындыларды тазалоого кеткен чыгымдары	63
7.9-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын таштандыларды айландырууга кеткен чыгымдары	63
7.10-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын жер үстүндөгү жана жер астындагы сууларды коргоого кеткен чыгамдары	63
7.11-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын жерлерди өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын булгоолорунан коргоого кеткен чыгымдары	63
8. Негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөр		64
8.1-таблица:	2023-жылдын 1-январына карата Кыргыз Республикасынын аймагы жана административдик-аймактык түзүлүшү	65
8.2-таблица:	Кыргыз Республикасынын негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрү	65
8.3-таблица:	Негизги демографиялык көрсөткүчтөр	66
8.4-таблица:	Аймактар боюнча калктын жакырчылыгынын деңгээли	66
8.5-таблица:	Саламаттыкты сактоонун негизги көрсөткүчтөрү	66
8.6-таблица:	Жаш курактык топтор боюнча бронхиалдык астма менен оору	67
8.7-таблица:	Калктын жугуштуу оорулар менен оорулары	67
8.8-таблица:	Аймактар боюнча бронхиалдык астма менен оору	68
8.9-таблица:	Өлүмдүн себептеринин негизги класстары боюнча өлгөндөр	68
8.10-таблица:	Шаар жана айыл жерлериндеги үй чарбалардын турак жай фондун жакшыртуу	69
8.11-таблица:	Калкты ээлеген турак үйүн көрктөндүрүүнүн деңгээли боюнча бөлүштүрүү	69
8.12-таблица:	2022-жылдагы аймактар боюнча жашаган жерине жараша тамак-аш даярдоо үчүн энергия булактарын пайдалануу	70
8.13-таблица:	Өзгөчө кырдаалдардын түрлөрү боюнча саны	70
8.14-таблица:	Өзгөчө кырдаалдардын натыйжасында каза болгондордун аймактар боюнча саны	70
8.15-таблица:	Өзгөчө кырдаалдардан келтирилген зыяндын көлөмү	71
9. Кыргыз Республикасынын туруктуу өнүгүүгө өтүү прогрессине мониторинг жана баалоо жүргүзүүнүн индикаторлору		72
9.1-таблица:	Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору	74
9.2-таблица:	Ички дүң продукциянын энергия жана электр сыйымдуулугу	74
9.3-таблица:	Аймактар боюнча саркынды суулардын пайда болушу	74
9.4-таблица:	Саркынды сууларды ченемдик тазалоонун аймактар боюнча көлөмү	75
9.5-таблица:	Саркынды суулардын жалпы көлөмүндөгү ченемдик-тазаланган саркынды суулардын аймактар боюнча үлүшү	75
9.6-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын аймактар боюнча пайда болушу	75
9.7-таблица:	Аймактар боюнча суу объекттеринен сууну чогултуу	76
9.8-таблица:	Аймактар боюнча суунун чарбалык-ичүү муктаждыктарына керектелиши	76
9.9-таблица:	Аймактар боюнча суунун өндүрүштүк муктаждыктарга керектелиши	76

9.10-таблица:	Токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун аймактар боюнча жалпы аянты	76
9.11-таблица:	Таш көмүр жана лигнит казуунун аймактар боюнча көлөмү	77
9.12-таблица:	Чийки мунайзат казуунун аймактар боюнча көлөмү	77
9.13-таблица:	Жаратылыш газын өндүрүүнүн аймактар боюнча көлөмү	77
9.14-таблица:	Жер фондунун жер категориялары боюнча бөлүнүшү	77
9.15-таблица:	Айыл чарба жерлеринин түрлөрү боюнча жер фондунун аянты	77
9.16-таблица:	Мамлекеттик жаратылыш парктарынын жана жаратылыш коруктарынын үлүшү	78
9.17-таблица:	Мамлекеттик жаратылыш коруктары жана жаратылыш парктары	78
9.18-таблица:	Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору	79
9.19-таблица:	Жашаган жери жана жакырчылыгы боюнча канализацияга туруктуу мүмкүндүгү бар калктын аймактар боюнча үлүшү	79
9.20-таблица:	Ичүүчү суунун коопсуз булагына туруктуу мүмкүндүгү бар калктын аймактар боюнча үлүшү	80
9.21-таблица:	Аймактар боюнча жашаган жерине жараша таштандылардан арылуу	81
9.22-таблица:	Дем алуу органдарынын аймактар боюнча оорулары	83
9.23-таблица:	Аймактар боюнча инфекциялык курч ичеги инфекциясы оорулары	83
9.24-таблица:	Калктуу пункттардагы жашыл бак-дарактардын жана массивдердин аянты	83
9.25-таблица:	Электр энергияга кеткен чыгымдардын адам башына эсептелген орточо үлүшү	83
9.26-таблица:	Жылуулук энергиясына кеткен чыгымдардын адам башына эсептелген орточо үлүшү	84
9.27-таблица:	Жаратылыш газына кеткен чыгымдардын адам башына эсептелген орточо үлүшү	84
9.28-таблица:	Катуу отунга кеткен чыгымдардын адам башына эсептелген орточо үлүшү	84
9.29-таблица:	Экологиялык товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн өндүрүлүшү	85
9.30-таблица:	Айлана-чөйрөнү коргоого карата негизги капиталга инвестициянын аймактар боюнча үлүшү	85
9.31-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары	85
9.32-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын тазалоочу курулмаларга кеткен чыгымдары	85
9.33-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын жерлерди коргоого жана сарамжалдуу пайдаланууга кеткен чыгымдары	86
9.34-таблица:	Токойду калыбына келтирүү үчүн күнүмдүк чыгымдар	86
9.35-таблица:	Өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактарынын финансылык келип түшүүлөрү жана кирешелери	86
9.36-таблица:	Экономикалык өсүш жана эмгек өндүрүмдүүлүгү	87
9.37-таблица:	15 жана андан улуу жаш курактагы калктын жумуштуулугунун аймактар, жашаган жери жана жынысы боюнча деңгээли	87
9.38-таблица:	Эмгекке жөндөмдүү калктын орточо айлык эмгек акысынын жашоо минимумуна болгон катышы	88
9.39-таблица:	Жалпы жумушсуздуктун аймактар боюнча деңгээли	89
9.40-таблица:	2022-жылдагы жакырчылыктын аймактар боюнча деңгээли	89
9.41-таблица:	Калктын аймактар боюнча жыштыгы	89

9.42-таблица:	Эмгекке жөндөмдүү калктын оорчулуктарынын аймактар боюнча коэффициенти	89
9.43-таблица:	Жыныс жана аймактар боюнча төрөлгөндөгү өмүрдүн күтүлүүчү узактыгы	90
9.44-таблица:	Өсүүнүн жалпы мүнөздөмөсү (кошумча индикаторлор)	90
9.45-таблица:	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын аймактар боюнча индекси	91
9.46-таблица:	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын аймактар боюнча индекси	91
Методологиялык түшүндүрмөлөр		92
Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин 2024-ж. чыгарыла турган басылмалары		95

Кириш сөз

«Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөсү» жыйнагы жер, суу ресурстары жана аларды колдонуу, республиканын аймагында катталган флора жана фаунанын ар түрдүүлүгү, атмосфералык абанын абалы, өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктары, аларды жок кылуу боюнча иш-чаралар, айлана-чөйрөнү коргоого карата чыгымдар, ошондой эле республиканын айрым социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрү жөнүндө маалыматтарды камтыйт.

Жыйнак министрликтерден жана административдик ведомстволордон, ошондой эле ишмердиктери суу жана жер ресурстарын, жаратылышты пайдалануу, экологиялык контролдоо жана айлана-чөйрөнү коргоо, өзгөчө кырдаалдардын алдын алуу жана жоюуну башкаруу менен байланышкан ишканалардан жана уюмдардан мамлекеттик статистика органдары тарабынан алынган статистикалык маалыматтардын негизинде Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети тарабынан даярдалды.

Алардын орчундуу бөлүгүн иштеп чыгуу жана жайылтуу бөлүгү Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетине жүктөлгөн, 65 көрсөткүчтөн турган, «жашыл өсүштүн» улуттук индикаторлору өзүнчө бөлүк менен берилди.

Кыргыз Республикасындагы 2018-2022-жылдардагы айлана-чөйрөнүн абалы жөнүндө

Кыргыз Республикасы – бул деңизге чыгуусу жок жана Борбордук Азия региондорунун чыгыш бөлүгүндө жайгашкан тоолуу өлкө. Ал түндүгүнөн - Казакстан, чыгышынан – Кытай, батышынан – Өзбекстан, ал эми түштүгүнөн Кытай жана Тажикстан менен чектешет. Өлкөнүн рельефинде мөңгүлүү келген учтуу тоо чокулары жана өрөөндөр басымдуулук кылат. Кыргызстандын аянтынын 90 пайызга жакыны деңиз деңгээлинен 1500 метр бийиктикте турат.

Кыргыз Республикасынын аймагы Кыргыз Республикасынын Айыл чарба министрлигине караштуу Жер ресурстары кызматынын маалыматтары боюнча 2023-жылдын 1-январына карата 199,9 миң чарчы километрди түздү. Чыгыштан батыш бөлүгүнө чейинки аралык 900 км жакын, ал эми түндүктөн түштүк бөлүгүнө чейинки аралык 410 км жакын.

Жер аянтынын эң чоң үлүшү (41 пайыздан көбү) камдыктагы жерлерге туура келет, ал эми айыл чарба багытындагы жерлер – 33,7 пайызды, токой фондунун жерлери 12,7 пайызды түзөт.

Кыргыз Республикасынын аймагында 10 мамлекеттик жаратылыш коругу жана 13 мамлекеттик жаратылыш паркы бар.

Өлкөнүн климаты кескин континенталдуу, шаарларда жай өтө ысык, ал эми тоолордо салыштырмалуу салкын. Кышы суук жана кар көп түшөт, өзгөчө бийик тоолуу райондор суук жана кардуу. Кыргызстанда жайында абанын табы орточо +27°C, ал эми орточо минималдуу аба табы +16°C, ал эми орточо максималдуу аба табы + 33°C. Кышында абанын табы +1°Cди түзөт, орточо минималдуу аба табы -12 °C, ал эми орточо максималдуу аба табы + 10°C белгисинин айланасында сакталат.

Республика олуттуу суу ресурстарына ээ. Анын аймагында үстүңкү бетинин жалпы аянты 6836 км² түзгөн 1923 көл бар, алардын ичинен эң чоңдору – Ысык-Көл (6236 км²), Соң-Көл (275 км²) жана Чатыр-Көл (175 км²). 3500дөн ашык дарыя жана дарыячалар агып өтөт. Эң узун дарыя - Нарын дарыясы (535 км) болуп саналат, андан Чу (221 км) жана кийинкиси Чаткал дарыялары (205 км). Мындан сырткары, 44 жер алдынан чыккан тузсуз жана минералдык суулар бар.

Кыргыз Республикасынын Айыл чарба министрлигине караштуу Суу ресурстары кызматынын маалыматтары боюнча жаратылыш булактарынан, анын ичинде жер астындагы тузсуз суулардан 2022-жылы 8,7 млрд. куб метрге жакын суу

чогултулган, бул 2018-жылга караганда 12,7 пайызга көп.

2022-жылы сууну керектөөнүн көлөмү 5,8 млрд. куб метрди түздү, бул 2018-жылга салыштырмалуу 14,8 пайызга көбөйгөн. Сууну керектөөнүн жалпы көлөмүнүн ичинен олуттуу үлүшү (94,3 пайызы) сугат жана айыл чарбасын суу менен камсыз кылууга, 3,4 пайызы – чарбалык-ичүү муктаждыктарына жана 1,4 пайызы - өндүрүштүк муктаждыктарга колдонулган. Алына турган суунун 27 пайызга ашык ирригациялык системалардын абалынын начардыгынан, ташуу учурунда жоготууга учурайт.

Чүй (26,0 пайыз) жана Ош облустары (18,1 пайыз) 2021-жылдагы сугат жана айыл чарбасын суу менен камсыздоого багытталган суунун эң ири керектөөчүлөрү болуп саналат. Чарбалык-ичүү муктаждыктарына сууну колдонуу боюнча айтсак, мында эң чоң үлүш Бишкек шаарына (35 пайыздан ашык) жана Ош шаарына (21 пайызга жакын) туура келет.

Кыргыз Республикасынын Улутстаткому тарабынан жыл сайын жүргүзүлө турган үй чарабаларынын интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн жыйынтыктары көрсөтүп тургандай, 2022-жылы республиканын калкынын 96,3 пайызы ичүүчү суунун коопсуз булактарына жетишкен. Таза сууга жеткен аймактар боюнча алып карасак, мында Чүй облусунда, ошондой эле Бишкек жана Ош шаарларында жашаган калк сууну дээрлик толук алууга жетишишкен.

Муну менен бирге калктын 4 пайызы иче турган суунун коопсуз булактарына жетишкен эмес, ошондуктан алар сууларды ден соолукка коркунуч жаратуучу ачык агын суулардан (булактардан жана арыктардан) алып колдонушат.

2022-жылы контролго алынуучу стационардык булактардан алынган атмосфералык абага жайылуучу булгоочу заттардын чыгууларынын көлөмү 58,4 миң тоннаны түздү жана 2018-жылга салыштырмалуу катуу булгоочу заттардын эсебинен 9,3 пайызга көбөйдү, ошол эле мезгилде 3,0 пайызга өстү. Алардын ичинен абаны булгоочу заттардын негизги түрлөрүнүн бири катары күкүрт ангидридинин чыгуусу 2018-жылдагы 18,1 миң тоннадан 2022-жылдагы 17,6 миң тоннага чейин же 2,8 пайызга төмөндөдү. Атмосфераны булгоочу заттардын чыгууларынын жарымына жакыны (44,9 пайызы) Бишкек шаарына туура келет. 2022-жылы бүтүндөй республика боюнча абага чыккан булгоочу заттардын көлөмү бир чарчы км ге алып эсептегенде 292,1 кг ды, ал эми адам башына эсептегенде 9,3 кг ды түзгөн.

2022-жылдын аягына карата республиканын аймагында өндүрүштүн жана

керектөөнүн калдыктары 2,8 млрд. тонна болуп эсептелген. Ошону менен бирге мындай калдыктардын эң чоң үлүшү (99,3 пайызы) Ысык-Көл облусунда өндүрүлгөн.

Кыргыз Республикасы өзүнүн географиялык жайгашуусуна байланыштуу көптөгөн кооптуу табигый кырсыктарга дуушар боло турган мамлекет болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигинин маалыматы боюнча, сейсмикалык жактан кооптуу категориясына кирген 80 ден ашык ири калктуу конуштар бар, алар жер титирөөлөр мүмкүн боло турган чөлкөмдөрдө жайгашкан. Бул жерлерде республиканын калкынын 75 пайызга жакыны жашайт.

2022-жылы ар түрдүү мүнөздөгү 59 өзгөчө кырдаал катталган, анын натыйжасында 135 адам каза болгон (COVID-19 пандемиясынан каза болгондордун санын эсепке албаганда). 1298 турак үй, 54 жол чарба объектиси, 29 өндүрүш жана коммерциялык объектилер, 5,6 миң гектарга жакын айыл чарба багытындагы жерлер жарактан чыккан. Өзгөчө кырдаалдардын бардык түрлөрүнөн тарткан экономикалык зыян 4,6 млрд. сомдон ашкан.

1. Жер ресурстары

Эскертүү: Ушул бөлүмдү даярдоодо төмөнкү расмий статистикалык отчеттуулуктун маалыматтары колдонулду:

- №22 «Кыргыз Республикасынын жерлери жана алардын категориялар, менчик ээлери, жер пайдалануучулар жана чарба жерлери боюнча бөлүнүшү жөнүндө отчет»
- №4-АЧ «Түшүм боюнча себүүнүн жыйынтыктары жөнүндө отчет»
- №9-АЧ «Минералдык жана органикалык жер семирткичтердин келип түшүшү жана салынышы, пестициддердин пайдаланылышы жөнүндө»
- №1- Жаратылышты коргоо «Айлана-чөйрөнү коргоону жана жаратылыш ресурстарын саражалдуу пайдаланууну мамлекеттик контролдоо жөнүндө».

1.1-таблица: Кыргыз Республикасынын жер аянты¹

(жылдын башына карата)

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Миң гектар</i>					
Бардыгы	19 994,9	19 994,9	19 994,9	19 994,9	19 994,9
анын ичинде:					
айыл чарба багытындагы жерлер	6 752,8	6751,4	6 750,6	6 748,7	6 743,1
калкуу пункттардын жерлери	278,3	279,6	280,4	280,9	285,2
өнөр жай, транспорт, коргоо, байланыш жана башка багыттагы жерлер	231,9	232,1	232,2	233,5	236,8
өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактарынын жерлери	1 187,5	1 187,5	1 187,5	1 187,5	1 187,5
токой фондунун жерлери	2 529,8	2 529,8	2 529,8	2 529,7	2 529,5
суу фондунун жерлери	767,3	767,3	767,3	767,4	767,6
камдыктын жерлери	8 247,3	8 247,3	8 247,2	8 247,2	8 245,2
<i>Жыйынтыкка карата пайыз менен</i>					
Бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
айыл чарба багытындагы жерлер	33,8	33,8	33,8	33,8	33,7
калкуу пункттардын жерлери	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
өнөр жай, транспорт, коргоо, байланыш жана башка багыттагы жерлер	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактарынын жерлери	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
токой фондунун жерлери	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7
суу фондунун жерлери	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
камдыктын жерлери	41,2	41,2	41,2	41,2	41,2

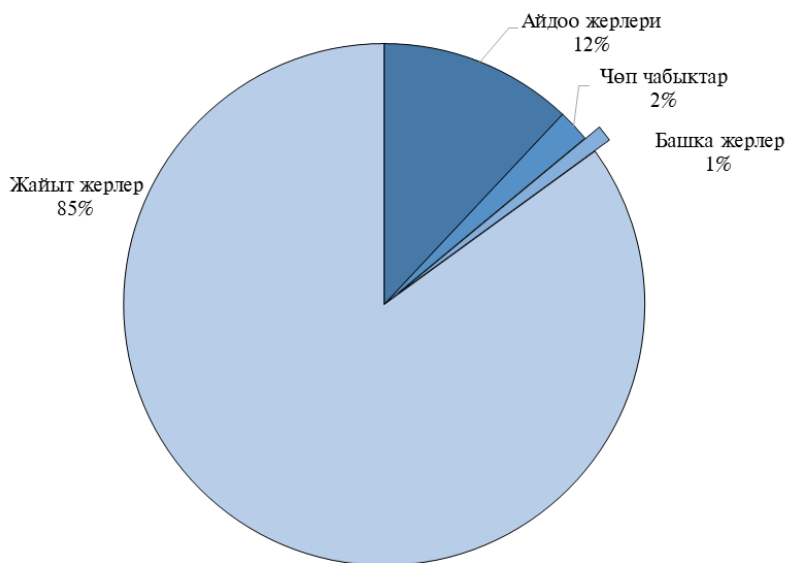
¹Кыргыз Республикасынын Жер кодексине ылайык.

1.2-таблица: Айыл чарба жерлеринин аянты

(миң гектар)

	2019	2020	2021	2022	2023
Айыл чарба жерлери	10 607,7	10 606,7	10 606,1	10 604,6	10 597,5
анын ичинде:					
айдоо жерлери	1 287,6	1 287,4	1 287,3	1 287,0	1 286,4
көп жылдык өсүмдүктөр	76,5	76,6	76,7	77,0	77,7
айдалбаган жерлер	34,8	34,8	34,7	34,7	34,7
чөп чабыктар	203,1	203,5	203,7	203,8	203,9
жайыт жерлер	9 005,7	9 004,4	9 003,7	9 002,1	8995,4

1-график. 2023-жылдагы айыл чарба жерлеринин түзүмү
(жылдын башына карата, жыйынтыкка карата пайыз менен)

1.3-таблица: Айыл чарба жерлеринин аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	10 607,7	10 606,7	10 606,1	10 604,6	10 597,5
Баткен облусу	591,9	591,4	591,0	590,7	588,7
Жалал-Абад облусу	1 788,2	1 787,9	1 787,9	1 787,8	1 787,6
Ысык-Көл облусу	1 626,7	1 626,6	1 626,6	1 626,0	1 622,9
Нарын облусу	2 781,6	2 781,4	2 781,4	2 781,4	2 781,2
Ош облусу	1 668,9	1 668,8	1 668,7	1 668,4	1 667,4
Талас облусу	801,4	801,4	801,4	801,4	801,4
Чүй облусу	1 332,5	1 332,5	1 332,5	1 332,2	1 331,9
Бишкек ш.	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2
Ош ш.	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4

1.4-таблица: Жайыттардын аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	9 005,8	9 004,4	9 003,7	9 002,1	8 995,4
Баткен облусу	483,1	482,4	481,9	481,4	479,3
Жалал-Абад облусу	1 559,6	1 559,5	1 559,5	1 559,5	1 559,3
Ысык-Көл облусу	1 404,7	1 404,6	1 404,5	1 403,8	1 400,5
Нарын облусу	2 638,4	2 638,5	2 638,3	2 638,2	2 638,1
Ош облусу	1 391,6	1 391,5	1 391,4	1 391,2	1 390,6
Талас облусу	672,6	672,3	672,3	672,3	672,2
Чүй облусу	851,3	851,3	851,3	851,1	850,9
Бишкек ш.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ош ш.	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4

1.5-таблица: Көп жылдык өсүмдүктөрдүн аймактар боюнча аянты*(жылдын башына карата, гектар)*

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	76,5	76,6	76,7	77,0	77,1
Баткен облусу	17,4	17,4	17,4	17,6	17,7
Жалал-Абад облусу	9,0	9,1	9,1	9,1	9,1
Ысык-Көл облусу	11,1	11,1	11,2	11,2	11,4
Нарын облусу	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Ош облусу	14,6	14,5	14,5	14,6	14,5
Талас облусу	4,4	4,4	4,4	4,5	4,5
Чүй облусу	14,7	14,7	14,7	14,7	14,6
Бишкек ш.	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Ош ш.	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9

1.6-таблица: Айдоо жерлеринин аймактар боюнча аянты*(жылдын башына карата, гектар)*

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	1 287,6	1 287,4	1 287,3	1 287,0	1 286,4
Баткен облусу	73,9	73,9	73,9	73,9	73,9
Жалал-Абад облусу	165,9	165,6	165,6	165,6	165,5
Ысык-Көл облусу	191,8	191,7	191,7	191,7	191,7
Нарын облусу	14,1	121,0	121,0	121,0	120,9
Ош облусу	184,9	184,8	184,8	184,6	184,2
Талас облусу	117,9	118,1	118,1	118,1	118,1
Чүй облусу	426,9	426,9	426,9	426,8	426,6
Бишкек ш.	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Ош ш.	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5

1.7-таблица: Айдоо жерлеринин пайдаланылбаган себептери боюнча аянты*(жылдын башына карата, гектар)*

	2019	2020	2021	2022	2023
Айдоо жерлеринин жалпы аянты	1 287 584	1 287 367	1 287 303	1 286 375	1 285 994
пайдаланылбаган айдоо жерлеринин аянты	62 503	55 767	52 867	48 781	42 567
анын ичинде себептер боюнча:					
шордонуу жана сазга айлануу	2 792	2 539	2 172	1 746	1 651
сугаруу тарамынын бузуктугунан сугаруунун жоктугу	11 105	9 218	8 440	7 417	6 653
табигый кырсыктарга (көчкү, сел) кабылган	512	932	955	664	432

1.8-таблица: Шордонуу жана сазга айлануу себептери боюнча пайдаланылбаган айдоо жерлеринин аймактар боюнча аянты*(жылдын башына карата, гектар)*

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	2 792	2 539	2 172	1 746	1 651
Баткен облусу	35	26	96	26	26
Жалал-Абад облусу	38	29	27	48	66
Ысык-Көл облусу	492	342	282	272	221
Нарын облусу	491	492	356	230	220
Ош облусу	37	34	45	19	2
Талас облусу	1 140	1 059	882	868	829
Чүй облусу	510	399	326	125	129
Бишкек ш.	2	2	2	2	2
Ош ш.	47	156	156	156	156

1.9-таблица: Сугаттын жоктугу жана сугаруу тарамынын бузуктугу себеби боюнча пайдаланылбаган айдоо жерлеринин аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	11 105	9 218	8 440	7 417	6 653
Баткен облусу	1 793	1 190	828	900	637
Жалал-Абад облусу	528	357	327	166	169
Ысык-Көл облусу	2 486	2 093	1 893	1 969	1 484
Нарын облусу	4 293	3 944	3 800	3 009	3 042
Ош облусу	600	410	404	106	3
Талас облусу	1 072	1 138	1 126	1 122	1 156
Чүй облусу	36	36	62	49	66
Бишкек ш.	96	-	-	96	96
Ош ш.	201	50	-	-	-

1.10-таблица: Табигый кырсыктарга (көчкү, сел) кабылуу себеби боюнча пайдаланылбаган айдоо жерлеринин аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	512	932	955	664	432
Баткен облусу	-	-	-	-	-
Жалал-Абад облусу	167	95	95	80	80
Ысык-Көл облусу	23	28	18	9	4
Нарын облусу	-	-	-	-	-
Ош облусу	288	770	770	495	265
Талас облусу	-	-	31	31	31
Чүй облусу	34	39	41	49	52

1.11-таблица: Саздардын аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	5 957	5 957	5 957	5 957	5 957
Баткен облусу	25	25	25	25	25
Жалал-Абад облусу	178	178	178	178	178
Ысык-Көл облусу	1 720	1 720	1 720	1 720	1 720
Нарын облусу	200	200	200	200	200
Ош облусу	375	375	375	375	375
Талас облусу	83	83	83	83	83
Чүй облусу	3 235	3 235	3 235	3 235	3 235
Бишкек ш.	36	36	36	36	36
Ош ш.	105	105	105	105	105

1.12-таблица: Жыгач-бадал бактарынын аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	463,0	463,0	462,9	462,9	462,9
Баткен облусу	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1
Жалал-Абад облусу	163,4	163,4	163,4	163,4	163,4
Ысык-Көл облусу	49,3	49,3	49,3	49,3	49,3
Нарын облусу	66,8	66,8	66,8	66,8	66,8
Ош облусу	74,4	74,4	74,4	74,4	74,4
Талас облусу	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5
Чүй облусу	36,9	36,9	36,8	36,8	36,8

	2018	2019	2020	2021	2022
Бишкек ш.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ош ш.	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6

1.13-таблица: Сугат жерлеринин аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	1 024,7	1 024,9	1 024,9	1 025,0	1 024,8
Баткен облусу	58,0	58,0	58,0	58,2	58,2
Жалал-Абад облусу	125,0	125,0	125,0	125,0	124,9
Ысык-Көл облусу	157,0	157,1	157,1	157,2	157,3
Нарын облусу	120,6	120,6	120,6	120,5	120,5
Ош облусу	127,4	127,3	127,3	127,3	127,2
Талас облусу	113,1	113,3	113,3	113,4	113,4
Чүй облусу	311,8	311,8	311,8	311,7	311,6
Бишкек ш.	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2
Ош ш.	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6

1.14-таблица: Жер семирткичтердин аймактар боюнча киргизилиши

(миң тонна)

	2018	2019	2020	2021	2023
<i>Минералдык жер семирткичтер (таасир этүүчү затка которгондо)</i>					
Кыргыз Республикасы	25,9	29,2	29,2	33,6	33,0
Баткен облусу	5,3	5,4	6,4	6,1	6,1
Жалал-Абад облусу	10,1	11,1	10,9	15,3	14,6
Ысык-Көл облусу	0,6	0,4	0,6	0,6	0,2
Нарын облусу	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Ош облусу	2,9	2,9	3,8	3,8	3,8
Талас облусу	2,7	3,7	4,2	4,4	2,7
Чүй облусу	4,1	5,6	3,3	3,3	5,5
<i>Органикалык жер семирткичтер</i>					
Кыргыз Республикасы	301,5	258,0	237,7	274,0	323,8
Баткен облусу	8,4	9,2	10,8	18,5	18,5
Жалал-Абад облусу	30,1	36,5	46,0	60,4	72,4
Ысык-Көл облусу	76,0	19,0	22,0	22,0	17,6
Нарын облусу	124,8	128,0	127,1	142,1	151,2
Ош облусу	27,0	24,8	31,6	31,6	49,5
Талас облусу	35,2	35,0	0	-	-
Чүй облусу	0,0	5,5	0,2	0,3	14,6

1.15-таблица: Пестициддердин аймактар боюнча пайдаланылышы

(тонна)

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Гербициддер</i>					
Кыргыз Республикасы	399,7	446,3	456,5	437,3	436,2
Баткен облусу	18	17,9	16,2	17,3	11,1
Жалал-Абад облусу	31,1	51,7	63,8	62,2	44,1
Ысык-Көл облусу	34	35,2	38,7	43,5	49,0
Нарын облусу	2,8	1,9	1,8	1,9	2,3
Ош облусу	53,6	67,1	59,6	81,7	116,9
Талас облусу	113,3	113,9	107,7	107,8	88,2
Чүй облусу	146,9	158,6	168,7	122,9	124,6
<i>Фунгициддер</i>					
Кыргыз Республикасы	42,7	36,7	45,2	40,4	29,7
Баткен облусу	7,1	7,2	7,8	7,3	5,6

	2018	2019	2020	2021	2022
Жалал-Абад облусу	11,8	8,0	11,8	3,4	4,2
Ысык-Көл облусу	4,61	1,7	3,3	2,8	0,0
Нарын облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ош облусу	16,4	17,0	19,3	16,8	16,6
Талас облусу	2,8	2,8	1,8	8,9	2,4
Чүй облусу	0,0	0,0	1,2	1,2	0,9
		<i>Инсектициддер</i>			
Кыргыз Республикасы	164,8	194,3	190,9	130,3	112,6
Баткен облусу	18,2	13,4	15,3	11,6	9,7
Жалал-Абад облусу	60,7	86,8	83,5	45,9	40,3
Ысык-Көл облусу	4,73	5,1	4,6	6,2	6,4
Нарын облусу	16,1	20,3	11,2	2,6	2,4
Ош облусу	36,5	33,7	38,9	28,4	34,2
Талас облусу	16,3	24,9	27,2	26,2	10,0
Чүй облусу	12,3	10,1	10,2	9,4	0,9

1.16-таблица: Жер ресурстарын коргоого байланышкан укук бузуулардын саны¹

	2018	2019	2020	2021	2022
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	667	214	197	31	-
Жер ресурстары боюнча бузуулар/бузуучулар табылды, бирдик	667	214	197	34	-
Жер ресурстарынын жапырт жана авариялык булгануу учурларынын саны			-		
Зыян тартуунун суммасы, миң сом	-	-	-	2	-
Жоопкерчиликке тартылган кызмат адамдары жана жарандар: бардыгы, адам	-	-	-	14214,2	-
жазык	667	210	197	35	-
административдик	-	-	-	1	-
Айыптар өндүрүлүп алынды, миң сом	667	210	197	34	-
Доолор өндүрүлүп алынды, миң сом	4 127,9	2 505,6	2 608,3	197,3	-
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	5 675,9	2 485,2	6 089,8	93,5	-

2. Суу ресурстары

Эскертүү: Ушул бөлүмдү даярдоо учурунда төмөнкү расмий статистикалык отчеттуулуктун маалыматтары колдонулду:

- №2-Суу чарба (жыйынтыктоочу) «Сууну пайдалануунун жалпы көрсөткүчтөрү жөнүндө отчет»
- №18 «Мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөлдөө (дезинфекциялоо станциясы) борборунун иши жөнүндө отчет»
- №1- Жаратылышты коргоо «Айлана-чөйрөнү коргоону жана жаратылыш ресурстарын рационалдуу пайдаланууну мамлекеттик контролдоо жөнүндө».

2.1-таблица: Колдонуу үчүн суу объекттеринен суу алуу¹

	2018	2019	2020	2021	2022
		<i>Мли. куб метр</i>			
Бардыгы	7 758,0	8 068,7	8 017,9	7 999,5	8 741,9
анын ичинде:					
жаратылыш суу булактарынан сууну алуу	7 513,0	7 813,9	7 768,1	7 746,6	8 483,5
жер астындагы горизонттордон	245,0	254,8	249,8	252,9	258,4
	<i>Жыйынтыгына карата пайыздар менен</i>				
Бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
жаратылыш суу булактарынан сууну алуу	96,8	96,8	96,9	96,8	97,0
жер астындагы горизонттордон	3,2	3,2	3,1	3,2	3,0

¹ КР Айыл чарба министрлигине караштуу Суу ресурстары кызматынын маалыматы боюнча

2.2-таблица: Аймактар боюнча суу объекттеринен суунун алынышы

(млн. куб. метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	7 758,0	8 068,7	8 017,9	7 999,5	8 741,9
Баткен облусу	647,7	663,1	757,6	690,4	683,8
Жалал-Абад облусу	926,6	1 012,6	984,4	968,2	1 101,8
Ысык-Көл облусу	621,1	635,0	646,2	655,0	714,9
Нарын облусу	642,3	658,5	667,6	691,2	757,9
Ош облусу	1 144,2	1 180,8	1 147,0	1 248,5	1 327,6
Талас облусу	963,3	1 021,3	961,1	959,1	1 023,7
Чүй облусу	2 634,0	2 707,0	2 664,5	2 596,6	2 929,3
Бишкек ш.	121,8	133,5	132,5	133,6	148,9
Ош ш.	57,0	57,0	57,0	57,0	54,0

2.3-таблица: Сууну колдонуу

	2018	2019	2020	2021	2022
		<i>Мли. куб метр</i>			
Бардыгы	5 088,7	5 211,1	5 237,5	5 310,0	5 844,0
анын ичинде:					
өндүрүштүк муктаждыкка	82,5	84,3	82,5	80,2	79,1
сугатка жана айыл чарба суу жабдууга	4 817,0	4 920,7	4 942,0	4 986,9	5 515,6
чарбалык-ичүүчү керектөөгө	161,1	180,4	185,7	192,7	196,8
башка муктаждыктарга	28,1	25,7	27,3	50,2	52,5
	<i>Жыйынтыгына карата пайыздар менен</i>				
Бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
өндүрүштүк муктаждыкка	1,6	1,6	1,6	1,5	1,4
сугатка жана айыл чарба суу жабдууга	94,7	94,4	94,4	93,9	94,3
чарбалык-ичүүчү керектөөгө	3,2	3,5	3,5	3,6	3,4
башка муктаждыктарга	0,5	0,5	0,5	0,9	0,9

2.4-таблица: Сууну аймактар боюнча колдонуу

(млн. куб. метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	5 088,7	5 211,1	5 237,5	5 310,0	5 844,0
Баткен облусу	546,6	558,3	624,9	580,8	580,6
Жалал-Абад облусу	740,3	758,1	741,4	758,1	870,2
Ысык-Көл облусу	427,5	435,2	443,0	459,0	503,6
Нарын облусу	448,0	458,4	464,8	482,2	531,0
Ош облусу	851,8	870,9	862,3	948,3	996,1
Талас облусу	664,1	699,0	666,2	656,3	702,6
Чүй облусу	1 263,7	1 273,4	1 280,3	1 269,3	1 496,4
Бишкек ш.	96,5	107,7	104,5	105,9	113,4
Ош ш.	50,1	50,1	50,1	50,1	50,1

2.5-таблица: Суунун өндүрүштүк муктаждыкка аймактар боюнча колдонулушу

(млн. куб. метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	82,5	84,3	82,5	80,2	79,1
Баткен облусу	-	-	-	-	-
Жалал-Абад облусу	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Ысык-Көл облусу	6,7	7,0	8,2	8,4	8,6
Нарын облусу	0,5	0,5	0,2	0,2	0,2
Ош облусу ¹	9,1	9,1	11,4	11,4	9,1
Талас облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Чүй облусу	36,2	37,4	34,4	29,9	29,8
Бишкек ш.	27,7	28,1	26,2	28,0	29,2

¹ Ош ш. кошкондо

2.6 таблица: Суунун чарбалык-ичүү муктаждыктарына аймактар боюнча колдонулушу

(млн. куб. метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	161,1	180,4	185,7	192,7	196,8
Баткен облусу	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Жалал-Абад облусу	13,8	14,6	17,6	20,4	19,8
Ысык-Көл облусу	20,6	22,3	26,1	30,4	30,6
Нарын облусу	3,2	4,5	2,6	2,4	4,1
Ош облусу ¹	41,0	41,0	41,0	41,0	41,0
Талас облусу	3,5	3,4	3,4	3,4	3,5
Чүй облусу	21,5	27,3	29,2	29,5	27,5
Бишкек ш.	57,3	67,1	65,5	65,3	70,1

¹ Ош ш. кошкондо

2.7 таблица: Суунун сугатка жана айыл чарбаны суу менен камсыздоого аймактар боюнча колдонулушу

(млн. куб. метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	4 817,0	4 920,7	4 942,0	4 986,9	5 515,6
Баткен облусу	546,4	558,1	624,7	580,6	580,4
Жалал-Абад облусу	724,1	741,0	721,3	735,2	847,9
Ысык-Көл облусу	399,3	405,6	407,8	419,2	454,9
Нарын облусу	443,9	453,0	461,4	479,3	525,3
Ош облусу ¹	840,5	859,6	848,8	934,8	996,1
Талас облусу	658,2	695,6	662,7	629,4	673,3
Чүй облусу	1 204,1	1 207,2	1 214,4	1 207,7	1 436,6
Бишкек ш.	0,5	0,6	0,9	0,7	1,1

¹ Ош ш. кошкондо

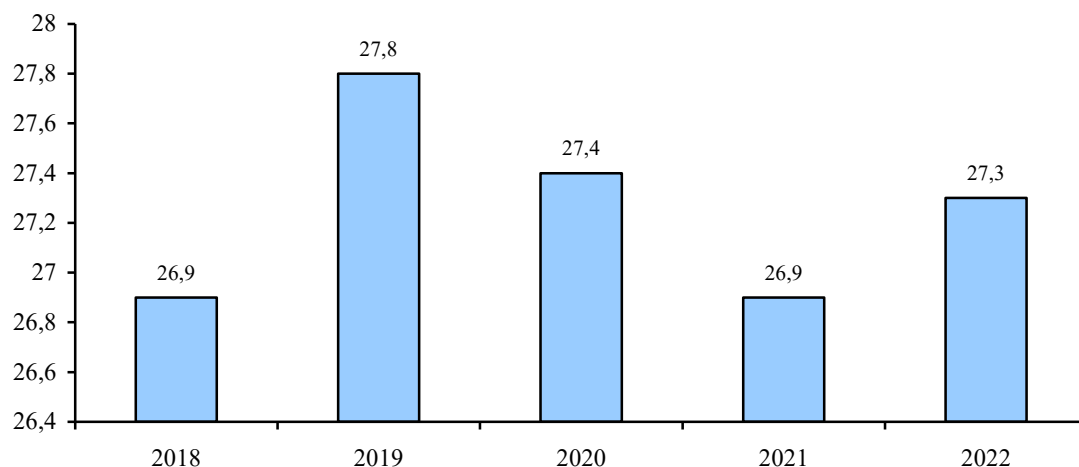
2.8 таблица: Сууну ташуу учурундагы аймактар боюнча жоготуулар

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Млн. куб. метр</i>					
Кыргыз Республикасы	2 085,2	2 242,8	2 198,7	2 148,2	2 388,0
Баткен облусу	101,1	104,8	132,7	109,5	103,2
Жалал-Абад облусу	186,3	254,4	242,9	210,1	231,7
Ысык-Көл облусу	193,6	199,8	203,3	196,0	211,3
Нарын облусу	194,3	200,1	202,8	209,0	226,9
Ош облусу ¹	299,2	316,8	291,5	307,0	335,3
Талас облусу	299,1	322,3	294,9	302,9	321,1
Чүй облусу	786,3	818,9	802,5	786,0	923,0
Бишкек ш.	25,3	25,8	28,1	27,7	35,4
<i>Сууну алуунун жалпы көлөмүнө карата пайыз менен</i>					
Кыргыз Республикасы	26,9	27,8	27,4	26,9	27,3
Баткен облусу	15,6	15,8	17,5	15,9	15,1
Жалал-Абад облусу	20,1	25,1	24,7	21,7	21,0
Ысык-Көл облусу	31,2	31,5	31,5	29,9	29,6
Нарын облусу	30,3	30,4	30,4	30,2	29,9
Ош облусу	26,1	26,8	24,2	23,5	24,3
Талас облусу	31,1	31,6	30,7	31,6	31,4
Чүй облусу	29,9	30,3	30,1	30,3	31,5
Бишкек ш.	20,8	19,3	21,2	20,7	23,8

¹ Ош ш. кошкондо.

2- График. Сууну ташуу учурундагы жоготуулар

(Сууну алуунун жалпы колумуно карата пайыз менен)

2.9 таблица: Калктын сууну пайдалануу жерлериндеги суу объекттеринин санитардык абалы¹

(пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Санитардык-химиялык көрсөткүчтөр боюнча					
I категориядагы көлмөлөр	5,0	2,1	1,3	4,2	6,1
II категориядагы көлмөлөр	0,8	3,7	3,0	2,6	6,0
Көлдөр	-	-	-	-	-
Микробиологиялык көрсөткүчтөр боюнча					
I категориядагы көлмөлөр	19,0	20,2	23,1	24,8	32,3
II категориядагы көлмөлөр	15,6	10,2	26,6	24,3	15,1
Көлдөр	15,1	18,1	19,4	12,9	5,5

¹ Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлигинин Оорулардын алдын алуу жана мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөл департаментинин маалыматы боюнча гигиеналык ченемдерге жооп бербеген суу үлгүлөрүнүн үлүшү.

2.10-таблица: Суунун булактарына булганган саркынды сууларды төгүү

(млн. куб метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Бардыгы	101,1	99,3	123,4	133,1	132,2
анын ичинде:					
нормага жараша тазаланган суу	96,1	94,3	118,4	129,1	128,2
тазаланбаган жана жакшы тазаланбаган	1,9	1,9	1,9	1,7	1,7
анын ичинде тазаланбаган:	1,8	1,8	1,8	1,6	1,6
Бир адамга эсептегенде, куб. метр	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

2.11-таблица: Суунун булактарына булганган саркынды суулардын аймактар боюнча төгүлүшү

(млн. куб. метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	1,9	1,9	1,9	1,7	1,7
Баткен облусу	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Жалал-Абад облусу	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Ысык-Көл облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Талас облусу	-	-	-	-	0,9
Чүй облусу	1,1	1,1	1,1	0,9	-
Бишкек ш.	-	-	-	-	-

2.12-таблица: Суу ресурстарын булгоо менен байланышкан укук бузуулардын саны

	2018	2019	2020	2021	2022
Текшерилген ишканалардын саны	100	46	64	11	7
Суу ресурстары боюнча бузуулар/бузуучулар табылды	100	46	64	23	7
Булгоочу заттардын бардык авариялык түшүүлөрү, учурлар	-	-	-	1	-
Зыяндын суммасы, миң сом.	-	-	-	205,0	-
Суу ресурстарын коргоо боюнча мыйзамдарды бузгандыгы үчүн жоопкерчиликке тартылган бардык кызмат адамдары жана жарандар, адам	100	46	64	7	7
анын ичинен:					
административдик жоопкерчилигине	100	46	64	7	7
Жазык жоопкерчилигине	-	-	-	-	-
Айыптар өндүрүлүп алынды, миң сом.	732,9	561,1	597,0	18,5	127,0
Доолор өндүрүлүп алынды, миң сом	370,4	737,9	43,4	5,0	175,3

3. Ичүүчү суу менен камсыздоо жана сууну чыгаруу

Эскертүү: Ушул бөлүмдү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

1) Расмий статистикалык отчеттуулук формалары:

- №1-Суу каналы «Суунун болушу жана суу түтүктөрүнүн иштөөсү (өзүнчө суу түтүк тарамдары) жана канализация (өзүнчө башка канализациялык тарамдары) жөнүндө»
- №1-Иче турган суу «Айыл жергесиндеги борборлоштурулган суу менен камсыздоо жөнүндө»
- №18 «Мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөлдөө (дезинфекциялоо станциясы) борборунун иши жөнүндө отчету»

2) Үй чарбалардын бюджетинин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган таңдалма изилдөөсү.

3.1-таблица: Суу өткөрүүчү тарамдардын ишинин көрсөткүчтөрү

	2018	2019	2020	2021	2022
Суу түтүктөрүнүн саны	907	933	950	967	980
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	93	93	90	96	114
айыл жерлеринде	814	840	860	871	866
Жалпы санындагы иштеген суу түтүктөрү	840	850	873	886	896
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	91	91	89	96	114
айыл жерлеринде	749	759	784	790	782
Кочо суу түтүк тарамынын бириндеген аралыгы – бардыгы, миң км	10,4	12,2	12,6	12,7	13,9
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	3,5	5,2	5,3	5,4	6,5
айыл жерлеринде	6,9	7,0	7,3	7,3	7,5
Тарамга суу берилди – бардыгы, млн. куб.м	385,1	401,3	410,4	391,7	441,9
анын ичинде:					
өзүнүн соргучу менен	272,3	297,7	302,1	293,6	342,2
өзү агып чыккыч менен	54,7	95,9	106,0	95,6	98,0
башка жактан алынган суулар	2,0	6,8	2,3	2,3	1,7
Тазалоочу курулма аркылуу өткөрүлдү – бардыгы, млн. куб.м	116,9	113,4	106,0	115,5	121,5

3.2-таблица: Аймактар боюнча суу түтүктөрүнүн болуусу

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	907	933	950	967	980
Баткен облусу	48	49	50	52	52
Жалал-Абад облусу	138	142	140	139	152
Ысык-Көл облусу	105	108	108	114	117
Нарын облусу	86	86	87	87	89
Ош облусу	100	100	106	110	114
Талас облусу	58	58	59	72	73
Чүй облусу	370	388	398	391	381
Бишкек ш.	1	1	1	1	1
Ош ш.	1	1	1	1	1

3.3-таблица: Аймактар боюнча суу өткөрүүчү тарамдары менен берилген суулардын көлөмү

(млн.куб.метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	310,6	324,2	334,7	322,0	354,6
Баткен облусу	12,7	12,0	11,7	9,4	12,8
Жалал-Абад облусу	29,7	30,5	30,3	28,2	52,8
Ысык-Көл облусу	38,9	42,1	40,6	35,2	34,4
Нарын облусу	11,6	11,3	10,9	11,4	12,8
Ош облусу	21,6	19,6	20,0	20,5	22,0
Талас облусу	11,5	11,2	11,6	11,8	11,9
Чүй облусу	58,2	59,1	73,3	67,8	66,0
Бишкек ш.	82,6	92,5	88,8	90,3	94,0
Ош ш.	43,7	45,9	47,4	47,4	47,8

3.4-таблица: 2022-жылы шаар жерлеринде керектөөчүлөргө берилген суунун өлчөмү

(миң куб. метр)

Керектөөчүлөргө берилген суу	анын ичинде					
	өз керектөөчүлөрүнө (абоненттерге)	анын ичинен				
		калкка	коммуналдык-тиричилик муктаждыктар үчүн бюджеттен каржыланган уюмдарга	өпөр жай ишканаларына	башка уюмдарга	
Кыргыз Республикасы	220 986,9	210 747,7	160 642,0	11 413,5	4 954,3	33 737,9
Баткен облусу	9 258,6	9 258,6	7 320,3	876,3	574,5	487,5
Жалал-Абад облусу	36 498,2	36 495,8	32 549,6	1 170,8	2 396,8	378,6
Ысык-Көл облусу	10 275,8	10 275,8	7 228,4	670,0	0,0	2 377,4
Нарын облусу	1 165,8	1 165,8	523,9	314,4	327,5	0,0
Ош облусу	2 584,9	2 584,9	1 984,1	466,2	119,6	15,0
Талас облусу	2 085,0	2 085,0	1 817,2	174,7	33,5	59,6
Чүй облусу	17 311,0	16 724,6	15 295,1	451,0	182,5	796,0
Бишкек ш.	94 041,5	94 041,5	60 023,4	5 510,1	0,0	28 508,0
Ош ш.	47 766,1	38 115,7	33 900,0	1 780,0	1 319,9	1 115,8

3.5-таблица: 2022-жылы айыл жерлеринде керектөөчүлөргө берилген суунун өлчөмү

(миң куб. метр)

Керектөөчүлөргө берилген суу	анын ичинен			
	калкка	коммуналдык-тиричилик муктаждыктар үчүн бюджеттен каржыланган уюмдарга	башка суу түтүктөрү, өзүнчө суу менен камсыз кылуу тармактары	
Кыргыз Республикасы	133 599,9	122 054,5	7 100,9	4 083,0
Баткен облусу	3 522,9	3 296,4	226,5	-
Жалал-Абад облусу	16 298,5	15 634,8	605,7	58,0
Ысык-Көл облусу	24 162,5	18 564,1	2 159,9	3 380,0
Нарын облусу	11 654,3	11 317,3	242,0	7,0
Ош облусу	19 404,1	18 720,8	644,3	39,0
Талас облусу	9 851,5	7 974,8	1 131,8	533,0
Чүй облусу	48 706,0	46 546,4	2 090,7	66,0

3.6-таблица: Суунун агыш кетиши жана эсепке алынбаган чыгымы

(миң куб. метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	52 677,0	53 218,4	52 523,0	47 775,1	62 420,0
Баткен облусу	1 436,0	2 149,0	2 432,0	2 187,0	2 313,0
Жалал-Абад облусу	6 419,0	6 988,0	7 068,0	7 841,0	7 527,0
Ысык-Көл облусу	3 133,0	2 450,0	1 823,0	1 321,0	1 265,0
Нарын облусу	561,0	548,2	176,0	226,0	293,0
Ош облусу	245,0	204,0	224,0	223,0	191,0
Талас облусу	86,0	86,0	86,0	81,0	58,0
Чүй облусу	8 396,0	10 041,2	9 162,0	4 729,1	11 994,0
Бишкек ш.	27 204,0	27 745,0	30 044,0	29 659,0	37 617,0
Ош ш.	5 197,0	3 007,0	1 508,0	1 508,0	1 162,0

3.7-таблица: 2022-жылдагы жашаган жерине жараша үй чарбаларын суу менен камсыздоонун булактары

(пайыз менен)

	Борборлоштурулган суу түтүгү	Суу түтүк колонкасы	Кудук	Булак	Арык
Бардыгы	42,5	49,5	4,4	0,3	3,4
шаар жерлеринде	73,9	23,7	2,0	0,1	0,2
айыл жерлеринде	24,3	64,5	5,7	0,4	5,2

3.8-таблица: 2022-жылдагы үй чарбаларын суу менен камсыздоонун булактары жана суунун булагына чейинки аралык

(пайыз менен)

	Үй-чарбалары, бардыгы	балдарсыз	бир бала менен	эки бала менен	үч бала менен	төрт бала менен	беш бала менен
Бардыгы	100	100	100	100	100	100	100
Борборлоштурулган суу өткөрүүчү түтүк	48,7	62,2	50,8	42,9	39,1	33,0	24,9
Менчик колонка	26,4	20,9	25,6	28,8	30,6	32,8	34,9
Коомдук колонка	17,9	12,4	17,6	18,9	22,0	25,3	29,9
Суу сактагыч, дарыя, көл, кудук, арык, булак	3,0	1,4	2,9	4,2	4,0	3,0	7,2
Иче турган таза суунун башка булактары	4,0	3,2	3,1	5,2	4,4	5,9	3,2
Бардыгы	100	100	100	100	100	100	100
суунун булагына чейинки аралык:							
100 метрден аз	49,4	50,2	57,2	49,0	48,0	40,2	43,6
100-200 метр же андан ашык	50,6	49,8	42,8	51,0	52,0	59,8	56,4

3.9-таблица: Аймактар боюнча турак жай фондунун суу өткөрүүчү түтүктөр менен жабдылышы

(турак жай фондунун жалпы аянтына карата, пайыздар менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	36,0	36,3	36,3	37,2	39,0
Баткен облусу	6,5	6,4	6,4	6,7	6,9
Жалал-Абад облусу	8,5	8,4	8,3	11,2	11,1
Ысык-Көл облусу	38,4	40,2	38,4	39,0	48,3
Нарын облусу	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Ош облусу	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9
Талас облусу	37,0	36,9	36,8	36,8	36,7
Чүй облусу	47,5	47,0	47,5	47,3	50,2
Бишкек ш.	91,5	92,1	92,3	92,7	93,0
Ош ш.	91,1	91,1	91,1	91,1	91,1

3.10-таблица: Ичүүчү сууну коопсуз булактан алуу мүмкүнчүлүгү бар калктын аймактар боюнча үлүшү

(жалпы калктын санына карата, пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	91,8	94,1	94,1	95,1	96,3
Баткен облусу	83,6	81,0	86,9	88,2	88,3
Жалал-Абад облусу	86,4	88,7	87,0	92,2	93,9
Ысык-Көл облусу	96,0	96,3	96,3	96,8	98,2
Нарын облусу	96,3	96,8	97,8	97,7	98,0
Ош облусу	83,2	92,4	90,7	90,2	93,6
Талас облусу	99,4	99,3	99,7	99,7	99,6

	2018	2019	2020	2021	2022
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ош ш.	96,5	97,8	100,0	100,0	100,0

3.11-таблица: Ичүүчү жана чарбалык-тиричиликтик суу пайдалануу катары пайдаланыла турган объекттердин санитардык абалы¹

(пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Санитардык-химиялык көрсөткүчтөр боюнча					
Борбордук суу менен жабдуу булактары	1,7	2,2	2,5	1,6	2,6
Коммуналдык суу түтүктөр	2,0	1,7	0,8	0,7	1,6
Ведомстволук суу түтүктөр	1,4	1,1	1,4	1,2	2,0
Айыл суу түтүктөрү	1,3	1,0	0,8	1,0	2,2
Борбордук суу менен жабдуу булактары	11,0	6,3	3,5	6,0	7,8
Микробиологиялык көрсөткүчтөр боюнча					
Борбордук суу менен жабдуу булактары	5,7	5,8	6,6	5,6	8,7
Коммуналдык суу түтүктөр	6,0	6,3	4,9	5,0	7,4
Ведомстволук суу түтүктөр	10,2	10,5	8,7	7,7	9,2
Айылдагы суу түтүктөр	10,7	10,0	8,9	7,3	8,5
Борбордук суу менен жабдуу булактары	12,1	17,6	11,4	13,7	16,6

¹ Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлигинин Оорулардын алдын алуу жана мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөл департаментинин маалыматы боюнча гигиеналык ченемдерге жооп бербеген суу үлгүлөрүнүн үлүшү.

3.12-таблица: Канализациялык тарамдардын иштеринин көрсөткүчтөрү

	2018	2019	2020	2021	2022
Канализациялардын саны, бирдик	95	94	93	92	95
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	53	52	52	51	55
айыл жерлеринде	42	42	41	41	40
Жалпы санындагы иштеген канализациялар, бирдик	73	73	72	71	73
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	44	44	44	43	46
айыл жерлеринде	29	29	28	28	27
Көчө канализациялык тарамынын бириндеген аралыгы – бардыгы, миң км	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
айыл жерлеринде	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Бир жыл ичинде саркынды сууларды өткөрүү, млн. куб. м	125,1	130,6	122,6	124,7	131,4
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	122,6	128,8	120,7	122,6	129,4
айыл жерлеринде	2,5	1,8	1,9	2,1	2,0
Саркынды сууларды өткөрүүнүн жалпы көлөмүнөн тазалоочу курулмалар аркылуу өткөрүлдү – бардыгы, млн. куб.м	131,6	133,2	127,0	133,0	139,7
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	131,3	132,8	126,6	132,6	139,3
айыл жерлеринде	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4

3.13-таблица: Канализациялык тарамдардын аймактар боюнча болушу

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	95	94	93	92	95
Баткен облусу	10	10	10	8	10
Жалал-Абад облусу	17	16	15	16	17
Ысык-Көл облусу	4	4	4	4	4
Нарын облусу	4	4	5	5	5
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	1	1	1	1	1
Чүй облусу	56	56	55	55	55
Бишкек ш.	1	1	1	1	1
Ош ш.	2	2	2	2	2

3.14-таблица: Аймактар боюнча канализация системасы аркылуу саркынды суулардын өтүшү

(млн. куб. метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	125,1	130,6	122,6	124,7	131,4
Баткен облусу	2,8	2,8	2,8	1,7	3,4
Жалал-Абад облусу	5,7	5,8	5,8	5,4	6,8
Ысык-Көл облусу	3,9	3,9	2,2	2,3	2,4
Нарын облусу	2,1	1,4	1,2	1,3	1,4
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
Чүй облусу	17,0	17,5	15,6	16,2	16,1
Бишкек ш.	68,1	71,4	68,9	71,5	74,9
Ош ш.	25,2	27,4	25,8	25,8	25,8

3.15-таблица: Аймактар боюнча турак жай фондунун канализация менен жабдылышы

(турак жай фондунун жалпы аянтына карата, пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	25,8	27,0	27,3	28,1	29,2
Баткен облусу	4,1	4,2	4,2	4,5	4,8
Жалал-Абад облусу	4,6	7,4	7,3	10,3	10,1
Ысык-Көл облусу	15,7	16,1	16,5	16,4	17,4
Нарын облусу	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Ош облусу	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Талас облусу	8,7	8,7	9,3	9,1	9,4
Чүй облусу	31,3	30,9	31,6	31,5	35,3
Бишкек ш.	87,0	87,4	87,5	88,0	88,3
Ош ш.	58,5	67,5	67,5	67,5	67,6

3.16-таблица: Канализацияга туруктуу жеткиликтүүлүгү бар калктын аймактар боюнча үлүшү¹
(жалпы калктын санына карата, пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	31,5	31,5	34,4	40,0	42,6
Баткен облусу	9,1	5,9	4,8	5,7	8,1
Жалал-Абад облусу	9,0	6,2	6,0	9,0	10,7
Ысык-Көл облусу	41,4	30,5	51,2	66,3	82,0
Нарын облусу	20,4	21,8	27,2	23,5	29,8
Ош облусу	0,5	1,7	0,9	9,8	9,7
Талас облусу	6,0	6,2	7,9	9,4	8,6
Чүй облусу	56,8	63,3	64,7	70,5	69,9
Бишкек ш.	96,5	96,1	97,7	98,4	99,1
Ош ш.	25,5	30,9	46,7	63,9	64,8

¹ Үй чарбаларынын бюджетинин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

4. Биологиялык ар түрдүүлүктү сактоо боюнча ишмердиктин көрсөткүчтөрү

Эскертүү: Ушул бөлүмдү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Расмий статистикалык отчеттуулук формалары:
 - №1-ТЧ «Токой чарбасынын иши жөнүндө»
 - №1- Жаратылышты коргоо «Айлана-чөйрөнү коргоону жана жаратылыш ресурстарын рационалдуу пайдаланууну мамлекеттик контролдоо жөнүндө»
- 2) Кыргыз Республикасынын Улуттук Илимдер Академиясы.
- 3) Кыргыз Республикасынын Айыл чарба министрлигине караштуу Токой кызматы

4.1-таблица: Кыргыз Республикасынын экосистемалары¹

	Жалпы аянты, чарчы км	Өлкөнүн аймактарына карата пайыз менен
Карагайлуу жана ийне жалбырактуу токойлор	3 017,0	1,5
Арчалуу токойлор жана сейрек токой	2 548,3	1,3
Жазы жалбырактуу токойлор	83,7	0,0
Майда жалбырактуу токойлор	1 040,6	0,5
Жаңгак мөмөлүү токойлор	928,7	0,5
Мистелер жана бадамдар	458,4	0,2
Орто тоолуу жалбырагы түшкөн бадалдар	3 871,9	1,9
Криофиттик (альпы) шалбаалар	17 263,9	8,6
Криофиттик (бийик тоолуу) чөлдөр	1 953,4	1,0
Криофиттик (бийик тоолуу) талаалар	22 474,5	11,2
Криофиттик орто чөптүү (субальпы) шалбаалар	13 207,9	6,6
Орто тоолуу шалбаалар	8 898,1	4,5
Орто тоолуу талаалар	24 803,5	12,4
Орто тоолуу саванноиддер	23 603,3	11,8
Орто тоолуу редиалар	231,5	0,1
Жапыс тоолуу жана тоонун жанындагы талаалар	192,7	0,1
Жапыс тоолуу чөлдөр	5 571,6	2,8
Көл жана саз	8 086,0	4,0
Антропогендик	32 111,7	16,1
Мөңгүлөр жана кар катмарлары	5 773,4	2,9
Нивалдык-субнивалдык	13 909,0	7,0
Аска зоолор, тоо тек сыныктары жана кен чачындылары	9 150,6	4,6

¹ Кыргыз Республикасынын Улуттук Илимдер Академиясынын маалыматтары боюнча.

4.2-таблица: Биологиялык ар түрдүүлүктүн компоненттеринин түрлөрүнүн түрдүк ар түрдүүлүгү жана концентрациясы¹

	Дүйнөдө бардыгы		Кыргыз Республикасы	
	1 миң чарчы кмга карата түрлөрдүн саны	түрлөрдүн саны	1 миң чарчы кмга карата түрлөрдүн саны	түрлөрдүн саны
Козу карындар	100 000	0,50	2 290	11,48
Жөнөкөй өсүмдүктөр	73 883	0,15	3 676	18,57
Жогорку өсүмдүктөр	396 000	2,03	4 475	22,54
Курт-кумурскалар	3 200 000	21,33	15 912	80,15
Моллюскалар	200 000	0,39	171	0,86
Балыктар	32 400	0,06	72	0,36
Амфибиялар	6 771	0,05	4	0,02
Рептилиялар	11 050	0,07	40	0,20
Канаттуулар	10 064	0,07	399	1,99
Сүт эмүүчүлөр	5 501	0,04	89	0,44

¹ Кыргыз Республикасынын Улуттук Илимдер Академиясынын маалыматтары боюнча.

4.3-таблица: Токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун аймактар боюнча жалпы аянты¹

	Мамлекеттик токой фондусунун жалпы аянты, миң га	Токой менен жабылган аянт, миң га	Аймактардын токойлуулугу, пайыз
Кыргыз Республикасы	2 541,5	1 253,8	6,3
Баткен облусу	435,4	168,4	0,8
Жалал-Абад облусу	689,5	474,1	2,4
Ысык-Көл облусу	309,1	138,4	0,7
Нарын облусу	409,7	134,8	0,8
Ош облусу	544,1	207,5	1,0
Талас облусу	91,6	42,8	0,2
Чүй облусу	62,1	87,8	0,4

¹ Кыргыз Республикасынын Айыл чарба министрлигине караштуу Токой кызматынын 2022-жылга токой жайгаштыруунун маалыматы боюнча.

4.4-таблица: Токой чарба иши боюнча отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	71	60	61	60	61
Баткен облусу	6	6	6	6	6
Жалал-Абад облусу	26	21	21	20	21
Ысык-Көл облусу	10	8	9	9	9
Нарын облусу	8	8	8	8	8
Ош облусу	10	8	8	8	8
Талас облусу	5	4	4	4	4
Чүй облусу	5	4	4	4	4
Бишкек ш.	1	1	1	1	1

4.5-таблица: Аймактар боюнча токойду калыбына келтирүү

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	10 482,0	10 548,2	9 433,4	5 449,9	5 612,6
Баткен облусу	1 093,7	1 047,4	692,9	403,5	365,4
Жалал-Абад облусу	4 235,2	4 949,9	3 974,3	1 897,9	2 023,9
Ысык-Көл облусу	924,4	841,3	834,0	865,9	1 007,5
Нарын облусу	1 613,6	1 067,5	1 265,2	536,1	408,0
Ош облусу	1 980,0	1 961,0	1 963,0	1 287,0	1 535,0
Талас облусу	153,7	205,2	190,5	29,4	154,6
Чүй облусу	476,4	470,9	479,9	359,3	83,2
Бишкек ш.	5,0	5,0	33,6	70,8	35,0

4.6-таблица: Аймактар боюнча жаш бак-дарактарды баалуу токой бак-дарактары категориясына киргизүү

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	699,6	583,6	284,6	106,1	204,7
Баткен облусу	1,5	421,5	121,5	2,8	-
Жалал-Абад облусу	381,9	-	44,0	15,0	-
Ысык-Көл облусу	68,0	10,9	10,0	-	-
Нарын облусу	105,2	36,2	20,6	20,8	12,2
Ош облусу	143,0	113,5	88,5	67,5	156,5
Талас облусу	-	-	-	-	36,0
Бишкек ш.	-	1,5	-	-	-

4.7-таблица: Токойго кам көрүш кесүү жана тандама-санитардык кесүү

	2018	2019	2020	2021	2022
Кесилгендердин аянты – бардыгы, гектар	9 169,7	5 018,6	4 362,7	1 553,7	2 742,9
Кесилген жыгачтар – бардыгы, миң кыйылган куб. метр	10 303,0	5 264,2	9 027,0	6 534,3	11 297,9
Анын ичинде өтүмдүүлөрү	9 500,6	4 014,6	7 234,7	5 460,1	9 679,9

4.8 таблица: Аймактар боюнча токойго кам көрүш кесүү жана тандама-санитардык кесүү

(гектар)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	9 169,7	5 018,6	4 362,7	1 553,7	2 742,9
Баткен облусу	2 113,0	2 908,1	2 972,5	660,1	646,2
Жалал-Абад облусу	1 070,0	32,1	339,8	88,2	1 770,0
Ысык-Көл облусу	5 789,6	1 998,5	754,0	429,9	188,6
Нарын облусу	34,6	27,2	91,7	16,4	10,9
Ош облусу	0,7	1,1	1,1	0,5	36,0
Талас облусу	29,4	37,3	31,3	258,6	43,9
Чүй облусу	132,4	13,7	112,3	-	19,0
Бишкек ш.	-	0,6	60,0	100,0	28,3

¹ Ош ш. кошкондо.

4.9-таблица: Токой өрттөрү

	2018	2019	2020	2021	2022
Токой өрттөрүнүн саны анын ичинен:	6	13	7	10	14
калктын күнөөсүнөн	5	13	7	8	13
Өрт болгон токой аянты, га	188,4	102,2	45,8	31,8	21,3
Өрт алып келген зыяндардын суммасы, миң сом	441,5	204,5	456,4	3 340,6	198,6

4.10-таблица: Мамлекеттик токой фондунун аймагында иш жүргүзгөн токой пайдалануучулардын саны

	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	11 721	11 815	12 029	11 975
Баткен облусу	1 127	1 157	1 128	1 076
Жалал-Абад облусу	7 114	6 294	6 543	6 519
Ысык-Көл облусу	1 021	1 447	1 500	1 542
Нарын облусу	311	318	221	235
Ош облусу	1 578	1 963	1 861	1 724
Талас облусу	453	504	508	566
Чүй облусу	117	132	268	313

4.11-таблица: Мамлекеттик токой фондунун токой пайдалануучулар тарабынан ижарага алынган аймагынын аянты

(гектар)

	2019	2020	2021	2022
Токойлуу жер	36 792,9	27 303,9	26 700,3	40 932,4
анын ичинде:				
токойлуу	29 187,5	20 191,6	20 207,0	33 117,0
токойсуз	7 605,4	7 112,3	6 493,3	7 815,4

	2019	2020	2021	2022
Токойсуз жер	202 496,6	209 694,6	221 817,7	216 011,2
анын ичинде:				
айдоо жер	2 535,5	1 835,8	4 800,8	2 112,0
чөп чабыктуу	2 519,7	1 983,2	1 801,3	1 833,8
жайыттар	196 635,4	204 963,3	214 463,9	211 464,2
башка жерлер	806,0	912,3	751,7	601,2

4.12-таблица: Мамлекеттик токой фондунун аймагында иш жүргүзгөн токойду пайдалануучулар төлөгөн ижара акысынын өлчөмү

	2019	2020	2021	2022
				<i>(миң сом)</i>
Кыргыз Республикасы	40 738,0	40 036,6	44 293,7	47 983,9
Баткен облусу	3 071,4	3 483,9	3 802,8	3 587,0
Жалал-Абад облусу	19 651,6	17 204,0	18 495,4	21 585,1
Ысык-Көл облусу	7 068,7	8 242,5	8 878,5	8 049,1
Нарын облусу	1 115,3	1 052,5	825,2	1 160,9
Ош облусу	6 742,2	7 494,0	7 432,5	7 689,5
Талас облусу	1 416,5	1 410,7	2 175,7	2 781,1
Чүй облусу	1 672,3	1 149,0	2 683,6	3 131,2

4.13-таблица: Мамлекеттик токой фондунун аймагында иштеп жаткан токой пайдалануучулар тарабынан продукциянын айрым түрлөрүн даярдоо

	2019	2020	2021	2022
				<i>(тонна)</i>
Грек жаңгагы	1 043,3	55,0	2 730,1	2797,1
Мисте	0,1	7,6	18,9	53,9
өрүк	21,1	29,9	37,9	31,5
Алма	113,0	69,6	111,3	140,1
Бал	2,2	3,5	6,6	6,8
Чөп	1 074,6	795,8	981,0	490,7

4.14-таблица: Мамлекеттик жаратылыш коруктарынын жана жаратылыш паркларынын аймактар боюнча саны

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	23	23	23	23	23
Баткен облусу	2	2	2	2	2
Жалал-Абад облусу	7	7	7	7	7
Ысык-Көл облусу	4	4	4	4	4
Нарын облусу	3	3	3	3	3
Ош облусу	3	3	3	3	3
Талас облусу	2	2	2	2	2
Чүй облусу	2	2	2	2	2

4.15-таблица: 2022-жылдагы мамлекеттик жаратылыш коруктарынын жана жаратылыш парктарынын жайгашуулары жана негизги мүнөздөмөлөрү¹

	Жаратылыш коруктардын жана жаратылыш парктарынын жалпы аянты, га	Түрлөрдүн саны		
		жырткычтар	канаттуулар	өсүмдүктөр
Баткен облусу				
«Саркент» мамлекеттик жаратылыш паркы	40 000,0	11	5	449
Сурматаш мамлекеттик жаратылыш коругу	66 194,4	11	12	544
Жалал-Абад облусу				
Беш-Арал мамлекеттик жаратылыш коругу	112 463,3	46	150	1 500
Падышата мамлекеттик жаратылыш коругу	30 560,0	7	51	781
Сары-Челек мамлекеттик биосфера коругу	23 868,0	7	157	877
«Саймалуу-Таш» мамлекеттик жаратылыш паркы	31 932,0	5	58	128
Дашман мамлекеттик жаратылыш коругу	7 958,1	7	12	669
«Кан-Ачуу» мамлекеттик жаратылыш паркы	30 496,5	8	92	91
«Алатай» мамлекеттик жаратылыш паркы	56 826,4	12	7	77
Ысык-Көл облусу				
Ысык-Көл мамлекеттик коругу	18 999,0	24	238	229
Сарычат-Ээрташ мамлекеттик жаратылыш коругу	149 117,9	24	56	333
«Каракол» мамлекеттик жаратылыш паркы	38 134,0	12	9	60
«Хан-Тенири» мамлекеттик жаратылыш паркы	275 800,3	11	3	744
Нарын облусу				
Нарын мамлекеттик коругу	105 519,5	13	14	600
Каратал-Жапырык мамлекеттик жаратылыш коругу	36 392,6	12	146	450
«Салкын-Тор» мамлекеттик жаратылыш паркы	10 419,0	13	7	500
Ош облусу				
«Кыргыз-Ата» мамлекеттик улуттук жаратылыш паркы	11 172,0	14	4	37
«Кара-Шоро» мамлекеттик жаратылыш паркы	14 340,2	25	53	70
Кулун-Ата мамлекеттик жаратылыш коругу	27540,2	12	18	65
Талас облусу				
«Беш-Таш» мамлекеттик жаратылыш паркы	13 731,5	27	43	87
«Кара-Буура» мамлекеттик жаратылыш паркы	61 770,0	19	54	73
Чүй облусу				
«Ала-Арча» мамлекеттик улуттук жаратылыш паркы	18 494,2	21	4	670
«Чон-Кемин» мамлекеттик жаратылыш паркы	123 654,8	12	117	631

¹ Мамлекеттик жаратылыш коруктарынын жана парктарынын отчетторунун маалыматтары боюнча.

4.16-таблица: Мамлекеттик жаратылыш коруктары жана жаратылыш парктары

	2018	2019	2020	2021	2022
Мамлекеттик жаратылыш коруктардын саны,	10	10	10	10	10
алардын аянты, миң га	578,5	578,5	578,5	578,6	578,6
Жаратылыш парктарынын саны	13	13	13	13	13
алардын аянты, миң га	724,0	726,5	726,8	726,8	726,8
Өлкөнүн жалпы аянтынын үлүшү, пайыз менен	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5

4.17-таблица: Аңчылык чарба иши боюнча отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	57	53	57	65	64
Баткен облусу	2	2	2	2	2
Жалал-Абад облусу	4	2	5	6	6
Ысык-Көл облусу	18	16	16	16	16
Нарын облусу	19	19	19	19	19
Ош облусу	3	3	3	10	10
Талас облусу	3	3	4	4	4
Чүй облусу	6	6	6	6	6
Бишкек ш.	2	2	2	2	1

4.18-таблица: Аң уулоодо атылган жаныбарлардын жана канаттуулардын түрлөр боюнча эсепке алынган саны¹

	2018	2019	2020	2021	2022
Туяктуулар	552	602	337	638	889
аркар	80	88	45	101	135
каман	26	17	15	19	25
элик	34	16	12	19	37
тоо эчки	412	481	265	499	692
Териси баалуу жаныбарлар	11 689	12 798	11 671	10 876	22 480
анын ичинде:					
карышкыр	270	286	213	61	71
коён	9 865	9 452	8 582	9 330	20 046
кызыл түлкү	150	248	124	78	140
ондатр	100	-	-	-	-
суур	800	2 112	2 091	880	1 751
Канаттуулар	40 372	65 325	43 958	96 529	137 179
кекилик	28 455	44 288	27 906	51 157	106 874
өрдөк	9 305	18 227	12 181	33 630	2 5957
улар	130	173	220	164	291
фазан	2 482	2 637	3 651	3 968	4 057

¹Кыргыз Республикасынын Жараталыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлигинин маалыматтары боюнча.

4.19-таблица: Аңчылык чарбаларынын аймагында жаныбарлардын жана канаттуулардын негизги түрлөрүнүн саны¹

	2018	2019	2020	2021	2022
Туяктуулар	55 528	54 130	59 989	63 473	67 452
аркар	15 369	15 356	16 986	17 507	19 110
каман	1 246	1 548	2 050	2 153	2 571
элик	3 775	3 664	3 958	4 641	3 962
тоо эчки	35 084	33 500	36 894	39 054	41 747

	2018	2019	2020	2021	2022
марал	54	62	101	118	62
Териси баалуу жаныбарлар	351 716	377 684	382 000	302 732	207 932
тыйын чычкан	4 169	4 311	4 798	3 201	3 400
карышкыр	2 653	2 586	3 034	2 689	2 533
коён	30 197	32 691	37 660	33 610	33 368
суусар	3 128	3 070	3 277	2 960	2 963
түлкү	6 455	6 076	5 757	4 504	4 122
аюу	162	199	247	200	227
ондатр	14 415	18 239	15 424	7 422	6 153
суур	268 362	288 308	288 559	227 789	137 591
шакал	3 899	4 118	5 387	4 512	5 543
ласка	9 282	8 940	8 488	6 958	5 098
горноспай	6 137	5 699	5 190	5 097	3 921
барсук	902	1 602	2 171	1 509	1 228
түркстан сүлөөсүнү	1 085	962	1 175	1 082	1 307
башкалар	870	883	833	1 199	478
Канаттуулар	211 390	259 094	313 265	279 356	294 349
каздар	-	-	-	151	-
чил	160 458	204 995	250 013	197 639	198 804
каракур	-	276	62	76	51
өрдөк	-	-	-	28 185	34 411
улар	26 234	25 126	26 443	25 938	25 743
кыргоол	24 429	28 411	36 450	26 952	34 884
бүркүт	269	286	297	339	395
жору	-	-	-	76	28
башкалар	-	-	-	-	33

¹Кыргыз Республикасынын Жараталыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлигинин маалыматтары боюнча.

4.20-таблица: Аңчылык жерлеринин аймактар боюнча жалпы аянты¹

(миң, гектар)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	13 966,2	15 848,8	15 609,9	13 121,9	13 137,2
Баткен облусу	1 685,8	1 360,3	1 360,3	664,6	664,5
Жалал-Абад облусу	1 684,5	2 639,5	2 639,6	2 639,5	2 639,5
Ысык-Көл облусу	2 138,3	2 748,7	2 510,3	1 977,3	1 989,6
Нарын облусу	3 143,3	4 189,7	4 189,7	2 901,3	2 902,1
Ош облусу	2 805,8	2 352,4	2 352,4	2 352,1	2 357,2
Талас облусу	946,8	939,7	939,8	942,3	939,7
Чүй облусу	1 561,7	1 618,5	1 617,8	1 644,8	1 644,6
Бишкек ш.	-	-	-	-	-

¹Кыргыз Республикасынын Жараталыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлигинин маалыматтары боюнча.

4.21-таблица: Аймактар боюнча жапайы жаныбарларды коргоого жана кайта өстүрүүгө кеткен чыгымдар

(миң, сом)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	45 264,2	46 665,0	51 880,9	42 426,9	46 709,2
Баткен облусу	1 639,7	1 945,8	1 967,5	2 527,7	2 203,0
Жалал-Абад облусу	2 530,3	3 027,5	2 816,6	1 917,0	3 060,4
Ысык-Көл облусу	10 303,4	10 813,0	12 589,6	9 134,3	9 443,3
Нарын облусу	12 023,8	11 737,5	13 910,8	9 749,8	9 513,4
Ош облусу	2 999,9	3 219,2	4 190,8	3 783,0	10 636,1

	2018	2019	2020	2021	2022
Талас облусу	2 487,4	2 562,5	3 011,8	3 464,7	3 114,4
Чүй облусу	8 140,7	7 939,5	8 047,3	6 982,9	8 738,6
Бишкек ш.	5 139,0	5 420,0	5 346,5	4 867,5	-

4.22-таблица: Биологиялык ар түрдүүлүктү коргоого байланышкан укук бузуулардын саны

	2018	2019	2020	2021	2022
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	291	96	92	11	76
Өсүмдүктөр жана жаныбарлар дүйнөсүн, балык камдыктарын коргоо боюнча бузуулар/бузуучулар табылды	291	96	92	9	76
Өсүмдүктөр жана жаныбарлар дүйнөсүн, балык камдыктарын коргоо боюнча мыйзамдарды бузгандыгы үчүн жоопкерчиликке тартылган бардык кызмат адамдары жана жарандар, адам административдик жоопкерчилигине жазык жоопкерчилигине	419	93	836	56	76
Өсүмдүктөр жана жаныбарлар дүйнөсүн, балык камдыктарын коргоо боюнча мыйзамдарды бузгандыгы үчүн айыптар өндүрүлүп алынды, миң сом	548,2	318,6	10 941,0	138,1	465,5
Өсүмдүктөр жана жаныбарлар дүйнөсүн, балык камдыктарын коргоо боюнча мыйзамдарды бузгандыгы үчүн доолор өндүрүлүп алынды, миң сом	6 065,4	430,7	1 869,1	1 990,1	133,8

5. Атмосфера абасы

Эскертүү: Ушул бөлүмдү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Расмий статистикалык отчеттуулук формалары:
 - №2-ТП (Аба) «Атмосфера абасын коргоо жөнүндө»
 - №1-Жаратылышты коргоо «Айлана-чөйрөнү коргоону жана жаратылыш ресурстарын сарамжалдуу пайдаланууну мамлекеттик контролдоо жөнүндө»
- 2) Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигине караштуу Гидрометеорология кызматы.

5.1-таблица: Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолорун ишке ашырган отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны

(бирдик)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	179	184	180	180	168
Баткен облусу	4	4	5	7	7
Жалал-Абад облусу	28	27	29	29	33
Ысык-Көл облусу	8	8	8	9	7
Нарын облусу	23	23	21	20	21
Ош облусу	15	16	15	13	13
Талас облусу	25	27	27	25	25
Чүй облусу	30	31	26	28	28
Бишкек ш.	34	35	36	35	20
Ош ш.	12	13	13	14	14

5.2-таблица: Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолорун ишке ашырган отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча саны¹

	2018	2019	2020	2021	2022
Бардыгы	179	184	180	180	168
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	3	3	3	4	3
Пайдалуу кендерди казуу	26	24	23	23	23
Иштетүү өнөр жайы	94	96	92	92	85
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	26	27	28	29	24
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	1	1	3	3	3
Курулуш	8	8	8	6	6
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди ондоо	3	4	2	3	1
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	3	3	3	3	3
Мейманкана жана ресторан ишмердиги	-	-	-	-	1
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	4	4	4	4	4
Кыймылсыз мүлк иш-чаралар	1	1	1	1	1
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	2	3	3	3	1
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу	-	-	-	-	2
Билим берүү	4	4	4	4	5
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	3	5	5	4	6
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	1	1	1	1	-
Башка тейлөө ишмердиги	-	-	-	-	-

¹Ишканалардын атмосферага булгоочу заттарды бөлүп чыгаруу боюнча I жана II кооптуу категориядагы реестрине ылайык ("Кыргыз Республикасында экологиялык коопсуздукту камсыздоо боюнча жалпы техникалык регламент жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамы).

5.3-таблица: Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттарды абага таштоолору

	(миң тонна)				
	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	56,7	50,3	50,6	54,5	58,4
Баткен облусу	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
Жалал-Абад облусу	3,3	4,1	3,6	3,2	3,7
Ысык-Көл облусу	2,3	1,8	1,6	2,0	1,5
Нарын облусу	1,2	0,9	1,4	1,4	1,5
Ош облусу	8,0	7,5	6,5	6,1	6,5
Талас облусу	0,2	0,3	0,3	1,1	1,3
Чүй облусу	15,5	11,7	11,5	13,6	15,1
Бишкек ш.	24,2	22,0	23,6	24,8	26,2
Ош ш.	2,0	2,0	2,2	2,2	2,3

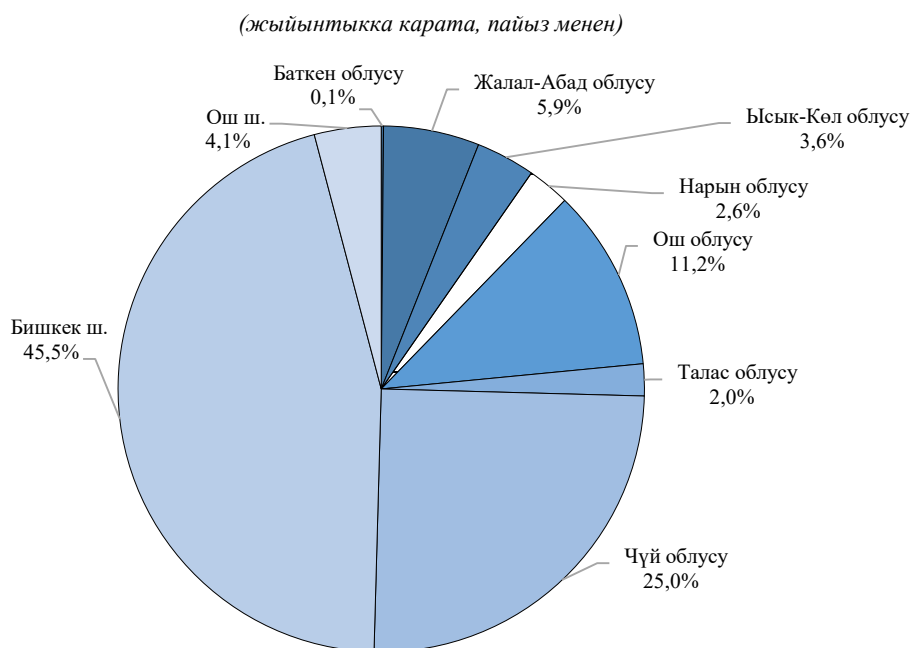
5.4-таблица: 2022-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолорунун экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча көлөмү

	Бардыгы	(тонна)				
		катуулар	газ түрүндөгү жана суюктар	анын ичинде		
				күкүрттүү ангидрид	азот кычкылдары	көмүртөк кычкылы
Бардыгы	58 383,0	19 855,1	38 527,9	17 599,1	4 843,8	11 406,8
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	1,8	1,3	0,5	0,3	0,0	0,2
Пайдалуу кендерди казуу	5 309,1	1 771,3	3 537,8	188,1	183,5	386,4
Иштетүү өнөр жайы	20 255,5	6 208,2	14 047,3	4 115,4	2 064,9	6 845,2
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	32 277,4	11 701,3	20 576,1	13 267,6	2587,4	4 133,0
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	239,4	102,4	137,0	1,0	2,8	17,8
Курулуш	57,6	36,3	21,4	12,8	0,5	8,1
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди ондоо	0,1	-	0,1	-	-	-
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	179,1	0,9	178,2	-	2,2	3,1
Финансылык ортомчулук жана камсыздан-дыруу	3,1	1,4	1,7	1,0	0,0	0,7
Кыймылсыз мүлк иш-чаралар	11,9	11,9	-	-	-	-
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердүүлүк	0,0	-	0,0	-	-	-
Билим берүү	27,3	11,9	15,4	6,7	0,8	7,9
Саламаттыкты сактоо жана калты социалдык жактан тейлөө	17,5	7,2	10,3	5,4	1,7	3,2
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	-	-	-	-	-	-
Башка тейлөө ишмердиги	-	-	-	-	-	-

5.5-таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору

	(тонна)				
	2018	2019	2020	2021	2022
Бардыгы	56 698,5	50 277,7	50 642,9	54 502,5	58 383,0
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	1,4	1,7	2,0	807,8	1,8
Пайдалуу кендерди казуу	4 818,6	4 785,5	4 350,8	4 047,0	5 309,2
Иштетүү өнөр жайы	21 332,8	18 460,3	16 490,8	18 543,2	20 255,5
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	29 735,0	26 613,2	29 287,1	30 546,9	32 277,4
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	441,1	45,9	222,8	229,3	239,4
Курулуш	54,4	48,7	57,9	53,4	57,6
Дуң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	7,2	38,0	6,0	6,0	0,1
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	262,6	214,2	178,9	227,7	179,1
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердүүлүгү	-	-	-	-	0,8
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	3,2	2,9	2,9	2,9	3,1
Кыймылсыз мүлк иш-чаралар	8,4	6,4	6,4	2,6	11,9
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	0,9	1,7	1,7	1,7	0,0
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо; милдеттүү социалдык камсыздоо	-	-	-	-	2,3
Билим берүү	25,1	48,1	24,5	22,8	27,3
Саламаттыкты сактоо жана калты социалдык жактан тейлөө	7,0	10,1	10,1	10,3	17,5
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	0,8	0,8	0,8	0,8	-
Башка тейлөө ишмердиги	-	-	-	-	-

3-график. Аймактар боюнча 2022-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору

5.6-таблица: Булгоочу заттардын түрлөрү боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору

(миң тонна)

	2018	2019	2020	2021	2022
Бардыгы	56,7	50,3	50,6	54,5	58,4
анын ичинде:					
катуу заттар	18,2	15,3	18,6	19,6	19,9
газ түрүндөгү жана суюк заттар	38,5	35,0	32,0	34,9	38,5
анын ичинен:					
күкүрттүү ангидрид	18,1	15,1	13,8	15,1	17,6
көмүртек кычкылы	12,1	9,6	9,7	11,1	11,4
азот кычкылдары	4,6	5,1	4,6	5,0	4,8
башка газ түрүндөгү жана суюк заттар	0,4	0,3	0,4	0,4	0,7

5.7-таблица: Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору

(1 адамга эсептегенде, килограмм)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	9,3	8,1	8,0	8,5	9,3
Баткен облусу	0,0	0,0	0,0	0,2	0,4
Жалал-Абад облусу	2,9	3,5	3,0	2,7	3,4
Ысык-Көл облусу	4,9	3,7	3,3	4,0	3,0
Нарын облусу	4,4	3,3	5,0	5,1	5,6
Ош облусу	6,5	6,0	5,1	4,7	5,2
Талас облусу	0,8	1,2	1,0	4,0	5,9
Чүй облусу	16,9	12,5	12,1	14,1	14,9
Бишкек ш.	23,2	20,6	21,5	22,2	22,9
Ош ш.	7,2	6,9	7,2	7,1	6,3

5.8-таблица: Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу жайылган заттардын таштоолору

(1 чарчы км эсептегенде, киллограмм)

	2018	2019	2020	2021	2022
Бардыгы	283,6	251,6	253,3	272,6	292,1
анын ичинде:					
катуу заттар	91,0	76,5	93,2	98,1	99,3
газ түрүндөгү жана суюк заттар	192,6	175,1	160,1	174,5	192,7
анын ичинен:					
күкүрттүү ангидрид	90,3	75,5	69,0	75,6	88,0
көмүртек кычкылдары	60,7	48,0	48,5	55,5	57,1
азот кычкылдары	22,8	25,5	22,8	24,9	24,2

5.9-таблица: Айрым шаарлар боюнча 2022-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору

(миң тонна)

Бардыгы	анын ичинде					
	катуулар	газ		анын ичинен		көмүртек кычкылдары
		түрүндөгү жана суюктар	күкүрттүү ангидрид	азот кычкыл-дары	азот кычкылдары	
Бардыгы	58,4	19,9	38,5	17,6	4,8	11,4
Бишкек ш.	26,2	9,3	16,9	11,8	2,3	2,8
Кант ш.	10,5	3,7	6,8	3,2	0,8	2,6
Кара-Балта ш.	2,5	1,6	0,9	0,5	0,0	0,4
Каракол ш.	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Ош ш.	2,3	0,7	1,6	0,8	0,1	0,5

5.10-таблица: 2022-жылдагы атмосферага эң көп жайылган спецификалык булгоочу заттардын абага таштоолору

(тонна)

Бардыгы	Жол берилүүчү чектелген таштоолор	Иш жүзүндө ташталган
	анын ичинен:	42 705,2
сымап	2,7	0,03
коргошун жана анын кошундулары (коргошунга которгондогу тетраэтил коргошунунан башка)	0,05	0,01
көмүрдүн жана күйүп бүтпөй калган отундун күлү	21 526,6	9 206,7
сланецтин күлү	8,1	1,7
пахта буласынын, пахтанын, зыгырдын чаңы	40,6	28,0
катуу заттар	3 197,5	1 657,3
суюк заттар	7 263,3	3 281,6

5.11-таблица: Аймактар боюнча 2022-жылдагы эң көп жайылган спецификалык булгоочу заттардын абага (атмосферага) таштоолору

(тонна)

Кыргыз Республикасы	Жол берилүүчү чектелген таштоолор	Иш жүзүндө ташталган
	Кыргыз Республикасы	42705,2
Баткен облусу	259,1	115,6
Жалал-Абад облусу	6574,1	3080,2
Ысык-Көл облусу	1182,3	1115,0
Нарын облусу	1187,7	1260,4
Ош облусу	1601,3	714,8
Талас облусу	1064,8	667,8
Чүй облусу	6442,1	4238,4
Бишкек ш.	21833,2	9347,6
Ош ш.	2560,7	856,3

5.12-таблица: Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттарды аймактар боюнча кармоо жана жок кылуу

	(миң тонна)				
	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	422,5	339,3	373,9	468,2	476,1
Баткен облусу	-	-	0,2	0,0	-
Жалал-Абад облусу	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
Ысык-Көл облусу	0,3	0,1	0,3	0,1	0,1
Нарын облусу	-	-	-	-	-
Ош облусу	0,7	14,8	14,3	14,2	14,2
Талас облусу	-	-	-	0,4	0,0
Чүй облусу	291,1	206,1	201,58	258,6	280,9
Бишкек ш.	130,4	118,1	157,6	194,9	180,8
Ош ш.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

5.13-таблица: Аймактар боюнча 2022-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттарды кармоо жана кайра иштетүү

	Булгоочу заттарды кармоо жана жок кылуу, бардыгы - миң тонна	анын ичинен жок кылынган	
		миң тонна	кармалган жана зыянсыздандырылган булгоочу заттардын жалпы көлөмүнүн пайызы
Кыргыз Республикасы	476,1	280,5	58,9
Баткен облусу	-	-	-
Жалал-Абад облусу	0,2	0,0	-
Ысык-Көл облусу	0,1	-	-
Нарын облусу	-	-	-
Ош облусу	14,2	6,1	43,0
Талас облусу	0,0	0,0	-
Чүй облусу	280,9	272,8	97,1
Бишкек ш.	180,7	1,5	0,8
Ош ш.	0,0	0,0	-

5.14-таблица: 2022-жылдагы айрым шаарлардагы атмосфера абасынын сапатынын көрсөткүчтөрү¹

Шаарлар	Күкүрттүн диоксиди	Азот диоксиди	Азот оксиди	Аммиак	Формальдегид
Бир жылдагы орточо концентрация, мкг/м³					
Бишкек ш.	5	50	40	-	9
Кара-Балта ш.	1	40	50	-	-
Ош ш.	1	30	-	-	-
Токмок ш.	3	40	40	-	-
Чолпон-Ата ш.	1	30	-	-	-
Атмосфера абасынын булгануу индекси (АБИ)					
Бишкек ш.	0,1	1,34	0,67	-	4,17
Кара-Балта ш.	0,02	1,0	0,83	-	-
Ош ш.	0,02	0,69	-	-	-
Токмок ш.	0,06	1,0	0,67	-	-
Чолпон-Ата ш.	0,02	0,69	-	-	-

¹ Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигине караштуу Гидрометеорология кызматынын маалыматтары боюнча.

5.15-таблица: 2022-жылдагы азот диоксидинин жол берилген концентрациясынын чегинен (ЖЧК) ашкан учурлардын саны¹

(байкоолордун жалпы санына карата пайыз менен)

	Азот диоксида (NO ₂)	
	Индустриялуу район	Тынч район
Бишкек ш.	54	21
Кара-Балта ш.	32	9
Ош ш.	-	-
Токмок ш.	26	5
Чолпон-Ата ш.	8	-

¹ Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигине караштуу Гидрометеорология кызматынын маалыматтары боюнча.

5.16-таблица: Атмосфера абасын булгоо менен байланышкан укук бузуулардын саны

	2018	2019	2020	2021	2022
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	186	50	57	17	8
Суу ресурстары боюнча бузуулар/бузуучулар табылды, бирдик	186	50	57	30	8
Атмосфера абасын жапырт жана авариялык булгоо учурларынын бардыгы	-	-	-	-	-
Зыяндын суммасы, миң сом.	-	-	-	-	-
Жоопкерчиликке тартылган бардык кызмат адамдары жана жарандар, адам анын ичинен:	186	50	57	10	8
административдик жоопкерчилик	186	50	57	10	8
жазык жоопкерчилиги	-	-	-	-	-
Айыптар өндүрүлүп алынды, миң сом.	1 325,5	851,5	789,3	173,5	124,0
Доолор өндүрүлүп алынды, миң сом	20,7	639,4	18,5	-	-

6. Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктары

Эскертүү: Ушул бөлүмдү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Расмий статистикалык отчеттуулук формалары:
 - №1-форма. Калдыктар «Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын түзүлүшү жана аны менен иш жүргүзүү жөнүндө»
 - №2--форма. Калдыктар «Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарын жайгаштыруу жөнүндө»
- 2) Үй чарбалардын бюджетинин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсү

6.1-таблица: Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны¹

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	259	310	299	284	262
Баткен облусу	9	10	10	12	11
Жалал-Абад облусу	36	32	34	32	35
Ысык-Көл облусу	24	24	24	24	22
Нарын облусу	6	5	5	5	6
Ош облусу	10	11	9	9	9
Талас облусу	25	31	33	34	24
Чүй облусу	35	33	33	34	27
Бишкек ш.	102	152	140	121	118
Ош ш.	12	12	11	13	10

¹Ишканалардын атмосферага булгоочу заттарды бөлүп чыгаруу боюнча I жана II кооптуу категориядагы реестрине ылайык ("Кыргыз Республикасында экологиялык коопсуздукту камсыздоо боюнча жалпы техникалык регламент жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамы).

6.2-таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны

	2018	2019	2020	2021	2022
Бардыгы	259	310	299	284	262
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	3	3	2	2	1
Пайдалуу кендерди казуу	13	13	14	13	14
Иштетүү өнөр жайы	144	184	176	166	157
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	17	19	19	19	17
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	10	10	10	10	11
Курулуш	12	13	14	13	11
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	15	18	16	16	16
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	5	7	7	5	4
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	4	5	4	5	4
Маалымат жана байланыш	3	3	2	2	2
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	4	4	4	4	2
Кыймылсыз мүлк операциялары	7	7	7	6	5
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	3	4	2	3	2
Административтик жана көмөкчү ишмердик	1	1	1	1	1
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу	1	1	1	1	2
Билим берүү	3	4	4	4	4
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	9	9	10	9	9
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	4	4	4	4	-
Башка тейлөө ишмердиги	1	1	2	1	-

6.3-таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын болуусу¹

(жылдын аягына карата, жылына миң тонна)

	2018	2019	2020	2021	2022
Бардыгы	2 130 053,7	2 275 789,2	2 383 152,5	2 589 713,2	2 777 679,3
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	-	-	-	-	-
Пайдалуу кендерди казуу	2 123 488,2	2 269 105,6	2 376 341,2	2 582 752,7	2 753 587,1
Иштетүү өнөр жайы	1 539,8	1 537,7	1 543,1	1 549,6	18 608,4
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	5 025,2	5 145,3	5 267,0	5 410,1	5 482,9
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8
Курулуш	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
транспорттук иш-чаралар	0,0	-	-	-	-
Маалымат жана байланыш	-	-	-	-	-
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	-	-	-	-	-
Кыймылсыз мүлк операциялары	-	-	-	-	-
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу	-	-	-	-	-
Билим берүү	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	-	-	-	-	-

¹2018-ж. тартып «тоонун урандыларынан» калган калдыктарды кошкондо.

6.4-таблица: Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын аймактар боюнча болуусу¹

(жылдын аягына карата, жылына миң тонна)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	2 130 053,7	2 275 789,2	2 383 152,5	2 589 713,2	2 777 679,3
Баткен облусу	1 257,3	2 030,5	2 202,9	2 891,1	3 786,1
Жалал-Абад облусу	10,9	3,0	3,2	3,7	6 671,6
Ысык-Көл облусу	2 123 488,4	2 268 332,5	2 372 010,6	2 572 826,6	2 744 390,1
Нарын облусу	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Ош облусу	-	-	-	0,0	3,1
Талас облусу	-	-	3 385,2	8 292,5	17 051,1
Чүй облусу	271,9	277,7	282,9	289,0	294,7
Бишкек ш.	5 025,1	5 145,4	5 267,6	5 410,2	5 482,5
Ош ш.	-	-	-	-	-

¹2018-ж. тартып «тоонун урандыларынан» калган калдыктарды кошкондо.

6.5-таблица: Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын аймактар боюнча пайда болушу¹

(миң тонна/жыл)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	182 738,9	151 840,5	114 116,6	213 638,7	194 640,3
Баткен облусу	2,8	776,6	174,5	691,1	908,1
Жалал-Абад облусу	14,5	9,6	10,8	9,6	6684,3
Ысык-Көл облусу	182 510,1	150 856,7	110 160,9	207 263,0	178 071,2
Нарын облусу	41,9	41,9	8,7	0,6	1,0
Ош облусу	1,4	0,4	178,0	540,0	3,5
Талас облусу	0,1	0,2	3 386,0	4 908,5	8 761,0
Чүй облусу	8,2	8,1	7,8	8,6	8,6
Бишкек ш.	159,7	146,9	189,8	217,1	202,4
Ош ш.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

¹2018-ж. тартып «тоонун урандыларынан» калган калдыктарды кошкондо.

6.6-таблица: Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын кыймылы¹

(миң тонна)

	2018	2019	2020	2021	2022
Ишканаларда калдыктардын болуусу					
жылдын башына карата	1 952 033,9	2 130 046,2	2 275 789,2	2 383 152,5	2 589 713,4
Бир жылда пайда болгон	182 738,9	151 840,5	114 116,6	213 638,7	194 640,3
Башка ишканалардан алынган калдыктар	40,2	39,5	39,6	41,9	0,2
Ишканаларда пайдаланылды (кайра иштетилди, жок кылынды)	4 677,9	6 053,6	6 504,2	6 450,1	6 528,6
Башка ишканаларга берилген калдыктар анын ичинен:	81,4	83,3	288,7	669,9	146,0
пайдалануу үчүн	22,5	26,8	44,9	71,9	123,1
зыянсыздандыруу үчүн	1,8	0,4	0,4	0,7	1,0
көмүү үчүн	55,8	54,9	242,2	597,3	21,9
сактоо үчүн	1,4	1,2	1,1	0,0	0,0
Ишканаларда калдыктардын болуусу жылдын аягына карата	2 130 053,7	2 275 789,2	2 383 152,5	2 589 713,2	2 777 679,3

¹2018 ж. тартып «тоонун урандыларынан» калган калдыктарды кошкондо.

6.7-таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча 2022-жылдагы ишканалардагы жана уюмдардагы өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы

(тонна)

	Башка ишканалардан алынган калдыктар	Башка ишканаларга берилген калдыктар, бардыгы	анын ичинен төмөнкүлөр үчүн				Ишканаларда пайдаланылган калдыктар
			пайдалануу	зыянсыздандыруу	көмүү	сактоо	
Бардыгы	194,4	146 046,9	123 121,6	1 054,0	21 856,0	15,3	6 528 564,7
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	-	0,2	-	-	0,2	-	-
Пайдалуу кендерди казуу	-	4 873,6	3 883,9	2,0	987,7	-	6 500 327,8
Иштегүү өнөр жайы	187,2	18 185,3	11 181,0	923,0	6 066,0	15,3	15 133,2
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	7,2	118 021,8	106 868,4	2,4	11 151,0	-	36,9
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	-	200,0	-	5,2	194,8	-	13 036,0
Курулуш	-	726,1	659,2	0,7	66,2	-	-
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	-	835,5	448,3	14,7	372,5	-	19,0
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	-	815,1	-	-	815,1	-	-
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	-	254,3	80,3	-	174,0	-	-
Маалымат жана байланыш	-	265,3	-	-	265,3	-	-
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	-	498,2	-	-	498,2	-	-
Кыймылсыз мүлк операциялары	-	365,8	-	52,0	313,8	-	4,9
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	-	72,0	-	-	72,0	-	-
Административтик жана көмөкчү ишмердик	-	0,5	0,5	-	-	-	6,8
Мамлекеттик башкаруу жана	-	-	-	-	-	-	-

	Башка ишканалардан алынган калдыктар	Башка ишканаларга берилген калдыктар, бардыгы	анын ичинен төмөнкүлөр үчүн				Ишканаларда пайдаланылган калдыктар
			пайдалануу	зыянсыздан дыруу	көмүү	сактоо	
коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу							
Билим берүү	-	95,3	-	-	95,3	-	-
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	-	822,4	-	54,0	768,4	-	-
Искусство, оюн-зоок жана эс алуу	-	-	-	-	-	-	-
Башка тейлөө ишмердиги	-	-	-	-	-	-	-

6.8-таблица: 2022-жылдагы аймактар боюнча өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы

	Башка ишканалардан алынган калдыктар	Башка юридикалык жана жеке жактарга берилген калдыктар, бардыгы	анын ичинен төмөнкүлөр үчүн				Ишканаларда пайдаланылган калдыктар
			пайдалануу	зыянсыздан дыруу	көмүү	сактоо	
<i>(миң тонна)</i>							
Кыргыз Республикасы	0,2	146,0	123,1	1,0	21,9	0,0	6 528,6
Баткен облусу	-	0,0	-	-	0,0	-	13,1
Жалал-Абад облусу	0,0	3,0	1,3	0,7	1,0	-	13,4
Ысык-Көл облусу	-	7,7	3,5	0,0	4,1	-	6 500,3
Нарын облусу	-	0,9	-	-	0,9	-	0,0
Ош облусу	-	0,4	0,4	-	-	-	0,0
Талас облусу	-	2,2	0,0	0,1	2,1	-	0,3
Чүй облусу	0,2	1,7	0,4	0,0	1,2	-	1,4
Бишкек ш.	-	130,0	117,4	0,2	12,4	0,0	0,0
Ош ш.	-	0,1	-	0,0	0,1	-	0,0

6.9-таблица: 2022- жылдагы коркунуч класстары жана аймактар боюнча калдыктардын болуусу¹

	<i>(жылдын башына карата, миң тонна)</i>			
	Биринчи класс	Экинчи класс	Үчүнчү класс	Төртүнчү класс
Кыргыз Республикасы	0,3	150 309,3	58,3	2 623 094,6
Баткен облусу	-	-	-	3 786,1
Жалал-Абад облусу	0,0	-	0,0	4 590,5
Ысык-Көл облусу	0,2	150 306,4	39,8	2 594 033,2
Нарын облусу	-	-	-	0,2
Ош облусу	-	-	-	3,1
Талас облусу	-	0,0	-	1 4925,8
Чүй облусу	0,0	2,9	1,3	290,5
Бишкек ш.	0,0	0,0	17,2	5 465,3

¹2018-ж. тартып «тоонун урандыларынан» калган калдыктарды кошкондо.

6.10-таблица: Аймактар боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктар) чыгаруу

(миң тонна)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	1 047,8	1 147,6	1 175,9	1 229,6	1 339,6
Баткен облусу	30,4	25,4	31,8	22,9	29,8
Жалал-Абад облусу	81,4	82,4	94,3	101,0	110,6
Ысык-Көл облусу	53,4	54,8	57,4	41,0	66,8
Нарын облусу	56,1	66,0	62,9	54,6	55,2
Ош облусу	51,7	89,6	91,4	146,0	149,6
Талас облусу	10,1	12,2	14,3	15,7	18,8
Чүй облусу	121,5	74,2	82,7	85,1	159,9
Бишкек ш.	300,2	393,0	326,1	356,9	333,7
Ош ш.	343,0	350,0	415,1	406,4	415,2

6.11-таблица: Калдыктардын пайда болуу түрлөрү боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу

(миң тонна)

	2018	2019	2020	2021	2022
Бардыгы	1 047,8	1 147,6	1 175,9	1 229,6	1 339,6
анын ичинде:					
көчө таштандысы (санкцияланбаган таштанды таштоочу жайдагы таштандыны жана парктык калдыктарды кошкондо)	172,9	175,2	192,6	208,5	227,5
ишканалардын, мекемелердин жана уюмдардын калдыктары	214,4	227,0	212,7	178,6	283,9
үй чарбасынын калдыктары	475,4	530,2	581,4	555,8	639,0
базарлардагы калдыктар	118,6	181,9	154,9	215,1	136,7
башка калдыктар	66,5	33,3	34,2	71,6	52,5

6.12-таблица: 2022-жылдагы аймактар боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу

(миң тонна)

	Көчө таштандысы (санкцияланбаган таштанды таштоочу жайдагы таштандыны жана парктык калдыктарды кошкондо)	Ишканалардын, мекемелердин жана уюмдардын калдыктары	Үй чарбасынын калдыктары	Базарлардагы калдыктар	Башка калдыктар
Кыргыз Республикасы	227,5	283,9	639,0	136,7	52,5
Баткен облусу	1,9	7,2	19,3	1,1	0,3
Жалал-Абад облусу	17,1	15,7	64,7	11,8	1,4
Ысык-Көл облусу	9,6	9,2	36,8	3,9	7,4
Нарын облусу	12,2	6,5	28,6	6,5	1,4
Ош облусу	51,0	12,9	41,6	12,8	31,2
Талас облусу	4,1	3,4	9,8	1,4	0,0
Чүй облусу	24,3	16,8	106,2	9,1	3,5
Бишкек ш.	65,8	106,6	101,3	59,9	-
Ош ш.	41,6	105,5	230,7	30,2	7,2

6.13-таблица: Аймактар боюнча таштандылардан арылуу¹

(пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	0,1	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	44,0	46,9	48,2	58,4	48,6
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	20,2	20,2	19,3	11,7	20,2
Өрттөө	25,6	24,0	24,2	22,6	22,9
Көмүү	10,0	8,9	8,3	7,4	8,3
Баткен облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	7,5	8,9	11,0	9,9	11,4
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	44,8	46,1	42,8	44,6	44,0
Өрттөө	21,5	18,7	26,3	29,1	25,7
Көмүү	26,1	26,3	19,9	16,3	18,9
Жалал-Абад облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	20,5	23,1	24,4	44,4	30,8
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	29,3	33,8	34,1	9,1	44,4
Өрттөө	40,9	35,7	34,9	41,7	20,1
Көмүү	9,3	7,4	6,6	4,7	4,6
Ысык-Көл облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	42,9	49,3	50,9	61,0	54,7
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	16,1	13,5	17,1	9,7	20,2
Өрттөө	40,2	35,7	30,7	28,5	23,9
Көмүү	0,8	1,5	1,3	0,8	1,2
Нарын облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	14,0	20,3	22,8	40,9	28,5
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	84,9	71,9	61,3	53,5	45,6
Өрттөө	1,1	7,8	15,9	5,6	25,9
Көмүү	-	-	-	-	0,4
Ош облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	27,2	33,8	41,3	41,9	34,2
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	15,2	17,9	14,6	15,6	10,0
Өрттөө	23,3	18,8	18,0	13,5	31,0
Көмүү	34,3	29,4	26,1	29,1	24,9
Талас облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	7,0	4,7	8,9	13,5	6,1
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	35,7	39,4	31,4	24,9	27,3
Өрттөө	57,3	56,0	59,6	61,3	54,1
Көмүү	-	-	-	0,4	12,5
Чүй облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	42,3	42,4	38,4	51,1	52,4
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	13,5	9,0	12,0	6,6	8,3

	2018	2019	2020	2021	2022
Өрттөө	43,6	48,4	49,1	41,9	36,5
Көмүү	0,6	0,3	0,6	0,4	2,8
Бишкек ш.	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	0,7	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	97,6	98,8	99,1	99,8	99,5
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	1,7	1,2	0,9	0,2	0,5
Өрттөө	-	-	-	-	-
Көмүү	-	-	-	-	-
Ош ш.	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	89,0	88,4	89,6	90,1	82,8
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	4,5	4,8	5,5	5,2	13,7
Өрттөө	5,6	4,6	4,4	4,8	3,6
Көмүү	1,0	2,2	0,4	-	-

¹ Үй чарбаларынын бюджетинин жана жумушчу күчүнү интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

7. Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдар

Эскертүү: Ушул бөлүмдү даярдоо учурунда №4-ОС «Жаратылышты коргоого карата чыгымдар» расмий статистикалык отчеттуулук формасынын маалыматтары колдонулду.

7.1-таблица: Мамлекеттик бюджеттин айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары¹*(миң. сом)*

	2018	2019	2020	2021	2022
Бардыгы	962,4	798,7	588,7	689,0	1 188,7
анын ичинде:					
айлана-чөйрөнү булгоо менен күрөшүү	64,1	72,2	62,2	94,1	263,9
жаратылыш парктар жана коруктар	136,5	136,9	99,4	147,1	263,2
жаныбарларды коргоо	10,4	12,3	6,1	10,1	12,4
Өсүмдүктөрдү коргоо	-	-	-	-	-
каршы иш-чаралар	153,6	64,7	71,0	82,1	93,0
ветеринардык диагностика	245,1	169,4	136,3	145,3	171,5
Өсүмдүктөрдү химиялаштыруу, коргоо жана карантин	132,2	131,5	103,3	98,8	220,6
биологиялык ар түрдүүлүктү коргоо жана ландшафты сактоо боюнча башка кызмат көрсөтүүлөр	212,8	197,7	103,2	98,7	159,3
айлана-чөйрөнү коргоо менен байланышкан илимий-изилдөөчүлүк жана тажрыйба-конструктордук иштеп чыгуулар	-	1,8	1,8	1,8	1,7
башка категорияларга кирбеген айлана-чөйрөнү коргоо маселелери	-	-	-	-	-
айлана-чөйрөнү коргоо боюнча башка кызмат көрсөтүүлөр	7,7	12,2	5,4	10,9	3,1

¹ Финансылык эмес активдерди алууга кеткен чыгымдарды кошкондо.**7.2-таблица: Жаратылышты коргоо чыгымдары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны**

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	375	386	373	351	329
Баткен облусу	34	30	28	29	29
Жалал-Абад облусу	34	38	36	36	34
Ысык-Көл облусу	23	23	22	23	20
Нарын облусу	23	20	20	19	19
Ош облусу	24	27	24	23	21
Талас облусу	38	45	42	42	28
Чүй облусу	62	59	51	48	49
Бишкек ш.	122	129	135	116	115
Ош ш.	15	15	15	15	14

7.3-таблица: Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен инвестициялары*(миң. сом)*

	2018	2019	2020	2021	2022
Бардыгы	1 296,1	5 469,0	1 263,8	1 556,7	1 842,9
анын ичинде:					
атмосфералык абаны коргоого	46,3	140,0	15,8	11,2	24,6
суу ресурстарын коргоого жана сарамжалдуу пайдаланууга	120,0	344,6	215,4	185,3	299,9
жерлерди коргоого жана сарамжалдуу пайдаланууга	954,7	567,0	875,7	940,1	983,3
Башкалар	175,1	4 417,4	156,9	420,1	535,1

7.4-таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен инвестициялары

	(миң. сом)				
	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	1 296,1	5 469,0	1 263,8	1 556,7	1 842,9
Баткен облусу	128,7	28,3	3,3	14,0	6,4
Жалал-Абад облусу	37,0	27,2	5,0	67,8	720,5
Ысык-Көл облусу	799,4	4 946,0	989,0	1 243,3	657,0
Нарын облусу	1,8	17,0	1,2	-	5,7
Ош облусу	54,3	248,4	29,3	11,2	19,5
Талас облусу	19,3	9,1	43,2	13,2	97,4
Чүй облусу	136,8	59,6	17,1	31,1	138,5
Бишкек ш.	118,8	133,3	175,7	176,1	197,9
Ош ш.	-	-	-	-	-

7.5-таблица: Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары

	(миң. сом)				
	2018	2019	2020	2021	2022
Бардыгы	2 040,8	6 128,0	5 465,7	8 367,7	11 037,7
анын ичинде:					
атмосфералык абаны жана климаты коргоо	279,2	274,5	368,6	255,1	279,3
агып чыкма сууларды тазалоо боюнча	583,6	399,1	444,5	495,9	819,5
калдыктарды урунуу боюнча	135,2	5 198,5	4 437,9	7 379,0	9 367,1
жер бетиндеги жана жер алдындагы сууларды пайдаланууга коргоо боюнча	301,7	31,1	80,7	43,8	42,0
жерлерди коргоо жана сарамжалдуу пайдалануу боюнча	730,4	134,3	75,0	153,1	489,3

7.6-таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары

	(миң. сом)				
	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	2 040,8	6 128,0	5 465,7	8 367,7	11 037,7
Баткен облусу	5,0	4,0	6,2	7,5	9,6
Жалал-Абад облусу	20,2	9,1	22,5	24,0	49,9
Ысык-Көл облусу	1 438,7	5 588,1	4 836,5	7 782,1	10 274,8
Нарын облусу	19,9	24,3	26,5	30,0	23,1
Ош облусу	5,6	12,2	0,8	2,8	0,8
Талас облусу	-	-	7,6	0,7	89,2
Чүй облусу	118,4	62,7	67,0	84,0	94,6
Бишкек ш.	414,2	401,8	471,3	408,6	465,3
Ош ш.	18,8	25,8	27,4	28,0	30,4

7.7-таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын аба жана климатты коргоого кеткен чыгымдары

	(миң. сом)				
	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	279,2	274,5	368,6	255,1	279,3
Баткен облусу	-	0,0	0,0	0,1	-
Жалал-Абад облусу	0,7	0,5	0,6	0,9	5,4
Ысык-Көл облусу	16,8	30,3	87,0	60,0	44,8
Нарын облусу	0,4	0,2	0,1	0,2	0,1
Ош облусу	1,1	1,2	0,3	0,5	0,5
Талас облусу	-	-	0,4	0,3	0,6
Чүй облусу	55,4	10,2	10,2	12,6	16,3
Бишкек ш.	204,3	231,6	269,3	180,0	211,1
Ош ш.	0,5	0,5	0,8	0,5	0,4

7.8-таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын агындыларды тазалоого кеткен чыгымдары

(миң. сом)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	583,6	399,1	444,5	495,9	819,5
Баткен облусу	3,0	3,1	4,9	6,0	6,5
Жалал-Абад облусу	7,4	4,4	5,4	8,4	14,7
Ысык-Көл облусу	331,0	192,4	187,3	225,5	485,1
Нарын облусу	10,3	12,4	12,2	11,5	13,6
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	-	-	0,6	0,0	12,6
Чүй облусу	51,9	40,5	44,6	48,0	57,2
Бишкек ш.	176,6	142,6	185,9	193,1	226,1
Ош ш.	3,3	3,7	3,5	3,4	3,8

7.9-таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын таштандыларды дарылоого кеткен чыгымдары

(миң. сом)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	135,2	5 198,5	4 437,9	7 379,0	9 367,1
Баткен облусу	-	0,0	0,0	-	-
Жалал-Абад облусу	3,7	3,6	3,6	3,5	9,5
Ысык-Көл облусу	119,7	5 181,6	4 413,6	7 354,1	9 322,1
Нарын облусу	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	-	-	2,6	0,1	15,9
Чүй облусу	2,1	3,0	3,1	13,7	10,8
Бишкек ш.	8,8	9,9	14,5	7,1	8,2
Ош ш.	0,8	0,3	0,3	0,4	0,3

7.10-таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын жер үстүндөгү жана жер астындагы сууларды коргоого кеткен чыгымдары

(миң. сом)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	301,7	31,1	80,7	43,8	42,0
Баткен облусу	1,1	-	0,2	0,0	2,2
Жалал-Абад облусу	6,2	-	9,9	9,1	3,0
Ысык-Көл облусу	278,9	7,6	44,2	7,8	4,1
Нарын облусу	0,7	0,7	0,6	0,6	3,3
Талас облусу	-	-	1,2	0,0	-
Чүй облусу	0,3	0,4	0,6	1,1	1,6
Бишкек ш.	0,3	1,1	1,1	1,4	1,9
Ош ш.	14,2	21,3	22,9	23,7	25,9

7.11-таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын жерлердин өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын булгоолорунан коргоого кеткен чыгымдары

(миң. сом)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	730,4	134,3	75,0	153,1	489,3
Баткен облусу	0,8	0,4	0,9	1,4	0,9
Жалал-Абад облусу	2,0	0,4	2,7	2,0	16,0
Ысык-Көл облусу	692,2	104,3	58,2	108,3	399,9
Нарын облусу	4,6	5,1	4,8	6,0	-
Талас облусу	-	-	-	0,3	51,3
Чүй облусу	8,4	8,4	8,3	8,3	8,3
Бишкек ш.	22,5	15,7	0,0	26,8	12,9

8. Негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөр

Эскертүү: Ушул бөлүмдү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

1) Расмий статистикалык отчеттуулуктун формалары:

- №1-Турак-жай фонду «Турак-жай фонду жөнүндө отчет»
- №1-П «Продукция өндүрүшү жөнүндө отчет»
- №2- Инвест (жылдык) «Негизги фонддорду ишке киргизүү жана негизги капиталга инвестицияларды колдонууга киргизүү жөнүндө отчет»
- №1- Соода «Сатуулардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн көлөмү жөнүндө отчет»
- №1- Т «Эмгек боюнча отчет»
- №1- Т Жумуш менен камсыздоо «КР Эмгек, миграция жана жаштар министрлигинин облустук, райондук кызмат органдарына кайрылган, Элди жумуш менен камсыздоо жана жумуштуулук жөнүндө отчет»
- № 17 «Медициналык кадрлар жөнүндө отчет»
- №1-Саламаттыкты сактоо «Профилактика-дарылоо тарамдары жана кадрлар жөнүндө отчет»
- №2- Саламаттыкты сактоо «Адистиктер боюнча оорукана койкаларын бөлүштүрүү жөнүндө отчет»
- №12 «Оорулар жана профилактикалык иштер жөнүндө отчет (үй-бүлөлүк медицина, диспансер борбору)»
- №1-ӨК «Өзгөчө кырдаалдан жоготуулар жөнүндө отчет»

2) Үй-чарбаларынын бюджетинин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсү

3) Калкты каттоо жана жарандык абалдын актылары бөлүмү .

8.1-таблица: 2022-жылдын 1-январына карата Кыргыз Республикасынын аймагы жана административдик-аймактык түзүлүшү

	Аймак ¹ , миң чарчы км	1 чарчы кмда жашоо чулар-дын саны, адам	Административдик-аймактык бирдиктердин жана калктуу пункттардын саны				
			райондор (шаарлар- дагы райондору -суз)	Шаарлар	шаар тибиндег и айылдар	айылдар	айылд ык аймакт ар
Кыргыз Республикасы	199,9²	35,0	40	32	9	3	452
Баткен облусу	17,0	34,0	3	6	1	-	31
Жалал-Абад облусу	33,7	39,0	8	9	4	3	67
Ысык-Көл облусу	43,1	12,0	5	3	2	-	61
Нарын облусу	45,2	7,0	5	1	-	-	63
Ош облусу	29,0	50,0	7	3	-	-	88
Талас облусу	11,4	24,0	4	1	-	-	37
Чүй облусу	20,2	53,0	8	7	1	-	105
Бишкек ш.	-	1	1	-	-
Ош ш.	-	1	-	-	-

¹ Калкты жана жарандык абалдын актыларын каттоо департаментинин маалыматы боюнча

² Бишкек ш. жана Ош ш. аймагын кошкондо.

8.2-таблица: Кыргыз Республикасынын негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрү

(миң. сом)

	2018	2019	2020	2021	2022
Туруктуу калктын саны (жылдын аягына карата) ¹ , миң адам	6 516,8	6 663,6	6 789,6	6 912,9	7 037,6
Ички дүң продукт:					
Бардыгы	569 385,6	654 015,2 ²	639 688,6 ²	782 854,3 ²	971 034,9 ^{2,3}
Калктын адам башына, сом	93,8	99,2	95,1	114,3	139,2 ³
Өнөр жай продукцияларынын көлөмү	257 348,5	283 971,7	325 090,1	370 533,8	435 815,6
Айыл чарбасынын, аңчылыктын жана токой чарбасынын продукцияларынын дүң чыгарылышы	204 969,9	220 958,0	249 536,3	324 535,6	354 680,8 ³
Негизги капиталга инвестициянын көлөмү	151 467,9	162 193,7	123 279,6	122 843,3	139 417,5
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди ондоонун жүгүртүүсүнүн жалпы көлөмү	557 705,3	595 215,7	537 271,4	754 902,1	1 000 897,9
Мейманканалар жана ресторандар көрсөткөн кызматтардын көлөмү	23 833,0	25 663,5	16 017,2	21 315,6	29 849,2
Экономикада иштегендердин орточо жылдык саны, миң адам	2 382,5	2 442,7	2 445,2	2 537,9	2 581,1
Мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматтарында каттоодо турган жумушсуздардын саны, миң адам	70,9	76,1	76,7	76,0	74,7
Бир кызматкердин номиналдык, орточо айлык эмгек акысы, сом	16 427	17 232	18 940	19 330	26 540
Товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө керектөө бааларынын индекси (декабрь мурунку жылдын декабрына карата; пайыз менен)	100,5	103,1	109,7	111,2	114,7
Тышкы соода жүгүртүү, млн. АКШ доллары анын ичинде:	7 128,8	6 975,1	5 692,0	8 332,4	12 057,9
экспорт	1 836,8	1 986,1	1 973,2	2 752,2	2 254,7
импорт	5 292,0	4 989,0	3 718,8	5 580,2	9 803,2

¹ Кыргыз Республикасынын 2022-жылдагы эл жана турак жай фондун каттоонун маалыматтарын эске алуу менен.

² Маалыматтар 2008-жылдагы Улуттук эсептер системасынын эл аралык стандартына ылайык эсептелген.

³ Алдын ала маалыматтар.

8.3-таблица: Негизги демографиялык көрсөткүчтөр¹

	2018	2019	2020	2021	2022
Туруктуу калктын саны – бардыгы (жылдын аягына карата),					
миң адам	6 389,5	6 523,5	6 636,8	6 747,3	7037,6
шаар калкы	2 173,6	2 231,0	2 282,6	2 389,9	2453,7
айыл калкы	4 215,9	4 292,5	4 354,2	4 357,4	4583,9
Калктын жалпы санынан:					
эмгекке жөндөмдүү курактан кичүү	2 188,5	2 254,8	2 299,2	2 338,2	2431,0
эмгекке жөндөмдүү курак	3 701,9	3 742,7	3 787,8	3 832,6	3979,2
эмгекке жөндөмдүү курактан улуу	499,1	526,0	549,8	576,5	629,4
Төрөлүүдө күтүлгөн жашоонун узактыгы, жаш:					
эки жыныс тең	71,3	71,5	71,7	71,8	71,9
эркектер	67,5	67,6	67,8	67,9	68,0
аялдар	75,6	75,8	76,0	76,1	76,3
1000ине алганда:					
жаны төрөлгөндөр	27,1	26,9	24,0	22,4	21,5
өлгөндөр	5,2	5,2	6,1	5,8	4,5
анын ичинде:					
1 жашка чейинки курактагы балдар (төрөлгөндөрдүн 1000ине)	14,8	15,1	14,4	15,2	14,3
табигый өсүү	21,9	21,7	17,9	16,6	17,0
никелешүүлөр	7,8	7,7	6,0	7,6	6,9
ажырашуулар	1,7	1,7	1,4	1,8	1,7
миграциялык кетүү агымы	-0,9	-1,0	-0,7	-0,1	6,0

¹ Кыргыз Республикасынын 2022-жылдагы эл жана турак жай фондун каттоонун маалыматтарын эске алуу менен.

8.4-таблица: Аймактар боюнча калктын жакырчылыгынын деңгээли¹

(пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	22,4	20,1	25,3	33,3	33,2
Баткен облусу	33,8	32,6	34,7	40,7	48,5
Жалал-Абад облусу	32,2	26,9	37,2	43,2	47,1
Ысык-Көл облусу	21,5	24,4	27,9	38,1	31,2
Нарын облусу	30,6	28,1	36,8	39,2	42,0
Ош облусу	14,8	14,0	18,8	23,8	19,9
Талас облусу	22,1	13,3	12,5	23,5	23,9
Чүй облусу	15,6	19,1	25,4	27,0	26,1
Бишкек ш.	15,4	11,9	16,8	35,8	35,7
Ош ш.	35,5	20,7	14,7	28,6	26,6

¹ Үй чарбаларынын бюджетинин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

8.5-таблица: Саламаттыкты сактоонун негизги көрсөткүчтөрү

	2018	2019	2020	2021	2022
Дарыгерлердин саны – бардыгы, миң	14,1	14,3	14,2	14,0	13,5
10 000ине калктын	22	22	21	21	19
Орточо медициналык персоналдын саны – бардыгы, миң	35,6	35,0	35,4	34,6	34,4
калктын 10 000ине	56	54	53	51	49
Бардык оорукана мекемелеринин саны	187	183	185	177	180
Оорукана койкаларынын саны – бардыгы, миң	26,6	26,5	26,9	27,6	27,5
калктын 10 000ине	42	41	41	41	39
Алгачкы медициналык-санитардык жардам көрсөтүүчү мекемелердин саны	146	102	103	40	52
Фельдшердик-акушердик пункттардын саны	1 043	1 053	1 057	1 059	1 067

8.6-таблица: Жаш курактык топтор боюнча бронхиалдык астма менен оору

(учурлар)

	2018	2019	2020	2021	2022
Катталган орулуулардын саны, бардыгы	9 498	9 109	8 216	8 762	10 087
анын ичинде курагы боюнча, жашы					
0-14	967	1 017	794	932	1 290
15-17	229	226	176	197	262
18 жана андан улуу	8 302	7 866	7 246	7 633	8 535
анын ичинде жашоосунда биринчи жолу аныкталган диагнозу менен, бардыгы	1 712	1 182	807	963	1 370
анын ичинде курагы боюнча, жаш					
0-14	320	326	174	236	470
15-17	44	54	26	28	37
18 жана андан улуу	1 348	802	607	699	934

8.7-таблица: Калктын жугуштуу оорулар менен оорулары

(учурлар)

	2018	2019	2020	2021	2022
Ичеги инфекциялары					
Ич келге жана паратифдер	7	5	2	3	4
Сальмонеллез инфекциялары	498	199	50	103	75
Аныкталбаган козгогучтардан келип чыккан курч ичеги инфекциялары	19 516	20 945	11 041	14 457	22 895
Аныкталган козгогучтардан келип чыккан гастроэнтериттер, колиттер	11 051	10 809	3 356	6 929	9 492
Бактериялык дизентерия	921	1 112	250	538	966
Вирустук гепатит					
Вирустук гепатит (сары суу кошкондо)	10 373	10 579	4 805	2 090	3 119
В гепатити	325	253	126	120	133
С гепатити	57	53	29	53	50
Аба-тамчы инфекциялары					
Дифтерия	-	-	-	-	-
Көк жөтөл	610	436	97	5	66
Кызылча	1 007	2 380	733	3	1
Эпидемиялык паротит	273	1 340	120	66	179
Менингококктук инфекция	7	11	5	3	5
Сасык тумоо	482	245	340	230	718
Курч респиратордук инфекциялар	224 886	190 581	190 103	271 128	336 066
Жаратылыш-очоктук жана зооантропоноздук инфекциялар					
Бруцеллез	787	869	582	796	954
Педикулез	366	228	43	70	308
Сибирь жарасы	29	2	12	22	8
Безгек	1	1	-	2	3
Мите оорулары					
Аскаридоз	10 869	10 923	4 996	8 762	9 462
Энтериобиоз	11 137	10 851	5 787	8 771	10 765
Эхинококкоз	906	970	653	888	913

8.8-таблица: Аймактар боюнча бронхиалдык астма менен оору
(калктын 100 000ине)

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Катталган оорулуулар, бардыгы</i>					
Кыргыз Республикасы	150	140	124	130	143
Баткен облусу	82	72	57	57	68
Жалал-Абад облусу	92	82	75	83	95
Ысык-Көл облусу	174	159	169	153	171
Нарын облусу	167	168	151	161	183
Ош облусу	55	52	35	35	43
Талас облусу	108	101	89	92	138
Чүй облусу	203	165	149	171	183
Бишкек ш.	342	341	305	314	327
Ош ш.	84	77	57	61	61
<i>анын ичинде жашоосунда биринчи жолу аныкталган диагнозу менен</i>					
Кыргыз Республикасы	27	18	12	14	20
Баткен облусу	23	6	6	11	15
Жалал-Абад облусу	25	10	7	9	12
Ысык-Көл облусу	21	21	12	17	27
Нарын облусу	36	13	9	11	22
Ош облусу	10	5	2	2	4
Талас облусу	28	14	9	10	27
Чүй облусу	37	27	22	29	33
Бишкек ш.	47	47	30	27	35
Ош ш.	19	10	5	8	7

8.9-таблица: Өлүмдүн себептеринин негизги класстары боюнча өлгөндөр
(адам)

	2018	2019	2020	2021	2022
Бардык себептерден өлгөндөрдүн бардыгы	32 989	33 295	39 977	38 875	31 401
анын ичинен төмөнкүлөрдөн:					
айрым жугуштуу жана мите оорулары	738	644	594	526	723
шишик оорулары	4 147	4 138	4 196	3 985	3 818
кан айлануу системасынын оорулары	16 803	17 188	20 909	19 879	16 359
дем алуу органдарынын оорулары	1 764	1 861	2 718	1 704	1 718
тамак синирүү органдарынын оорулары	2 095	2 062	2 075	2 060	
жаракат, уулануу жана тышкы себептердин таасир этүүсүндөгү айрым башка кесепеттер	2 575	2 535	2 252	2 843	2 515
анын ичинен:					
транспорттук кырсыктар	695	775	639	841	384
атайылап өзүн өзү майып кылуу	380	377	301	386	345
кол салуулар	144	129	139	169	179
Кокустан уулануу жана алкогольдун таасири	308	272	237	315	180

8.10-таблица: Шаар жана айыл жерлериндеги үй чарбалардын турак жай фондун жакшыртуу

(турак жай фондунун жалпы аянтына карата, пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Суу түтүгү менен	36,0	36,3	36,4	37,2	39,0
шаар жерлерин	68,7	70,5	69,6	70,0	71,3
айыл жерлерин	15,6	15,6	15,5	15,7	17,5
Газ менен	24,7	24,8	24,8	24,5	24,2
шаар жерлерин	42,5	44,1	43,3	42,7	41,9
айыл жерлерин	13,6	13,1	13,1	12,6	12,4
Канализация менен	25,8	27,0	27,3	28,1	29,2
шаар жерлерин	56,6	60,6	60,0	60,6	62,2
айыл жерлерин	6,7	6,6	6,8	6,8	7,2
Ысык суу менен жабдуу	4,4	7,1	7,4	7,5	7,5
шаар жерлерин	9,0	16,2	16,4	16,4	15,1
айыл жерлерин	1,5	1,6	1,7	1,8	2,4
Борбордук жылытуу менен	13,5	14,8	15,1	15,5	15,6
шаар жерлерин	30,4	34,3	34,1	34,5	34,3
айыл жерлерин	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
Ванна (душ) менен	15,0	15,6	15,6	15,7	16,1
шаар жерлерин	33,4	36,0	34,9	34,0	34,0
айыл жерлерин	3,5	3,3	3,5	3,7	4,2

8.11-таблица: Ээлеген турак жайын көрктөндүрүүнүн деңгээли боюнча калкты бөлүштүрүү¹

(калктын жалпы санына карата, пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Суу түтүгү менен					
шаар жерлерин	62,3	64,3	67,8	71,5	73,9
айыл жерлерин	13,3	13,1	15,5	21,3	24,3
Газ менен					
шаар жерлерин	47,2	49,0	49,5	49,6	51,3
айыл жерлерин	5,1	5,0	4,9	5,0	4,9
Канализация менен					
шаар жерлерин	62,7	64,4	67,8	71,5	73,9
айыл жерлерин	13,4	13,2	15,6	21,3	24,5
Ысык суу менен жабдуу					
шаар жерлерин	31,7	34,2	37,9	38,6	47,7
айыл жерлерин	2,0	5,0	5,7	6,3	12,5
Борбордук жылытуу менен					
шаар жерлерин	32,0	30,6	31,4	31,3	31,7
айыл жерлерин	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5
Ванна (душ) менен					
шаар жерлерин	41,2	40,0	42,3	46,4	49,8
айыл жерлерин	4,8	5,5	6,0	7,7	10,3

¹ Үй чарбаларынын бюджетинин жана жумушчу күчүнү интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

8.12-таблица: 2022-жылдагы аймактар боюнча жашаган жерине жараша тамак-аш даярдоо үчүн энергия булактарын пайдалануу

(жыйынтыкка карата пайыз менен)

	Борбордук газ түтүгү бар газ плитасы	Баллондордо газы бар газ плитасы	Электр-плиткасы	Катуу отун (меш, кемеге)
Кыргыз Республикасы				
шаар жерлери	46,1	4,5	40,4	9,0
айыл жерлери	2,8	3,7	53,7	39,8
Баткен облусу				
шаар жердери	14,5	3,0	43,4	39,1
айыл жердери	1,3	0,3	33,6	64,9
Жалал-Абад облусу				
шаар жерлери	31,7	1,4	52,7	14,2
айыл жерлери	0,1	0,8	58,9	40,2
Ысык-Көл облусу				
шаар жерлери	-	22,9	70,1	7,0
айыл жерлери	-	5,8	52,9	41,3
Нарын облусу				
шаар жерлери	-	26,6	59,6	13,8
айыл жерлери	-	12,2	56,6	31,2
Ош облусу				
шаар жерлери	10,7	-	51,3	38,0
айыл жерлери	4,4	0,2	48,7	46,8
Талас облусу				
шаар жерлери	-	-	83,9	16,1
айыл жерлери	-	0,2	51,5	48,3
Чүй облусу				
шаар жерлери	35,0	12,5	47,3	5,1
айыл жерлери	6,7	11,8	65,8	15,7
Бишкек ш.	71,1	2,5	26,4	-
Ош ш.	47,4	-	41,1	11,5

8.13-таблица: Өзгөчө кырдаалдардын түрлөрү боюнча саны¹

(бирдик)

	2018	2019	2020	2021	2022
Өзгөчө кырдаалдардын саны	99	31	33	49	59
анын ичинде:					
жаратылыш	79	20	16	29	37
адам баласынын колунан жаралган	14	8	8	10	10
биологиялык жана коомдук	6	-	9	9	9
айлана-чөйрөнү коргоо	-	-	-	-	-
жаңжал	-	3	-	1	3

¹ Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигинин маалыматтары боюнча.

8.14-таблица: Өзгөчө кырдаалдардын натыйжасында каза болгондордун аймактар боюнча саны¹

(адам)

	2018	2019	2020 ²	2021 ²	2022
Кыргыз Республикасы	18	17	51	109	135
Баткен облусу	-	6	5	36	97
Жалал-Абад облусу	4	-	15	15	17
Ысык-Көл облусу	2	5	-	12	5
Нарын облусу	-	-	-	-	-

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙЛАНА-ЧӨЙРӨСҮ

	2018	2019	2020 ²	2021 ²	2022
Ош облусу	1	-	7	17	6
Талас облусу	-	-	-	9	-
Чүй облусу	10	6	24	20	10
Бишкек ш.	-	-	-	-	-
Ош ш.	1	-	-	-	-

¹ Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигинин маалыматтары боюнча.

² COVID-19 пандемиясынан каза болгондордун санын эсепке албаганда.

8.15-таблица: Өзгөчө кырдаалдардан келтирилген зыянын көлөмү¹

(млн. сом)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	1 214,6	323,8	265,8	1 931,8	4 599,5
Баткен облусу	189,8	22,9	75,6	1 552,9	4141,8
Жалал-Абад облусу	73,0	168,8	175,1	125,7	148,3
Ысык-Көл облусу	74,2	11,1	0,4	99,6	277,0
Нарын облусу	1,4	-	14,6	0,9	6,9
Ош облусу	12,4	2,6	-	15,9	23,2
Талас облусу	0,7	-	-	58,5	2,2
Чүй облусу	6,1	2,0	0,1	78,3	-
Бишкек ш.	856,9	116,0	-	-	-
Ош ш.	-	0,4	-	-	0,1

¹ Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигинин маалыматтары боюнча.

9. Кыргыз Республикасынын туруктуу өнүгүүгө өтүү прогрессине мониторинг жана баалоо жүргүзүүнүн индикаторлору

Эскертүү: Ушул бөлүмдү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Расмий статистикалык отчеттуулуктун формалары:
 - №2-ТП (Аба) «Атмосфералык абаны коргоо жөнүндө»
 - №1-Суу чарбасы «Сууну колдонуунун жалпы көрсөткүчтөрү жөнүндө отчет»
 - №1-Турак-жай фонду «Турак-жай фонду жөнүндө отчет»
- 2) Үй-чарбаларынын бюджетинин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсү

Кыргыз Республикасынын туруктуу өнүгүүгө өтүү прогрессине мониторинг жана баалоо жүргүзүүнүн индикаторлору

2009-жылдын июнь айында 34 өлкөнүн министрлери “жашыл” жана “өсүү” сөздөрүнүн ажырагыс байланышта болушу мүмкүн экендигин таанып, кризистен жана анын чегинен чыгуу үчүн алар тарабынан көрүлгөн чаралардын алкагында жашыл өсүүнүн стратегияларын киргизүүгө алар сунуштаган аракеттерди “күчөтө” тургандыгын билдиришип, Жашыл өсүү декларациясына кол коюшкан.

Жашыл өсүү деген жаратылыш активдеринин сакталышын жана биздин жашоо бакубатчылыгыбыз көз каранды болгон ресурстарды жана экосистемалык кызмат көрсөтүүлөрдү үзгүлтүксүз берүүнү камсыз кылып, экономикалык өсүү менен өнүгүүнү демилгелөөнү билдирет. Бул үчүн ал туруктуу өсүүгө негиз салган инвестицияларга жана инновацияларга көмөк көрсөтүү керек, бул жаңы экономикалык мүмкүнчүлүктөрдүн пайда болушуна алып келет.

Белгилүү болгондой, 2018-жылдын 31-октябрында Туруктуу өнүктүрүү боюнча улуттук кеңештин отурумунун жыйынтыгынын негизинде Президенттин жарлыгы менен 2018-2040-жылдарга Кыргыз Республикасын өнүктүрүүнүн улуттук стратегиясы бекитилген, анда коомдун бардык чөйрөсүндө мамлекеттин өнүгүү саясаты белгиленген.

2012-жылы БУУнун Туруктуу өнүктүрүү боюнча конференциясында Кыргызстан «жашыл экономиканын» приоритеттерин илгерилетүү аркылуу туруктуу өнүгүүгө болгон

Кыргыз Республикасында «жашыл өсүш» индикаторлоруна мониторинг жана баалоо жүргүзүү системасынын иштешинин негизги максаты, мамлекеттик органдарга ыкчам жооп берүү жана өз убагында чечим кабыл алуу үчүн социалдык-экологиялык жана экономикалык чөйрөдөгү өзгөрүүлөр жөнүндө толук, өз убагында жана ишенимдүү маалымат менен камсыз кылуу, ошондой эле 2019-2023-жылдарга Кыргыз Республикасында «жашыл» экономиканы өнүктүрүү Программасынын аткарылышына мониторинг жана баалоо жүргүзүү.

“Жашыл өсүүнүн” мониторинг жана индикаторлорду баалоо матрицасын түзүү 2012-жылы Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн, Борбордук Азия үчүн Региондук экологиялык борбордун (БА РЭБ) жана Экономикалык Кызматташтык жана Өнүгүү Уюмунун (ЭКӨУ) колдоосу менен башталган.

“Жашыл өсүүнүн” мониторинг жана индикаторлорду баалоо топтому 4 негизги блоктон, бир кошумча жалпы блоктон – социалдык-экономикалык контексттен турат:

- **1-блок.** Көмүртек менен энергетиканын өндүрүмдүүлүгү (17 индикатор). Калдыктардын натыйжасында пайда болгон жаратылыш ресурстарын пайдалануунун (өндүрүү жана колдонуу) натыйжалуулугун мүнөздөйт.
- **2-блок.** Жаратылыш активдери (15 индикатор). Кыргыз Республикасы кандай маанилүү жаратылыш ресурстарына ээ экендигин көрсөтөт.
- **3-блок.** Жашоонун экологиялык сапаты (12 индикатор). Айлана-чөйрө менен инфратүзүмдүн адамдардын жашоосунун жана саламаттыгынын деңгээлине тийгизген таасирин баалоого жардам берет.
- **4-блок.** Экономикалык мүмкүндүктөр жана чара көрүү саясаты (12 индикатор). Экологиялык төлөмдөрдөн, экологиялык товарлардан жана кызмат көрсөтүүлөрдөн алынган кирешелерди чагылдырат.
- **5-блок.** Социалдык-экономикалык контекст жана өсүүнүн мүнөздөмөсү (9 индикатор). Атайын компонентти камтыйт, бардык көрсөткүчтөрдүн чечмелөөсүн камсыз кылат.

“Жашыл өсүү” улуттук индикаторлор матрицасынын көрсөткүчтөрүнүн олуттуу бөлүгүн (65 көрсөткүчтүн 47си) топтоо, иштетүү, сактоо жана жайылтуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети (УСК) алектенет. Маалыматтарды топтоо жыл сайын бекитилүүчү Статистикалык иштердин программасынын негизинде жүзөгө ашырылат.

1-блок. Көмүртектин жана энергетиканын өндүрүмдүүлүгү

9.1-таблица: Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору

	<i>(миң тонна)</i>				
	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	56,7	50,3	50,6	54,5	58,4
Баткен облусу	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
Жалал-Абад облусу	3,3	4,1	3,6	3,2	3,7
Ысык-Көл облусу	2,3	1,8	1,6	2,0	1,5
Нарын облусу	1,2	0,9	1,4	1,4	1,5
Ош облусу	8,0	7,5	6,5	6,1	6,5
Талас облусу	0,2	0,3	0,3	1,1	1,3
Чүй облусу	15,5	11,7	11,5	13,6	15,1
Бишкек ш.	24,2	22,0	23,6	24,8	26,2
Ош ш.	2,0	2,0	2,2	2,2	2,3

9.2-таблица: Ички дүң продукциянын энергия жана электр сыйымдуулугу

	2017	2018	2019	2020	2021
Энергия сыйымдуулугу					
Ички дүң продукт, шот ¹ ИДП 1 млн. сомго	25,3	25,5	20,5	20,5	17,9
Айыл чарбасы, аңчылык жана токой чарбасы, балык уулоочулук жана балык өстүрүүчүлүк, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн шот ¹ . 1 млн. сомуна	1,1	1,1	1,0	0,9	0,7
Пайдалуу кендерди казуу, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн шот ¹ 1 млн. сомуна	22,8	30,3	23,6	24,4	10,6
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн шот ¹ 1 млн. сомуна	174,5	149,3	149,5	146,5	142,2
Электр сыйымдуулугу					
Ички дүң продукт, ИДПнын 1 млн. сомуна миң кВт. саат	26,9	26,3	23,1	24,1	19,3
Айыл чарбасы, аңчылык жана токой чарбасы, балык уулоочулук жана балык өстүрүүчүлүк, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн 1 млн. сомуна миң кВт. саат	16,3	15,8	14,3	13,1	10,5
Өнөр жай, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн 1 млн. сомуна миң кВт. саат	25,0	25,5	23,6	21,9	21,7
Чакан ГЭСинде электр энергия өндүрүү, млн. кВт. саат	263,5	216,4	204,2	196,6	206,4

¹ Шарттуу отундун тоннасы

9.3-таблица: Аймактар боюнча саркынды суулардын пайда болушу

	<i>(бир адамга эсептегенде, куб. метр)</i>				
	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	20,6	21,1	19,4	19,4	20,9
Баткен облусу	5,3	5,8	5,6	3,3	7,4
Жалал-Абад облусу	3,4	5,0	4,9	4,5	6,3
Ысык-Көл облусу	8,0	8,1	4,4	4,7	4,8
Нарын облусу	3,1	5,1	4,2	4,5	5,0
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	1,5	1,5	1,7	2,1	2,4
Чүй облусу	16,8	18,7	16,4	16,7	15,9
Бишкек ш.	76,3	66,7	63,0	64,0	65,3
Ош ш.	84,2	94,1	85,4	82,7	70,6

9.4-таблица: Саркынды сууларды ченемдик тазалоонун аймактар боюнча көлөмү

(бир адамга эсептегенде, куб. метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	17,2	16,6	17,0	17,7	18,9
Баткен облусу	4,2	4,2	4,6	2,2	4,9
Жалал-Абад облусу	3,0	3,0	3,2	3,9	5,0
Ысык-Көл облусу	-	-	-	-	-
Нарын облусу	-	-	-	-	-
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	1,6	1,7	1,7	2,1	2,4
Чүй облусу	5,5	2,3	4,2	4,6	2,3
Бишкек ш.	76,3	73,2	70,0	74,0	75,8
Ош ш.	67,4	71,5	68,8	66,5	58,4

9.5-таблица: Саркынды суулардын жалпы көлөмүндөгү ченемдик-тазаланган саркынды суулардын аймактар боюнча үлүшү

(пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	95,1	95,0	95,9	97,0	97,0
Баткен облусу	96,2	96,2	96,2	96,2	96,2
Жалал-Абад облусу	62,3	62,3	62,3	62,3	62,3
Ысык-Көл облусу	99,9	99,96	99,96	99,98	100,0
Нарын облусу	100,0	100,0	100,0	100	100,0
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	98,2	98,2	100,0	100	100,0
Чүй облусу	65,4	63,0	62,7	56,5	58,1
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100	100,0
Ош ш.	100,0	100,0	100,0	100	100,0

9.6-таблица: Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын аймактар боюнча пайда болушу¹

(бир адамга эсептегенде, килограмм)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	30 115,7	24 485,0	18 042,1	33 189,7	30 892,9
Баткен облусу	5,9	1 608,3	352,9	1 368,3	1 989,3
Жалал-Абад облусу	12,8	8,3	9,1	8,0	6 224,3
Ысык-Көл облусу	385 774,9	314 523,9	226 800,1	422 468,4	352 688,2
Нарын облусу	153,5	152,4	31,5	2,3	3,7
Ош облусу	1,1	0,3	139,6	415,9	2,8
Талас облусу	0,4	0,7	12 923,0	18 494,7	38 885,9
Чүй облусу	8,9	8,6	8,1	8,9	8,5
Бишкек ш.	152,9	137,2	173,6	194,5	176,5
Ош ш.	0,4	0,5	0,3	0,4	0,3

¹2018-ж. тартып «тоонун урандыларынан» калган калдыктарды кошкондо.

2-блок. Жаратылыш активдери

9.7-таблица: Аймактар боюнча суу объекттеринен сууну чогултуу

(млн. куб. метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	7 758,0	8 068,7	8 017,9	7 999,5	8741,9
Баткен облусу	647,7	663,1	757,6	690,4	683,8
Жалал-Абад облусу	926,6	1 012,6	984,4	968,2	1101,8
Ысык-Көл облусу	621,1	635,0	646,2	655,0	714,9
Нарын облусу	642,3	658,5	667,6	691,2	757,9
Ош облусу	1 144,2	1 180,8	1 147,0	1 248,5	1327,6
Талас облусу	963,3	1 021,3	961,1	959,1	1023,7
Чүй облусу	2 634,0	2 707,0	2 664,5	2 596,6	2929,3
Бишкек ш.	121,8	133,5	132,5	133,6	148,9
Ош ш.	57,0	57,0	57,0	57,0	54,0

9.8-таблица: Аймактар боюнча суунун чарбалык-ичүү муктаждыктарына керектелиши

(бир адамга эсептегенде, куб. метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	26,5	29,1	29,4	29,9	31,2
Баткен облусу	0,4	0,4	0,7	0,4	0,4
Жалал-Абад облусу	12,2	12,7	15,0	17,0	18,4
Ысык-Көл облусу	43,5	46,4	53,8	62,1	60,5
Нарын облусу	11,7	16,2	9,4	8,4	15,3
Ош облусу ¹	27,3	29,5	26,0	25,5	33,0
Талас облусу	13,8	13,0	12,9	12,9	15,7
Чүй облусу	23,4	29,1	30,6	30,5	27,1
Бишкек ш.	54,8	62,7	59,9	58,5	61,1

¹ Ош ш. кошкондо.

9.9-таблица: Аймактар боюнча суунун өндүрүштүк муктаждыктарга керектелиши

(млн. куб метр)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	82,5	84,3	82,5	80,2	79,1
Баткен облусу	-	-	-	-	-
Жалал-Абад облусу	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Ысык-Көл облусу	6,7	7,0	8,2	8,4	8,6
Нарын облусу	0,5	0,5	0,2	0,2	0,2
Ош облусу ¹	9,1	9,1	11,4	11,4	9,1
Талас облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Чүй облусу	36,2	37,4	34,4	29,9	29,7
Бишкек ш.	27,7	28,1	26,2	28,0	29,2

¹ Ош ш. кошкондо.

9.10-таблица: Токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун аймактар боюнча жалпы аянты¹

	Мамлекеттик токой фондунун жалпы аянты, миң га	Токой менен жабылган аянт, миң га	Аймактардын токойлуулугу, пайыз
Кыргыз Республикасы	2 541,5	1 253,8	6,3
Баткен облусу	435,4	168,4	0,8
Жалал-Абад облусу	689,5	474,1	2,4
Ысык-Көл облусу	309,1	138,4	0,7
Нарын облусу	409,7	134,8	0,8
Ош облусу	544,1	207,5	1,0
Талас облусу	91,6	42,8	0,2
Чүй облусу	62,1	87,8	0,4

¹ Кыргыз Республикасынын Айыл чарба министрлигине караштуу Токой кызматынын 2022-жылдагы токой жайгаштыруунун маалыматтары боюнча.

9.11-таблица: Таш көмүр жана лигнит казуунун аймактар боюнча көлөмү

(миң тонна)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	2 395,2	2 606,0	2 677,7	3 062,5	3 775,4
Баткен облусу	378,7	422,6	475,6	654,8	774,9
Жалал-Абад облусу	155,6	120,4	300,9	264,5	191,7
Ысык-Көл облусу	0,05	-	-	-	-
Нарын облусу	1 087,7	1 252,2	1 366,0	1 268,0	1 831,8
Ош облусу	773,2	810,8	535,2	875,2	977,0

9.12-таблица: Чийки мунайзат казуунун аймактар боюнча көлөмү

(миң тонна)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	200,0	233,1	239,2	275,7	295,1
Баткен облусу	11,6	12,6	12,0	12,1	11,8
Жалал-Абад облусу	188,4	220,5	227,2	263,6	283,3

9.13-таблица: Жаратылыш газын өндүрүүнүн аймактар боюнча көлөмү

(миң тонна)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	27,3	24,4	22,4	22,2	29,9
Жалал-Абад облусу	27,3	24,4	22,4	22,2	29,9

9.14-таблица: Жер фондунун жер категориялары боюнча бөлүнүшү

(жылдын башына карата, пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
айыл чарба багытындагы жерлер	33,8	33,8	33,8	33,8	33,7
калктуу пункттардын жерлери	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
өнөр жай, транспорт, коргоо, байланыш жана башка багыттагы жерлер	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарынын жерлери	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
токой фондунун жерлери	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7
суу фондунун жерлери	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
камдыктын жерлери	41,2	41,2	41,2	41,2	41,2

9.15-таблица: Айыл чарба жерлеринин түрлөрү боюнча жер фондунун аянты

(жылдын башына карата, пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Айыл чарба жерлери	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
айдоо жер	12,1	12,1	12,2	12,2	12,1
көп жылдык өсүмдүктөр	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
айдалбаган жерлер	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
чөп чабыктар	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9
жайыт	84,9	84,9	84,9	84,9	84,9

9.16-таблица: Мамлекеттик жаратылыш парктарынын жана жаратылыш коруктарынын үлүшү

	2018	2019	2020	2021	2022
Мамлекеттик жаратылыш парктарынын жана коруктарынын аянты, миң га	1 302,5	1 302,5	1 305,0	1 305,3	1 305,3
Өлкөнүн жалпы аянтындагы үлүшү, пайыз менен	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5

9.17-таблица: 2022-жылдагы мамлекеттик жаратылыш коруктары жана жаратылыш парктары¹

	Жаратылыш парктарынын жана жаратылыш коруктарынын жалпы аянты, га	Түрлөрүнүн саны		
		жырт-кычтар	канат-туулар	өсүмдүктөр
Баткен облусу				
«Саркент» мамлекеттик жаратылыш паркы	40 000,0	11	5	449
Сурматаш мамлекеттик жаратылыш коругу	66 194,4	11	12	544
Жалал-Абад облусу				
Беш-Арал мамлекеттик коругу	112 463,3	46	150	1 500
Падышата мамлекеттик жаратылыш коругу	30 560,0	7	51	781
Сары-Челек мамлекеттик биосфералык коругу	23 868,0	7	157	877
«Саймалуу-Таш» мамлекеттик жаратылыш паркы	31 932,0	5	58	128
Дашман мамлекеттик жаратылыш коругу	7 958,1	11	14	669
«Кан-Ачуу» мамлекеттик жаратылыш паркы	30 496,5	8	92	91
«Алатай» мамлекеттик жаратылыш паркы	56 826,4	12	7	77
Ысык-Көл облусу				
Ысык-Көл мамлекеттик коругу	18 999,0	24	238	230
Сарычат-Ээрташ мамлекеттик жаратылыш коругу	149 117,9	24	56	333
«Каракол» мамлекеттик жаратылыш паркы	38 134,0	12	9	60
«Хан-Тенири» мамлекеттик жаратылыш паркы	275 800,3	11	3	744
Нарын облусу				
Нарын мамлекеттик коругу	105 519,5	13	14	600
Каратал-Жапырык мамлекеттик жаратылыш коругу	36 392,6	12	146	450
«Салкын-Тор» мамлекеттик жаратылыш паркы	10 419,0	13	7	500
Ош облусу				
«Кыргыз-Ата» мамлекеттик улуттук жаратылыш паркы	11 172,0	14	4	37
«Кара-Шоро» мамлекеттик жаратылыш паркы	14 340,2	8	53	70
Кулун-Ата мамлекеттик жаратылыш коругу	27 540,2	12	18	65
Талас облусу				
«Беш-Таш» мамлекеттик жаратылыш паркы	13 731,5	27	43	91
«Кара-Буура» мамлекеттик жаратылыш паркы	61 770,0	19	54	73
Чүй облусу				
Ала-Арча» мамлекеттик улуттук жаратылыш паркы	18 494,2	21	4	670
«Чон-Кемин» мамлекеттик жаратылыш паркы	123 654,8	12	117	631

¹ «Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактары боюнча» мамлекеттик статистикалык отчеттуулук боюнча отчет бергендер

3-блок. Жашоонун экологиялык сапаты

9.18-таблица: Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттардын абага таштоолору

(бир адамга эсептегенде, килограмм)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	9,3	8,1	8,0	8,5	9,3
Баткен облусу	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4
Жалал-Абад облусу	2,9	3,5	3,0	2,7	3,4
Ысык-Көл облусу	4,9	3,7	3,3	4,0	3,0
Нарын облусу	4,4	3,3	5,0	5,1	5,6
Ош облусу	6,5	6,0	5,1	4,7	5,2
Талас облусу	0,8	1,0	1,0	4,0	5,9
Чүй облусу	16,9	12,5	12,1	14,1	14,9
Бишкек ш.	23,2	20,6	21,5	22,2	22,9
Ош ш.	7,2	6,9	7,2	7,1	6,3

9.19-таблица: Жашаган жери жана жакырчылыгы боюнча канализацияга туруктуу мүмкүндүгү бар калктын аймактар боюнча үлүшү¹

	Бардыгы			Шаар жерлери			Айыл жерлери		
	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер
2018									
Кыргыз Республикасы	31,5	18,9	35,0	64,2	40,9	69,8	13,7	9,0	15,2
Баткен облусу	9,1	3,6	11,9	23,7	13,2	28,5	3,0	-	4,6
Жалал-Абад облусу	9,0	9,9	8,6	24,4	13,6	27,7	3,9	9,1	1,1
Ысык-Көл облусу	41,4	12,1	49,4	81,8	76,6	82,4	24,9	0,0	33,4
Нарын облусу	20,4	11,4	24,4	74,0	47,2	80,6	11,4	7,7	13,1
Ош облусу	0,5	1,0	0,4	6,8	6,5	6,9	-	-	-
Талас облусу	6,0	2,7	6,9	19,3	14,3	20,0	3,7	1,8	4,2
Чүй облусу	56,8	39,1	60,1	81,4	52,4	83,5	51,3	37,9	54,1
Бишкек ш.	96,5	93,9	96,9	96,5	93,9	96,9	-	-	-
Ош ш.	25,5	6,5	35,9	25,5	6,5	35,9	-	-	-
2019									
Кыргыз Республикасы	31,5	19,9	34,4	64,4	50,2	66,9	13,2	9,0	14,4
Баткен облусу	5,9	2,9	7,3	18,8	7,9	22,3	0,5	1,5	0,0
Жалал-Абад облусу	6,2	5,7	6,3	24,7	34,2	22,7	0,0	0,0	0,0
Ысык-Көл облусу	30,5	12,8	36,2	67,2	56,2	69,4	15,3	1,9	20,4
Нарын облусу	21,8	9,5	26,6	80,0	61,8	83,8	12,3	4,6	15,6
Ош облусу	1,7	7,5	0,8	9,1	3,2	10,2	1,1	7,9	0,0
Талас облусу	6,2	6,1	6,3	18,5	15,4	19,1	4,1	4,0	4,1
Чүй облусу	63,3	39,3	68,7	87,2	60,4	88,3	57,6	38,4	63,0
Бишкек ш.	96,1	96,0	96,1	96,1	96,0	96,1	-	-	-
Ош ш.	30,9	10,1	36,3	30,9	10,1	36,3	-	-	-
2020									
Кыргыз Республикасы	34,4	21,1	38,9	67,8	54,4	70,8	15,6	9,5	18,2
Баткен облусу	4,8	3,1	5,8	16,6	12,4	18,3	0,0	0,0	0,0
Жалал-Абад облусу	6,0	3,3	7,5	23,9	17,5	26,4	0,0	0,0	0,0
Ысык-Көл облусу	51,2	22,0	62,5	83,8	67,6	87,5	37,1	10,7	49,6
Нарын облусу	27,2	16,1	33,6	82,2	58,1	86,5	18,1	13,5	21,3
Ош облусу	0,9	0,4	1,1	3,3	5,7	2,8	0,7	0,0	0,9
Талас облусу	7,9	8,6	7,7	23,9	23,2	24,1	5,0	4,6	5,1
Чүй облусу	64,7	40,0	73,2	86,7	56,0	89,2	59,3	39,0	68,0
Бишкек ш.	97,7	100,0	97,2	97,7	100,0	97,2	-	-	-
Ош ш.	46,7	18,0	51,7	46,7	18,0	51,7	-	-	-

	Бардыгы			Шаар жерлери			Айыл жерлери		
	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер
2021									
Кыргыз Республикасы	40,0	33,4	43,3	71,5	66,5	74,0	21,3	13,7	25,1
Баткен облусу	5,7	4,2	6,8	19,1	15,7	21,0	0,0	0,0	0,0
Жалал-Абад облусу	9,0	9,2	8,8	30,7	30,9	30,6	0,0	0,0	0,0
Ысык-Көл облусу	66,3	39,1	83,1	84,8	72,4	91,0	58,1	27,1	79,2
Нарын облусу	23,5	10,8	31,6	73,7	55,5	78,9	15,3	6,9	21,3
Ош облусу	9,8	7,1	10,6	16,7	7,5	20,4	9,2	7,1	9,9
Талас облусу	9,4	4,9	10,8	27,1	14,5	32,6	6,2	2,5	7,3
Чүй облусу	70,5	50,5	77,8	88,6	48,3	92,9	66,1	50,6	73,1
Бишкек ш.	98,4	97,5	98,9	98,4	97,5	98,9	-	-	-
Ош ш.	63,9	62,1	64,6	63,9	62,1	64,6	-	-	-
2022									
Кыргыз Республикасы	42,6	34,1	47,1	73,9	68,4	76,9	24,5	13,5	30,1
Баткен облусу	8,1	6,0	10,2	27,0	25,0	28,4	0,5	0,0	1,0
Жалал-Абад облусу	10,7	9,8	11,5	34,8	35,4	34,4	1,1	0,0	2,2
Ысык-Көл облусу	82,0	66,2	89,4	93,0	86,7	95,9	77,8	58,6	87,0
Нарын облусу	29,8	17,1	39,8	68,1	36,4	82,2	23,7	15,1	31,1
Ош облусу	9,7	1,1	12,2	13,5	7,7	17,4	9,4	0,0	11,9
Талас облусу	8,6	3,5	10,4	25,7	16,6	30,7	5,5	0,0	7,2
Чүй облусу	69,9	44,5	79,1	89,4	65,7	92,8	65,5	42,5	75,3
Бишкек ш.	99,1	99,1	99,1	99,1	99,1	99,1	-	-	-
Ош ш.	64,8	59,0	67,2	64,8	59,0	67,2	-	-	-

¹ Үй чарбаларынын бюджетинин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

9.20-таблица: Ичүүчү суунун коопсуз булагына туруктуу мүмкүндүгү бар калктын аймактар боюнча үлүшү¹

	Бардыгы			Шаар жерлери			Айыл жерлери		
	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер
2018									
Кыргыз Республикасы	91,8	90,9	95,0	99,3	99,3	99,2	87,8	86,1	93,1
Баткен облусу	83,6	81,9	87,0	96,0	95,8	96,5	78,5	75,9	83,5
Жалал-Абад облусу	86,4	83,0	93,6	100,0	100,0	100,0	81,9	76,3	92,2
Ысык-Көл облусу	96,0	95,6	97,6	100,0	100,0	100,0	94,4	93,5	97,2
Нарын облусу	96,3	96,7	95,5	100,0	100,0	100,0	95,7	96,0	95,1
Ош облусу	83,2	81,5	92,7	100,0	100,0	100,0	81,8	80,3	91,3
Талас облусу	99,4	99,2	100,0	100,0	100,0	100,0	99,2	99,0	100,0
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	96,5	95,6	98,1	96,5	95,6	98,1	-	-	-
2019									
Кыргыз Республикасы	94,1	95,6	93,7	99,4	99,3	99,4	91,1	94,3	90,2
Баткен облусу	81,0	78,8	82,1	97,7	93,4	99,0	74,2	74,8	73,9
Жалал-Абад облусу	88,7	95,9	86,0	99,1	100,0	98,9	85,3	95,1	81,1
Ысык-Көл облусу	96,3	98,0	95,7	100,0	100,0	100,0	94,7	97,5	93,7
Нарын облусу	96,8	95,0	97,5	100,0	100,0	100,0	96,3	94,6	97,0
Ош облусу	92,4	100,0	91,2	100,0	100,0	100,0	91,8	100,0	90,5
Талас облусу	99,3	100,0	99,2	100,0	100,0	100,0	99,2	100,0	99,0

	Бардыгы			Шаар жерлери			Айыл жерлери		
	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	97,8	100,0	97,2	97,8	100,0	97,2	-	-	-
2020									
Кыргыз Республикасы	94,1	95,9	93,4	99,6	99,4	99,7	91,0	94,7	89,4
Баткен облусу	86,9	87,8	86,4	96,0	94,1	96,8	83,1	85,8	81,6
Жалал-Абад облусу	87,0	93,3	83,2	99,1	100,0	98,8	82,9	91,8	77,0
Ысык-Көл облусу	96,3	98,6	95,4	100,0	100,0	100,0	94,7	98,2	93,0
Нарын облусу	97,8	98,1	97,7	100,0	100,0	100,0	97,5	98,0	97,1
Ош облусу	90,7	96,3	89,4	100,0	100,0	100,0	89,9	95,9	88,5
Талас облусу	99,7	100,0	99,6	100,0	100,0	100,0	99,6	100,0	99,6
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
2021									
Кыргыз Республикасы	95,1	95,6	94,8	99,7	99,1	99,7	92,4	93,6	91,8
Баткен облусу	88,2	87,2	88,9	95,6	91,0	98,2	85,1	85,9	84,5
Жалал-Абад облусу	92,2	93,5	91,3	100,0	100,0	100,0	89,0	90,7	87,7
Ысык-Көл облусу	96,8	95,4	97,7	100,0	100,0	100,0	95,4	93,7	96,5
Нарын облусу	97,7	97,0	98,1	100,0	100,0	100,0	97,3	96,7	97,7
Ош облусу	90,2	94,7	88,8	100,0	100,0	100,0	89,4	94,2	87,9
Талас облусу	99,7	100,0	99,5	100,0	100,0	100,0	99,6	100,0	99,5
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
2022									
Кыргыз Республикасы	96,3	96,1	96,5	99,6	99,4	99,8	94,4	94,2	94,6
Баткен облусу	88,3	85,3	91,1	96,0	91,3	99,2	85,2	83,4	87,0
Жалал-Абад облусу	93,9	96,9	91,2	99,3	100,0	98,7	91,7	95,7	88,1
Ысык-Көл облусу	98,2	100,0	97,3	100,0	100,0	100,0	97,4	100,0	96,2
Нарын облусу	98,0	98,3	97,7	100,0	100,0	100,0	97,6	98,1	97,2
Ош облусу	93,6	90,5	94,5	100,0	100,0	100,0	93,1	89,0	94,2
Талас облусу	99,6	100,0	99,5	100,0	100,0	100,0	99,6	100,0	99,4
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-

¹ Үй чарбаларынын бюджетинин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

9.21-таблица: 2022-жылдагы аймактар боюнча жашаган жерине жараша тапкандылардан арылуу¹

(пайыз менен)

	Бардыгы	Шаар жерлери	Айыл жери
Кыргыз Республикасы	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	48,6	80,8	28,4
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	20,2	16,1	22,8
Өрттөө	22,9	2,8	35,5
Көмүү	8,3	0,4	13,3
Баткен облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-

	Бардыгы	Шаар жерлери	Айыл жери
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	11,4	26,0	4,3
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	44,0	62,2	35,0
Өрттөө	25,7	9,5	33,6
Көмүү	18,9	2,2	27,1
Жалал-Абад облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	30,8	50,1	21,1
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	44,4	47,2	43,0
Өрттөө	20,1	2,7	28,9
Көмүү	4,6	0,0	6,9
Ысык-Көл облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	54,7	89,2	40,4
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	20,2	10,4	24,3
Өрттөө	23,9	0,4	33,6
Көмүү	1,2	0,0	1,7
Нарын облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	28,5	43,3	26,5
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	45,6	41,0	46,2
Өрттөө	25,9	15,6	27,3
Көмүү	-	-	-
Ош облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	34,2	54,8	32,7
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	10,0	21,5	9,2
Өрттөө	31,0	17,2	32,0
Көмүү	24,9	6,6	26,2
Талас облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	6,1	32,3	0,5
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	27,3	51,7	22,0
Өрттөө	54,1	15,9	62,3
Көмүү	12,5	0,0	15,2
Чүй облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	52,4	96,7	41,8
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	8,3	0,4	10,2
Өрттөө	36,5	2,9	44,6
Көмүү	2,8	0,0	3,4
Бишкек ш.	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	99,5	99,5	-
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	0,5	0,5	-
Өрттөө	-	-	-
Көмүү	-	-	-
Ош ш.	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-

	Бардыгы	Шаар жерлери	Айыл жери
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	82,8		82,8
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	13,7		13,7
Өрттөө	3,6		3,6
Көмүү	-		-

¹ Үй чарбаларынын бюджетинин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

9.22-таблица: Дем алуу органдарынын аймактар боюнча оорулары

(учурлар)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	593 804	531 940	406 435	596 442	687 141
Баткен облусу	29 488	26 479	21 289	26 554	28 310
Жалал-Абад облусу	80 993	65 822	54 848	81 683	98 503
Ысык-Көл облусу	37 908	33 686	38 588	45 015	51 148
Нарын облусу	19 485	16 363	13 967	21 257	24 359
Ош облусу	50 916	50 428	34 028	57 763	58 870
Талас облусу	10 234	9 293	9 584	12 294	14 013
Чүй облусу	98 542	82 024	62 609	104 316	129 245
Бишкек ш.	230 967	216 876	152 512	217 211	253 757
Ош ш.	32 512	28 632	16 655	27 789	26 851
Кыргыз Республикасынын Саламаттыкты сактоо министрлигинин республикалык мекемелери	2 759	2 337	2 355	2 560	2 085

9.23-таблица: Аймактар боюнча курч ичеги инфекциясы оорулары

(учурлар)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	31 488	32 866	11 039	21 924	33 353
Баткен облусу	3 602	3 591	1 655	3 109	3 490
Жалал-Абад облусу	6 877	7 349	2 824	5 247	7 017
Ысык-Көл облусу	2 377	2 971	875	1 830	2 322
Нарын облусу	1 334	1 563	458	1 121	1 242
Ош облусу	4 638	4 335	1 404	3 445	4 831
Талас облусу	1 544	1 607	410	716	1 040
Чүй облусу	5 094	5 050	1 635	2 955	3 997
Бишкек ш.	4 950	5 339	1 542	2 748	8 362
Ош ш.	1 072	1 061	236	753	1 052

9.24-таблица: Калктуу пункттардагы жашыл бак-дарактардын жана массивдердин аянты¹

(1000 адамга эсептегенде, гектар)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6
Баткен облусу	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4
Жалал-Абад облусу	0,9	0,8	0,8	0,8	0,9
Ысык-Көл облусу	0,4	0,4	0,4	0,6	0,6
Нарын облусу	1,9	1,9	1,8	1,9	2,1
Ош облусу	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
Талас облусу	0,8	0,7	0,7	0,8	0,9
Чүй облусу	2,1	2,0	1,9	1,9	2,3
Бишкек ш.	4,7	4,7	4,6	4,4	4,3
Ош ш.	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3

¹ Маалыматтарды кайра эсептөөнүн эсебинен айрым индикаторлор жаңыртулды

9.25-таблица: Электр энергияга кеткен чыгымдардын адам башына эсептелген орточо үлүшү*(пайыз менен)*

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	3,1	3,1	3,2	2,8	2,6
Баткен облусу	2,5	2,0	2,7	2,4	2,2
Жалал-Абад облусу	3,6	2,5	3,7	3,5	3,4
Ысык-Көл облусу	3,5	3,3	3,0	2,5	2,2
Нарын облусу	3,3	2,7	2,8	2,7	2,5
Ош облусу	2,1	2,2	2,5	2,0	1,8
Талас облусу	5,6	4,1	5,3	4,8	4,4
Чүй облусу	3,4	3,7	3,2	2,9	2,8
Бишкек ш.	3,3	4,5	3,4	3,0	2,6
Ош ш.	3,3	3,4	3,4	2,7	2,3

9.26-таблица: Жылуулук энергиясына кеткен чыгымдардын адам башына эсептелген орточо үлүшү*(пайыз менен)*

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5
Баткен облусу	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Жалал-Абад облусу	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Ысык-Көл облусу	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Нарын облусу	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2
Ош облусу	-	-	0,0	0,0	0,0
Талас облусу	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Чүй облусу	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4
Бишкек ш.	1,6	2,1	1,8	1,8	1,6
Ош ш.	0,9	0,9	0,9	0,7	0,8

9.27-таблица: Жаратылыш газына кеткен чыгымдардын адам башына эсептелген орточо үлүшү*(пайыз менен)*

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8
Баткен облусу	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Жалал-Абад облусу	0,3	0,2	0,3	0,4	0,3
Ысык-Көл облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Нарын облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ош облусу	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3
Талас облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Чүй облусу	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6
Бишкек ш.	2,5	3,5	3,0	2,7	2,8
Ош ш.	1,3	1,3	1,2	1,0	1,1

9.28-таблица: Катуу отунга кеткен чыгымдардын адам башына эсептелген орточо үлүшү*(пайыз менен)*

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	3,8	3,8	3,7	3,8	4,1
Баткен облусу	5,9	4,1	5,2	4,6	5,8
Жалал-Абад облусу	2,6	1,8	2,1	2,3	2,9
Ысык-Көл облусу	3,0	2,5	2,6	2,7	3,7
Нарын облусу	5,7	5,3	5,7	6,7	5,4
Ош облусу	5,5	7,5	7,5	7,4	7,9
Талас облусу	4,6	4,4	5,2	5,9	6,5
Чүй облусу	5,0	4,7	3,9	3,9	4,1
Бишкек ш.	1,2	0,7	0,6	0,5	0,4
Ош ш.	2,5	2,4	2,8	2,4	2,6

4-блок. Экономикалык мүмкүнчүлүктөр жана таасир этүү саясаты

9.29-таблица: Экологиялык товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн өндүрүлүшү

	2018	2019	2020	2021	2022
ИДПдагы туристтик ишмердик чөйрөсүнүн үлүшү, пайыз менен	5,0	4,4	2,9	3,2	3,6 ¹
Туристтик кызмат көрсөтүүлөрдүн экспорту, млн. АКШ доллары	453,4	613,1	120,4	142,4	696,4
Туристтик кызмат көрсөтүүлөрдүн импорту, млн. АКШ доллары	275,5	379,8	78,7	60,7	195,3
Эс алгандардын саны, миң адам	1 380,4	1 778,9	463,9	1 337,5	1 970,9
уюштурулган сектордо	749,9	809,6	254,9	662,0	1 133,9
уюштурулбаган сектордо	630,5	969,3	209,0	675,5	837,0

¹Алдын ала маалыматтар.

9.30-таблица: Айлана-чөйрөнү коргоого негизги капиталга инвестициянын аймактар боюнча үлүшү

(сальмдардын жалпы суммасы, пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	0,9	3,4	1,0	1,3	1,3
Баткен облусу	4,3	0,7	0,1	0,2	0,1
Жалал-Абад облусу	0,2	0,1	0,0	0,3	2,3
Ысык-Көл облусу	3,2	18,9	4,1	6,9	3,3
Нарын облусу	0,0	0,3	0,0	-	0,1
Ош облусу	0,7	3,6	0,6	0,2	0,2
Талас облусу	0,8	0,1	0,9	0,5	4,0
Чүй облусу	0,7	0,3	0,1	0,2	1,0
Бишкек ш.	0,2	0,2	0,4	0,4	0,5
Ош ш.	-	-	-	-	-

9.31-таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары

(млн. сом)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	1 296,1	5 469,0	1 263,8	1 556,7	1 842,9
Баткен облусу	128,7	28,3	3,3	14,0	6,4
Жалал-Абад облусу	37,0	27,2	5,0	67,8	720,5
Ысык-Көл облусу	799,4	4 946,0	989,0	1 243,3	657,0
Нарын облусу	1,8	17,0	1,2	-	5,7
Ош облусу	54,3	248,4	29,3	11,2	19,5
Талас облусу	19,3	9,1	43,2	13,2	97,4
Чүй облусу	136,8	59,6	17,1	31,1	138,5
Бишкек ш.	118,8	133,3	175,7	176,1	197,9
Ош ш.	-	-	-	-	-

9.32-таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын тазалоочу курулмаларга кеткен чыгымдары

(млн. сом)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	341,5	4 892,1	388,0	616,5	841,2
Баткен облусу	0,0	0,0	-	0,1	-
Жалал-Абад облусу	3,5	4,8	5,0	8,0	16,4
Ысык-Көл облусу	172,4	4 518,3	157,8	418,4	515,1
Нарын облусу	-	0,0	-	-	-
Ош облусу	2,6	219,9	2,4	2,0	1,5

	2018	2019	2020	2021	2022
Талас облусу	-	-	39,6	0,0	89,5
Чүй облусу	44,1	15,8	7,5	11,9	20,7
Бишкек ш.	118,8	133,3	175,7	176,1	197,9
Ош ш.	-	-	-	-	-

9.33-таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын жерлерди коргоого жана сарамжалдуу пайдаланууга кеткен чыгымдары

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	954,7	567,0	875,7	940,1	983,3
Баткен облусу	128,7	28,3	3,3	13,9	6,4
Жалал-Абад облусу	33,5	22,5	-	59,8	700,8
Ысык-Көл облусу	627,0	417,8	831,2	824,9	134,7
Нарын облусу	1,8	17,0	1,2	-	5,7
Ош облусу	51,7	28,4	26,9	9,2	18,0
Талас облусу	19,3	9,1	3,6	13,1	-
Чүй облусу	92,6	43,8	9,5	19,2	117,8
Бишкек ш.	-	-	-	-	-
Ош ш.	-	-	-	-	-

(млн. сом)

9.34-таблица: Токойду калыбына келтирүү үчүн күнүмдүк чыгымдар

	2018	2019	2020	2021	2022
Токойду калыбына келтирүү үчүн учурдагы чыгымдар	38 915,4	30 933,4	23 638,9	35 957,5	528 773,6
анын ичинде:					
токой өсүмдүктөрүн себүү жана отургузуу андарга, коктуларга жана кумдарга ж.б. чарба жүргүзүүгө ылайыксыз жерлерге токой өсүмдүктөрүн отургузуу	28 570,0	28 008,4	20 376,3	32 398,0	526 201,1
жайыт жерлеринде коргоочу токой өсүмдүктөрүн отургузуу	1 988,1	474,4	222,6	345,5	431,7
токойлордун табигый жаңырышына көмөк көрсөтүү	2 345,7	348,4	264,0	482,0	745,3
талаа коргоочу токой тилкелерин жаратуу	2 815,3	1 676,9	2 319,7	2 669,4	1 389,9
	3 196,3	425,3	456,3	62,6	5,6

(миң. сом)

9.35-таблица: Өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактарынын финансылык келип түшүүлөрү жана кирешелери

	2018	2019	2020	2021	2022
Мамлекеттик жаратылыш коруктары					
Финансылык келип түшүүлөрдүн бардыгы, кирешелер бардыгы:	1 971,6	5 711,7	258,1	4 945,9	5 551,3
анын ичинде:					
грант түрүндөгү эл аралык программалардан жана долбоорлордон	-	-	-	-	-
Республикалык жаратылышты коргоо жана токой тармагын өнүктүрүү фондунун каражаттарынан	1 633,2	2 589,9	55,0	1 119,8	-
жерлерин ижарага берүүдөн	36,0	8,4	37,1	-	177,4
жайыттарды, чабыктарды, орнотмолорду, бал челектерди, боз үйлөрдү жана туристтерди тейлөө үчүн башка жеңил конструкцияларды ижарага берүүдөн	63,4	683,0	19,1	-	-
					-

(миң. сом)

	2018	2019	2020	2021	2022
отургузулуучу материалдары, көчөттөрдү, сувенирлерди, экологиялык таза тамак-аш продуктуларын жана башкаларды сатуудан	66,9	-	66,9	34,7	-
ӨКЖАнын, жаратылыш музейлеринин, визит борборлордун аймактарына келүүлөрдөн түшүүлөр	172,1	2 430,4	80,0	3 651,5	5 373,9
Келүүчүлөрдүн саны, адам	19 794	18 547	19 651	30 289	46 502
Мамлекеттик жаратылыш парктары					
Финансылык келип түшүүлөрдүн бардыгы, кирешелер бардыгы:	16 325,1	18 653,4	12 715,8	10 267,6	15 391,1
анын ичинде:					
кайрымдуулук курмандыктарынан жана жеке жактардын жана уюмдардын салымдары	-	-	-	-	-
Республикалык жаратылышты коргоо жана токой тармагын өнүктүрүү фондунун каражаттарынан	399,0	251,8	-	-	428,0
жерлерин ижарага берүүдөн	1 743,2	1 426,1	1 656,1	3 549,1	5 447,7
жайыттарды, чабыктарды, орнотмолорду, бал челектерди, боз үйлөрдү жана туристтерди тейлөө үчүн башка жеңил конструкцияларды ижарага берүүдөн	1 512,0	1 284,4	2 015,9	-	-
көмөкчү чарбанын продукциясын сатуу	-	-	-	955,1	836,0
отургузулуучу материалдары, көчөттөрдү, сувенирлерди, экологиялык таза тамак-аш продуктуларын жана башкаларды сатуудан	2 130,0	2 248,0	1 079,9	1 948,0	2 393,5
ӨКЖАнын, жаратылыш музейлеринин, визит борборлордун аймактарына келүүлөрдөн түшүүлөр	10 540,9	13 443,1	7 963,9	3 815,4	6 285,9
Келүүчүлөрдүн саны, адам	40 946	51 302	38 835	58 388	74 939

5-блок. Социалдык-экономикалык контекст жана өсүүнүн мүнөздөмөсү

9.36-таблица: Экономикалык өсүш жана эмгек өндүрүмдүүлүгү

	2018	2019	2020	2021	2022
ИДП калктын адам башына:					
сом	93 835,7	99 240,6 ¹	95 098,42 ¹	114 265,3 ¹	139 212,5 ^{1,2}
АКШ доллары	1 363,9	1 421,8 ¹	1 230,3 ¹	1 350,7 ¹	1 655,3 ^{1,2}
Эмгектин өндүрүмдүүлүгү, пайыз менен	103,6	102,9	91,9	101,5	...

¹ Маалыматтар 2008-жылдагы Улуттук эсептер системасынын эл аралык стандартына ылайык эсептелген.

² Алдын-ала маалыматтар.

9.37-таблица: 15 жана андан улуу жаш курактагы калктын жумуштуулугунун аймактар, жашаган жери жана жынысы боюнча деңгээли¹

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>(пайыз менен)</i>					
Бардык калк					
Кыргыз Республикасы	56,2	57,0	56,6	57,1	57,1
Баткен облусу	52,9	51,4	48,9	49,8	49,1
Жалал-Абад облусу	45,4	47,7	47,7	47,5	50,4
Ысык-Көл облусу	49,4	48,8	48,8	50,6	48,9
Нарын облусу	47,7	48,0	47,6	48,9	49,1
Ош облусу	66,5	70,3	70,7	70,1	68,7
Талас облусу	65,4	62,8	64,4	65,2	66,7
Чүй облусу	54,0	53,5	52,2	53,5	52,1
Бишкек ш.	63,5	63,2	62,7	63,6	64,0
Ош ш.	51,7	52,0	51,5	51,4	52,6
Шаар калкы					
Кыргыз Республикасы	58,2	58,6	58,1	58,9	59,1
Баткен облусу	55,1	55,3	52,7	54,9	54,7

	2018	2019	2020	2021	2022
Жалал-Абад облусу	52,0	55,0	55,8	55,1	56,6
Ысык-Көл облусу	50,8	51,6	51,5	53,5	54,1
Нарын облусу	53,8	50,4	48,1	49,7	51,7
Ош облусу	55,6	57,7	56,9	60,1	56,4
Талас облусу	60,2	60,9	59,9	59,4	61,5
Чүй облусу	56,0	55,7	55,7	56,3	54,4
Бишкек ш.	63,5	63,2	62,7	63,6	64,0
Ош ш.	51,7	52,0	51,5	51,4	52,6
Айыл калкы					
Кыргыз Республикасы	55,0	56,1	55,7	56,1	56,0
Баткен облусу	52,2	50,2	47,8	48,2	47,5
Жалал-Абад облусу	43,5	45,6	45,4	45,4	48,1
Ысык-Көл облусу	48,9	47,7	47,7	49,4	46,8
Нарын облусу	46,7	47,6	47,6	48,8	48,7
Ош облусу	67,5	71,3	71,9	70,9	69,7
Талас облусу	66,4	63,1	65,2	66,3	67,7
Чүй облусу	53,6	53,0	51,4	52,9	51,6
Эркектер					
Кыргыз Республикасы	71,1	71,9	70,9	72,5	71,8
Баткен облусу	69,4	69,8	68,2	70,4	68,5
Жалал-Абад облусу	60,8	62,6	62,0	62,3	64,9
Ысык-Көл облусу	65,1	63,8	62,6	66,5	60,9
Нарын облусу	67,6	66,9	67,5	68,2	67,5
Ош облусу	83,3	85,3	83,9	86,1	85,2
Талас облусу	76,7	74,9	74,5	75,0	76,4
Чүй облусу	69,2	68,8	67,3	68,5	66,7
Бишкек ш.	71,6	73,4	72,5	74,3	73,5
Ош ш.	74,8	75,0	75,2	75,2	75,4
Аялдар					
Кыргыз Республикасы	41,9	42,7	43,0	42,4	43,1
Баткен облусу	35,9	32,5	29,2	28,6	29,2
Жалал-Абад облусу	30,1	32,9	33,5	32,9	35,9
Ысык-Көл облусу	34,2	34,1	35,4	35,1	37,3
Нарын облусу	27,2	28,4	27,1	28,9	30,1
Ош облусу	49,7	55,1	57,4	53,9	52,0
Талас облусу	53,9	50,5	54,0	55,2	56,8
Чүй облусу	39,7	39,1	37,9	39,4	38,4
Бишкек ш.	56,9	54,9	54,6	54,8	56,2
Ош ш.	31,2	31,6	30,5	30,2	32,2

¹Үй чарбалардын бюджетинин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

9.38-таблица: Эмгекке жөндөмдүү калктын орточо айлык эмгек акысынын жашоо минимумуна болгон катышы

(пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	306,6	321,0	315,5	274,6	330,7
Баткен облусу	219,1	233,9	227,8	191,8	262,1
Жалал-Абад облусу	254,3	276,4	274,6	235,5	296,3
Ысык-Көл облусу	436,0	453,6	480,9	459,5	456,7
Нарын облусу	281,3	302,8	305,0	257,2	331,0
Ош облусу	181,8	205,8	206,2	179,0	259,8
Талас облусу	252,1	268,7	289,5	252,7	338,8
Чүй облусу	271,2	289,2	281,7	239,3	282,4
Бишкек ш.	385,4	389,2	375,2	324,7	376,0
Ош ш.	243,9	271,5	264,6	220,3	295,2

9.39-таблица: Жалпы жумушсуздуктун аймактар боюнча деңгээли¹

(пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	6,2	5,5	5,8	5,3	4,9
Баткен облусу	9,0	8,2	7,4	6,6	6,1
Жалал-Абад облусу	6,2	5,5	11,0	11,8	10,8
Ысык-Көл облусу	8,4	7,9	7,4	6,3	5,5
Нарын облусу	8,8	8,3	7,3	6,3	5,8
Ош облусу	4,2	3,5	2,6	1,9	1,5
Талас облусу	2,5	2,5	2,6	2,6	2,3
Чүй облусу	7,3	6,6	6,1	5,3	4,6
Бишкек ш.	6,6	5,9	5,0	4,1	4,0
Ош ш.	3,0	2,5	2,8	2,8	2,6

¹Үй чарбасынын жана жумушчу күчүнүн бюджетинин интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

9.40-таблица: 2022 жылдагы жакырчылыктын аймактар боюнча деңгээли

(пайыз менен)

	Бардыгы	Шаар жери	Айыл жери
Кыргыз Республикасы	33,2	34,0	32,6
Баткен облусу	48,5	40,9	51,6
Жалал-Абад облусу	47,1	45,4	47,9
Ысык-Көл облусу	31,2	30,8	31,4
Нарын облусу	42,0	29,3	44,1
Ош облусу	19,9	39,1	18,4
Талас облусу	23,9	33,5	22,2
Чүй облусу	26,1	12,0	29,3
Бишкек ш.	35,7	35,7	-
Ош ш.	26,6	26,6	-

9.41-таблица: Калктын аймактар боюнча жыштыгы

(жылдын аягына карата, адам)

	2018	2019	2020	2021 ¹	2022 ¹
Кыргыз Республикасы	32	33	33	34	35
Баткен облусу	31	32	32	33	34
Жалал-Абад облусу	36	37	37	38	39
Ысык-Көл облусу	11	12	12	12	12
Нарын облусу	6	6	6	7	7
Ош облусу	46	47	48	49	50
Талас облусу	23	23	24	24	24
Чүй облусу	47	48	48	49	53
Бишкек ш.
Ош ш.

¹ Кыргыз Республикасынын 2022-жылдагы эл жана турак жай фондун каттоонун маалыматтарын эске алуу менен.

9.42-таблица: Эмгекке жөндөмдүү калктын оорчулуктарынын аймактар боюнча коэффициенти

(жылдын аягына, эмгекке жөндөмдүү курактагы 1000 адамга карата)

	2018	2019	2020	2021 ¹	2022 ¹
Кыргыз Республикасы	726	743	752	760	769
Баткен облусу	754	775	786	795	907
Жалал-Абад облусу	723	736	742	747	889
Ысык-Көл облусу	747	753	755	755	816
Нарын облусу	784	782	773	763	769
Ош облусу	760	772	776	773	879
Талас облусу	821	818	811	803	878
Чүй облусу	739	761	774	788	784
Бишкек ш.	638	664	684	706	480
Ош ш.	654	700	735	782	644

¹ Кыргыз Республикасынын 2022-жылдагы эл жана турак жай фондун каттоонун маалыматтарын эске алуу менен.

9.43-таблица: Жыныс жана аймактар боюнча төрөлгөндөгү өмүрдүн күтүлүүчү узактыгы

(курактын саны)

	2018	2019	2020	2021	2022
		Экөө тен			
Кыргыз Республикасы	71,3	71,5	71,7	71,8	71,9
Баткен облусу	71,1	71,2	71,3	71,4	71,5
Жалал-Абад облусу	71,3	71,4	71,5	71,7	71,7
Ысык-Көл облусу	69,0	69,1	69,2	69,3	69,4
Нарын облусу	68,6	68,7	68,8	68,9	69,0
Ош облусу	71,6	71,8	72,0	72,0	72,1
Талас облусу	70,4	70,5	70,7	70,8	70,9
Чүй облусу	69,8	69,9	70,1	70,3	70,4
Бишкек ш.	74,4	74,6	74,8	75,0	75,1
Ош ш.	67,9	68,0	68,1	68,2	68,3
		Эркек балдар			
Кыргыз Республикасы	67,4	67,6	67,8	67,9	68,0
Баткен облусу	68,6	68,7	68,9	69,0	69,1
Жалал-Абад облусу	68,0	68,2	68,3	68,4	68,6
Ысык-Көл облусу	64,3	64,4	64,5	64,6	64,7
Нарын облусу	64,3	64,4	64,5	64,6	64,8
Ош облусу	68,6	68,7	68,9	69,1	69,2
Талас облусу	66,4	68,3	66,6	66,7	66,8
Чүй облусу	65,5	65,4	65,9	66,0	66,2
Бишкек ш.	69,7	69,9	70,1	70,1	70,3
Ош ш.	64,0	68,2	64,4	64,5	64,7
		Кыздар			
Кыргыз Республикасы	75,6	75,8	76,0	76,1	76,3
Баткен облусу	73,7	69,8	73,9	74,0	74,1
Жалал-Абад облусу	75,0	64,2	75,2	75,4	75,7
Ысык-Көл облусу	74,3	74,5	74,6	74,7	74,8
Нарын облусу	73,9	74,1	74,2	74,3	74,4
Ош облусу	75,1	75,3	75,4	75,5	75,6
Талас облусу	75,0	75,1	75,3	75,4	75,6
Чүй облусу	74,5	74,6	74,8	74,9	75,0
Бишкек ш.	78,8	79,0	79,1	79,2	79,4
Ош ш.	72,6	72,7	72,8	72,9	73,0

9.44-таблица: Өсүүнүн жалпы мүнөздөмөсү (кошумча индикаторлор)

	2018	2019	2020	2021	2022
Ички дүң продукт, млн. сом	569 385,6	654 015,2 ¹	639 688,6 ¹	782 854,3 ¹	971 034,9 ^{1,2}
ИДПнын өсүү темпи, мурунку жылга карата пайыз менен	103,8	104,6	92,9	105,5	106,3 ²
ИДПнын дефлятору, мурунку жылга карата пайыз менен	103,4	103,9	105,3	116,0	116,7 ²
ИДПнын экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча түзүмү, пайыз менен					
Айыл чарбасы, аңчылык жана токой чарбасы, балык уулоочулук жана балык өстүрүүчүлүк	11,7	10,4	12,2	12,4	10,9 ²
Энергетикасыз өнөр жай	15,7	16,8	16,0	15,7	13,8 ²
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	2,8	2,0	3,1	1,6	1,4 ²
Курулуш	9,0	8,9	9,3	7,3	7,0 ²
Кызмат көрсөтүүлөр	46,6	50,4	50,7	51,1	52,5 ²
Пайдалануу боюнча ИДПнын түзүмү пайыз менен					
Акыркы керектөө үчүн чыгымдар	99,7	93,0	94,8	102,1	97,1 ²
Дүн жыйым	36,0	34,4	25,0	26,5	33,0 ²
Негизги капиталдын дүн жыйымы	31,6	30,0	25,9	24,1	21,8 ²
Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн таза экспорту	-35,7	-27,5	-19,8	-28,6	-59,9 ²

	2018	2019	2020	2021	2022
Тышкы соода жүгүртүү, млн. АКШ					
доллары	7 128,8	6 975,1	5 692,0	8 332,4	12 057,9
анын ичинде:					
экспорт	1 836,8	1 986,1	1 973,2	2 752,2	2 254,7
импорт	5 292,0	4 989,0	3 718,8	5 580,2	9 803,2

¹ Маалыматтар 2008-жылдагы Улуттук эсептер системасынын эл аралык стандартына ылайык эсептелген.

² Алдын ала маалыматтар.

9.45-таблица: Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын аймактар боюнча индекси

(мурунку жылга карата пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	101,5	101,1	106,3	111,9	113,9
Баткен облусу	100,2	102,5	107,9	113,1	113,6
Жалал-Абад облусу	101,3	101,6	106,1	114,6	114,6
Ысык-Көл облусу	102,3	102,9	106,2	111,0	112,3
Нарын облусу	103,2	102,0	106,3	113,5	117,0
Ош облусу	107,2	101,3	105,3	110,8	109,4
Талас облусу	101,6	100,8	108,1	112,0	112,6
Чүй облусу	101,6	100,6	106,0	112,9	112,1
Бишкек ш.	100,7	100,9	106,9	111,8	114,8
Ош ш.	102,7	100,9	103,8	110,5	113,0

9.46-таблица: Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын аймактар боюнча индекси

(мурунку жылдын декабрына карата пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	100,5	103,1	109,7	111,2	114,7
Баткен облусу	98,2	106,3	108,4	113,7	113,9
Жалал-Абад облусу	101,0	103,3	109,9	114,9	116,0
Ысык-Көл облусу	101,8	104,1	108,4	110,9	111,8
Нарын облусу	103,7	102,5	109,4	113,0	118,4
Ош облусу	102,2	102,6	107,7	110,7	108,7
Талас облусу	100,4	102,6	111,8	111,4	112,8
Чүй облусу	99,7	102,6	111,4	109,5	113,3
Бишкек ш.	100,2	103,0	110,4	111,0	115,3
Ош ш.	101,0	102,3	106,9	110,0	115,7

Методологиялык түшүндүрмөлөр

Атмосфераны булгоочулар – жогорку концентрацияларда адамдарга, жаныбарларга, өсүмдүктөргө же материалдарга жагымсыз таасир көрсөтүүгө жөндөмдүү келген абанын курамындагы заттар. Алардын санына катуу жана суюк бөлүкчөлөр, газдар же алардын айкалышуулары кирет.

Биологиялык ар түрдүүлүк - белгилүү район үчүн мүнөздүү болгон генетикалык түрдүүлүк жана экотутумдук ар түрдүүлүктүн диапазону.

Жаратылышты коргоочу кубаттуулуктарды ишке киргизүү - жаңы курулуштун, кеңейтүүлөрдүн, реконструкциялардын жана иштеп жаткан ишканаларды техникалык кайра жабдуулардын эсебинен киргизүү.

Түр – биологиялык механизмдер менен башкарылган организмдин өзгөчөлүктөрүнүн жана өзгөчө тиби бар популяцияларынын жыйындысы.

Суу ресурстары – пайдаланылган же пайдалана турган жер алдындагы жана жер бетиндеги суулардын камы.

Суу буруу – агын суулардын бардык түрлөрүнүн түздөн-түз көлмөлөргө, жер алдындагы горизонтторго, агымсыз ойдундарга таштоолордун, ошондой эле башка ишканаларга (уюмдарга) агын сууларды берүүнүн көлөмү.

Булгоочу зыян заттардын атмосферага абага таштоолору – таштоолордун стационардык жана кыймылдуу булактарынан атмосферага булгоочу (ден соолукка же калкка, курчап турган чөйрөгө жагымсыз таасир этүүчү) заттардын келип түшүүсү. Эсеп агрегатык абал боюнча (катуулардын, газ түрүндөгүлөрдүн жана суюктардын саны) жана айрым заттар боюнча (ингредиенттер) жүргүзүлөт.

Жаратылыш булактарынан сууну алуу – сууну мындан ары да керектөө максатында жер бетиндеги көлмөлөрдөн жана жер алдындагы горизонттордон суу ресурстарын алуунун көлөмү.

Булганган агын суулар – өндүрүштүк жана тиричиликтик (коммуналдык) агуулар, жер бетиндеги суу объектилерине тазалоосуз ташталган (же толук эмес тазалоодон кийин) жана жол берилүүчү таштоолордун чегинен ашып түшкөн сандагы булгоочу заттарды камтыган агын суулар.

Коруктар – жаратылыш комплексин сактоо жана изилдөө үчүн чарбалык пайдалануудан алынган географиялык зоналар үчүн уникалдуу же эн типтүү аймактардын участоктору. Коруктардын ишмердигинин максаты баалуу жаныбарларды жана өсүмдүктөрдү калыбына келтирүү болуп саналат.

Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдар – мамлекеттин, капиталдык максаттуу салымдардын жана күндөлүк чыгымдарын жаратылышты коргоочу негизги фонддорду күтүүгө жана эксплуатациялоого киргизген максаттуу же каражаттуу жаратылышты коргоо багытындагы ишканалардын чыгымдарынын жалпы суммасы.

Табигый өсүү жыл ичинде төрөлгөндөр менен өлгөндөрдүн ортосундагы сандын ар түрдүүлүгүнө барабар. Промилледе эсептелинет.

Жоголуучу түр – жоголуу коркунучу алдында турган таксондор. Жоголуучуларга саны критикалык деңгээлге чейин олуттуу түшкөн таксондор кирет. Мындан сырткары, жоголуучуларга өлүп, акыркы 50 жыл ичинде жапайы жаратылышта кездешпеген түрлөр кирет.

Негизги капиталга инвестиция – айлана-чөйрөнү коргоого жана жаратылыш ресурстарын максаттуу пайдаланууга багытталган чыгымдар, жаңы курулушка, кеңейтүүгө, реконструкцияга, техникалык кайра жабдууга жана жартылышты коргоо багытындагы объектилерди модернизациялоого кеткен чыгымдар кирет.

Суунун сапаты – суунун физикалык, химиялык, биологиялык жана органолептикалык (даамдык) касиети.

Өлүм себептери боюнча коэффициенттери – өлгөндөрдүн көрсөтүлгөн себептери боюнча санынын калктын орточо жылдык санына күндөлүк баадагы катышы. Алар өлүмдүн жалпы коэффициенттеринен айырмаланып, калктын 1 000ине эмес, 100 000ине эсептелди.

Токой фонду – өлкөнүн аймагынын (регионунун) токой ээлеген, ошондой эле токой ээлеген, бирок токой чарбасынын керектөөлөрү үчүн багытталган (токойлордогу айдоо жерлер, чөп чабыктар, жайыттар, суулар, жолдор, токой жолдору ж.б.) бөлүгү. **Токойлуулук** – токой ээлеген аянттардын өлкөнүн жалпы аймагына болгон катышы.

Токой менен жабылган токой аянты – бак-дарактарды түзүүчү жыгач тектери менен анык ээленген аянт.

Токойду калыбына келтирүү – кыюларда, күйүп кеткен жерлерде, бош калган жерлерде, ачык жерлерде жана башка токой алдындагы мурунку аянттарда токойлорду калыбына келтирүү боюнча

иш-чараларды жүргүзүү. Токойду калыбына келтирүү токой тигүүнү, айдоону жана табигый жандандырууга көмөктөшүүнү камтыйт.

Токой пайдалануучу – бул, белгиленген тартипте мамлекеттик токой фондунун жерлерин пайдалануу укугу берилген жеке же юридикалык жак, анын ичинде чет өлкөлүктөр.

Болгон калк – каттоолордун убагында ошол аймакта болгон жана убактылуу жашаган калк. Каттоолор аралык мезгилде болгон калктын күндөлүк баалоосу каттоолордун маалыматтарынын базасында жана демографиялык окуялардын күндөлүк каттоолорунун маалыматтарынын эсеби менен жүргүзүлөт.

Улуттук парктар – жаратылыш комплекстерин сактоо үчүн түзүлгөн, табигый жана маданий ландшафтарынын жагымдуу айкалышуусунун күчүндө өзгөчө экологиялык, тарыхый жана эстетикалык баалуулугу бар жана рекреациялык, агартуучулук, илимий жана маданий максаттарда пайдаланылган аймактардын участоктору.

Абанын сапатынын нормалары – жогорулоого уруксат берилбеген регламентациялык жоболор менен жол берилген атмосфера булгоочуларынын концентрациясы.

Ченемдик-тазаланган агын суулар - тийиштүү курулмаларда тазалоодон өткөн агын суулар жана суу объекттериндеги тазалоодон кийин суунун сапатынын нормаларын бузууга алып келбеген, т.а., бул агын суулардагы булгоочу заттар бекитилген жол берилүүчү таштоолордун чегине (ЖЧТ) ылайык келиши керек.

Төрөтүн жана өлүмдүн жалпы коэффициенттери – календарлык жылдын ичинде өлгөндөрдүн санынын болгон калктын орточо жылдык санына катышы. Промилледе саналат.

Жашоонун күтүлүүчү узактыгы – адамга орточо жаш курактык өлүмдүн муунунун бардык өмүрүнүн аралыгында көрсөткүч эсептелген жылдын деңгээлинде калуу шартында төрөлгөн муундан баштап жашаган жылдарынын санын чагылдырат. Жашоонун күтүлүүчү узактыгы өлүмдүн эң адекваттуу жалпыланган мүнөздөмөсү болуп саналат.

Курчап турган чөйрө - жашоо сапатына, жашоо аракеттин шарттарына жана адамдын ден соолугунун абалына таасир этүүчү жаратылыш компоненттеринин жыйындысы. Курчап турган чөйрөнүн компоненттери атмосфера абасы, суу, топурак, кен байлыктар, жаныбарлар жана өсүмдүктөр дүйнөсү.

Азоттун оксиди (NO) – күйүүчү отундардын ичинен күймө кыймылдаткычта жогорку басымда жана температурада күйүүдө пайда болгон газ. Абада азоттун диоксидине чейин кычкылданат жана фотохимиялык тумандардын пайда болушуна түрткү болот.

Коркунучтуу (уулуу) калдыктар – коркунучтуу касиеттердин (уулуу, инфекциялык, жарылуучу, тез күйүүчү, жогорку реакциячылдыкка жөндөмдүү сыяктуу) бирине ээ болгон заттын курамында камтылган жана өз алдынча, ошондой эле башка заттар менен кошулган учурда, элдин ден-соолугу же айлана-чөйрө үчүн түздөн-түз же потенциалдуу коркунуч жарата турган санда же ошондой түрдө кездеше турган (радиоактивдүүлөрдөн башка) калдыктар. Коркунучтуу калдыктар коркунучтуулугу боюнча беш класска бөлүнөт:

- биринчи класс – өзгөчө коркунучтуу заттар (калдыктар);
- экинчи класс – жогорку деңгээлдеги коркунучтуу заттар (калдыктар);
- үчүнчү класс – орточо коркунучтуулугу менен заттар (калдыктар);
- төртүнчү класс – коркунучтуулугу азыраак заттар (калдыктар);
- бешинчи класс – дээрлик коопсуз.

Коркунучтуу (уулуу) калдыктар – уулуу заттарды камтыган, коркунучтуу касиетке ээ (уулуулук) жана курчап турган чөйрөгө жана адамдын ден соолугуна түздөн-түз же потенциалдуу коркунуч көрсөтүшү мүмкүн болгон калдыктар.

Суу ресурстарын коргоо – суу объекттерин сактоого жана калыбына келтирүүгө багытталган ишмердик.

Айлана-чөйрөнү коргоо – айлана-чөйрөнүн сапатын таштоолордун алдын алуунун же жашоо чөйрөсүндөгү булгоочу заттардын курамын төмөндөтүүнүн жардамы менен сактоого жана калыбына келтирүүгө багытталган бардык ишмердик.

Атмосфераны булгоочу газдарды тазалоо – атмосфера абасынын булгануу булагынан чыккан газ-аба аралашмаларынын курамынан атайын түзүлүштөрдүн, орнотмолордун жана жабдуулардын жардамы менен зыяндуу заттарды жок кылуу.

Агын сууларды тазалоо – агын сууларды алардын курамындагы булгоочу кошундуларды аныкталган ченемге чейин чыгаруу, жок кылуу, нейтралдаштыруу максатында иштетүү.

Аңчылык жерлери – жапайы жаныбарлардын жана канаттуулардын жашоо орду катары кызмат кылган жана аңчылык чарбасын жүргүзүү үчүн пайдаланыла турган токой, суу жана айыл чарба жерлери ээлеген жерлер.

Жайыт – жаратылыш жана эгилген чөптөр менен ээленген, малдардын жайыты үчүн ыңгайлуу жана чөп чабыкка пайдаланылбаган жер участкактору.

Айдоо жерлери (айдоо) – айыл чарба өсүмдүктөрүнө пайдалануучу систематикалык иштетилүүчү жерлер, көп жылдык чөптөрдүн жана таза түгөйлөрдүн айдоолору.

Пестициддер – өсүмдүктөрдүн жана жаныбарлардын зыянкечтеринин жана зыяндуу түрлөрүнүн санынын пайда болушунун алдын алуу, жок кылуу же жөнгө салуу үчүн колдонулган бардык заттар же заттардын аралашмасы.

Жер бетиндеги суулар – ачык абада жайгашкан бардык суу объекттери, анын ичинде дарыялар, көлдөр, суу сактагычтар ж.б.

Жер алдындагы суулар – жер бетинин деңгээлинен төмөн жайгашкан, нымдардын инфильтрациялоосунун эсебинен улам суу менен толгон көлмөлөр.

Токой менен жабылган аянт – жыгач тектери менен анык ээленген, токой бак-дарактарын түзүүчү аянт.

Токой тигүү – токой өсүмдүктөрүнүн аянттарына уруктарды, көчөттөрдү жана башка отургузулуучу материалдарды тигүү боюнча иштер.

Токой айдоо – токой өсүмдүктөрүнүн аянттарына жыгач үрөнүн себүү боюнча иштер.

pH кычкылдуулугунун көрсөткүчү – суюктуктун кычкылдуулугунун же щелочтуулугунун көрсөткүчү, pH белгиси 0 дөн 7 ге чейинки чектерде кычкылдуулукту, 7 ден 14 кө чейин щелочтуулукту көрсөтөт, ал эми pH 7 көрсөткүч – нейтралдуулуктун көрсөткүчү.

Токойго кам көрүп кесүү – дарактардын жана бадалдардын мезгилдүү кесүүлөрү.

Чөп чабыктар – чөп чабык үчүн пайдаланылган жер участкактору.

Атмосферанын булгануусунун стационардык булагы – зыяндуу заттарды эксплуатациялоо процессинде бөлүнүп чыккан кыймылсыз технологиялык агрегат (орнотуу, түзүлүш, аппарат ж.б.).

Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен күндөлүк чыгымдар – күндөлүк иштерди жүргүзүүгө кеткен чыгымдар.

Булгоочу уулуу заттар – өлүм, оору жана/же организмдин тубаса кемтиктеринин себептери болуп саналган айлана-чөйрөнү булгоочу заттар, аларды жутуучулар же синирүүчүлөр.

Жер семирткичтер – өсүмдүктөрдүн өсүүсүнө жана топурактын семиздигине таасир эткен, химиялык элементтерди камтыган органикалык жана органикалык эмес заттар.

Фауна – жаныбарлар дүйнөсү.

Флора – бардык өсүмдүктөр дүйнөсү.

Экология – организм менен айлана-чөйрөнүн ортосундагы өз ара байланыштын бирдейлиги же модели.

Эндемиялык түр – бир региондун же жердин чектеринде жашаган түрлөр.

Өзгөчө кырдаал (ӨК) - Кыргыз Республикасынын белгилүү бир аймагында адамдардын курман болуусу, адамдардын ден соолугуна же айлана-чөйрөгө зыян келтирүүсү, олуттуу материалдык чыгымдарга жана адамдардын жашоо шарттарынын бузулушуна алып келиши мүмкүн болгон же алып келген коркунучтуу жаратылыштык же техногендик кубулуштардын, авариянын, катастрофанын, табигый же башка кырсыктын, заманбап кыйраткыч каражаттардын тийгизген таасирлеринин натыйжасында болуучу кырдаал.

Өзгөчө кырдаалдардын кесепетинен болгон зыян – бул өзгөчө кырдаалдардын таасиринин натыйжасында жаралган өндүрүштүк жана социалдык багыттагы объектилердин (материалдык жана башка баалуулуктардын) жарым-жартылай же толук бузулушу.

**Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин
2024-жылы чыгара турган басылмалары**

	Мезгилдүүлүгү	Чыгаруу мөөнөттөрү
Комплекстүү статистикалык басылмалар		
“Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык абалы жөнүндө” басылмасы	айлык	айдын 22-санына чейин, кварталдык-отчёттук айдан кийинки айдын 24-санына чейин
“Кыргыз Республикасы жана региондор” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчёттук кварталдан кийинки айдын 30-санына чейин
“Кыргызстан” кыскача статистикалык маалымдамасы	жылдык	апрель
“Кыргызстан цифраларда” жыйнагы	жылдык	июль
Кыргыз Республикасынын Статистикалык Жылдыгы	жылдык	декабрь
“Кыргызстандагы туризм 2019-2023” жыйнагы	жылдык	июль
“Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкерлик 2019-2023” жыйнагы	жылдык	октябрь
“Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиги 2019-2023” жыйнагы	жылдык	октябрь
Улуттук эсептер статистикасы		
“Кыргыз Республикасынын улуттук эсептери 2019-2023” жыйнагы	жылдык	декабрь
«Ресурстар-Пайдалуу» таблицалары (РПТ) 2022-ж. жыйнагы	жылдык	декабрь
Финансы статистикасы		
“Экономиканын реалдуу секторунун ишканаларынын пайдасынын калыптанышы” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	10 июнь 11 июнь, 8 сентябрь, 9 декабрь
“Экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын өз ара эсептешүүлөрүнүн абалы” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	10 июнь 11 июнь, 8 сентябрь, 9 декабрь
“Экономиканын реалдуу секторунун ишканаларынын товардык-материалдык баалуулуктарынын запастары” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	10 июнь 11 июнь, 8 сентябрь, 9 декабрь
“Экономиканын финансылык секторунун ишканаларынын иш-аракеттеринин негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	20 апрель 20 май, 19 август, 19 ноябрь
“Кыргыз Республикасынын калкка микрокредиттерди берүү жөнүндөгү” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	1 апрель 20 май, 19 август, 19 ноябрь
“Кыргыз Республикасынын лизинг уюмдарынын ишмердигинин негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	жылдык	25 март
“Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансысы 2019-2023” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Өнөр жай статистикасы		
“Өнөр жай боюнча негизги экономикалык көрсөткүчтөр” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 16-санына чейин
“Кыргыз Республикасынын өнөр жайы 2019-2023” жыйнагы	жылдык	октябрь
“Отун энергетикалык теңдем” жыйнагы	жылдык	декабрь
Курулуш жана инвестиция статистикасы		
“2023-жылдын инвестиция жана курулуш боюнча жылдык отчётту иштеп чыгуунун негизги жыйынтыктары” статистикалык бюллетени	жылдык	сентябрь
“Кыргыз Республикасындагы инвестициялар 2019-2023” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Айыл чарба статистикасы		
“Кыргыз Республикасынын аймагында мал чарба продуктуларынын негизги түрлөрүн өндүрүү” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 9-санына чейин

	Мезгилдүүлүгү	Чыгаруу мөөнөттөрү
“Түшүмдү жыйноо, күздүк өсүмдүктөрдү себүү, тоңдурманы айдоо” статистикалык бюллетени	1-июлдан жылдын аягына чейин	отчёттук мезгилден кийинки айдын 9-санына чейин
“2023-жылы айыл чарба өсүмдүктөрүнүн түшүмүнүн жыйналышы жөнүндө” статистикалык бюллетень	жылдык	январь
“Кыргыз Республикасынын областары жана районунда 2024-жылы түшүмү үчүн айыл чарба өсүмдүктөрүнүн себүү аянттары” статистикалык бюллетени	жылдык	июль
“Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы 2019-2023” жыйнагы	жылдык	октябрь
“Тоют өндүрүү жөнүндө отчёт” статистикалык бюллетени	жылдык	январь
“2023-жылдын аягына карата малдардын жана үй канаттуулардын эсебинин жыйынтыгы” статистикалык бюллетени	жылдык	февраль
Керектөө рыногунун жана кызмат көрсөтүүлөрдүн статистикасы		
“Сооданын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 20-санына чейин
“Кыргыз Республикасындагы базарлардын жана соода борборлорунун ишмердүүлүгүнүн негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 30-санына чейин
“Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу 2019-2023” жыйнагы	жылдык	сентябрь
“Кыргыз Республикасындагы маалыматтык-коммуникациялык технологиялар 2019-2023” жыйнагы	жылдык	октябрь
Баалардын статистикасы		
“Кыргыз Республикасы боюнча товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө керектөө бааларынын индекси” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 12-санына чейин
“Кыргыз Республикасындагы баалар” жыйнагы	жылдык жарым жылдык	март отчёттук мезгилден кийинки 45-санына чейин
Эмгек жана иш менен камсыз кылуу статистикасы		
“Жумуштуулук жана жумушсуздук” 2023-жылы үй чарбанын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган изилдөөсүнүн жыйынтыгы	жылдык	октябрь
“2023-жылдагы кызматкерлердин саны жана эмгек акысы туралуу жылдык отчеттордун жыйынтыгы” статистикалык бюллетени	жылдык	сентябрь
Үй чарбаларын тандап изилдөө статистикасы		
Кыргыз Республикасынын азык-түлүк коопсуздук жана кедейчилик боюнча маалыматтык бюллетени	кварталдык	отчёттук мезгилден кийинки 55-санына чейин
“Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо деңгээли 2019-2023” жыйнагы	жылдык	ноябрь
Тышкы жана өз ара соода		
“Кыргыз Республикасындагы товарлардын тышкы жана өз ара соодасы” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 45-санына чейин
“Кыргыз Республикасындагы товарлардын ЕАЭБнын мүчө-мамлекеттери менен өз ара соодасы” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 45-санына чейин
“Кыргыз Республикасынын тышкы жана өз ара соодасы - 2019-2023” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Демографиялык статистика		
“Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы 2019-2023” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Социалдык статистика		
“Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери 2019-2023” жыйнагы	жылдык	ноябрь
Айлана-чөйрө статистикасы		
“Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө 2019-2023” жыйнагы	жылдык	октябрь

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети, www.stat.kg

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙЛАНА-ЧӨЙРӨСҮ

2018-2022

Жылдык басылма

Чыгарууга жооптуу:
Т.А. Мамбеталиев
Е.В. Доронина

Тел.:(+996312) 62-56-07

Басып чыгарууга кол коюлду: 2023-ж., октябрь
Форматы А4 60x84
Офсеттик басма
Тиражы: 6 нуска

Көлөмү 14 п.л.
Тапшырык №

*Кыргыз Республикасынын Улутстаткомунун
ИМБнун басма иштери бөлүмү*